

حصن المسلم

მუსლიმის სიმაგრე -
ვედრებები წიგნიდან და
სუნიდან

მუსლიმის სიმაგრე - ვედრებები წიგნიდან და სუნნიდან

სა'იდ იბნ 'ალი ვაჰფ ალ-ყაჰტაანი

მუსლიმის სიმაგრე - ვედრებები წიგნიდან და სუნნიდან

უზენაესი ალლაჰის საჭიროების მქონე

დ. სა'იდ იბნ 'ალი ვაჰფ ალ-ყაჰტაანი

სახელითა ალლაჰისა მოწყალისა,
შემწყალებლისა

შესავალი

ყველა ქება დიდება ალლაჰს ეკუთვნის. ვადიდებთ მას, ვთხოვთ დახმარებას, ვთხოვთ მიტევებას. ალლაჰს შევეფარებით ჩვენი სულების ბოროტებისგან და ჩვენი ცუდი საქმეებისგან. ვისაც ალლაჰი უწინამძღვრებს ჭეშმარიტი გზით, ვერავინ აცდუნებს მას, ხოლო ვისაც ალლაჰი აცდუნებს, მას ვერავინ დააყენებს ჭეშმარიტებაზე. ვამოწმებ, რომ არ არსებობს ღვთაება, გარდა ალლაჰისა, ის ერთია, არ ჰყავს მას თანამოზიარე, და ვამოწმებ, რომ მუჰამადი მისი მონა და მოციქულია. ალლაჰის ლოცვა და

მშვიდობა იყოს მასზე, მის ოჯახზე, მის საჰაბებზე და მათზე, ვინც მათ მიყვა კეთილშობილებით განკითხვის დღემდე, და მხურვალე სალამი. ამის შემდეგ:

ეს არის ჩემი წიგნის, (ზიქრი, ვედრება და რუყიათი მკურნალობა ყურანიდან და სუნნადან)¹, შემოკლებული ვერსია, მისგან ამოვიღე მხოლოდ ზიქრების ნაწილი; რათა მსუბუქი სატარებელი იყოს მგზავრობისას.

მე შემოვიფარგლე მხოლოდ ზიქრის ტექსტით და მის გადმოცემაში დავკმაყოფილდი დედანში არსებული ერთი ან ორი წყაროს მოხსენიებით, ხოლო ვისაც სურს საჰაბის ვინაობის გაგება ან მეტი ინფორმაცია გადმოცემათა ჯაჭვის შესახებ, მან დედანს უნდა მიმართოს. ვთხოვ უზენაეს ალლაჰს, თავისი მშვენიერი სახელებით და დიდებული თვისებებით, რომ ამყოფოს ის მისი ძვირფასი სახისთვის, და რომ სარგებელი მომიტანოს მე

¹ ნახსენები წიგნის ორიგინალი დაიბეჭდა, - მადლობა ალლაჰს- მასში მოცემული ჰადისების გადმოცემების ვრცლად მოცემით, ოთხ ტომად. მუსლიმის სიმაგრე პირველ და მეორე ტომებში.

ამით ჩემს სიცოცხლეში და ჩემი სიკვდილის შემდეგ, და რომ სარგებელი მოუტანოს ამით მას, ვინც წაიკითხავს, დაბეჭდავს, ან მისი გავრცელების მიზეზი გახდება; ჭეშმარიტად, განდიდებულია იგი, ის არის ამაზე პასუხისმგებელი და შესწევს ამის ძალა. ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა ჩვენს მოციქულ მუჰამმადს, მის ოჯახს, მის საჰაბებს და ყველას, ვინც გაჰყვა მათ გზას სიკეთით განკითხვის დღემდე.

ავტორი

გამოცემულია ჰიჯრით საფარის თვეში 1409 წელს.

ალლაჰის ხსენების სიკეთეები

თქვა უზენაესმა ალლაჰმა:

﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ﴾ (152)

მაშ, გამიხსენეთ და გაგიხსენებთ; მემადლიერეთ და არ მეუმადუროთ!¹,

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا﴾ (41)

¹ სურა ალ-ზაჰარა, აიათი: 152.

ჰეი თქვენ რომელთაც ირწმუნეთ! გაიხსენედ
აღლაჰი ხშირად¹,

﴿...وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾

...აღლაჰის ხშირად გამხსენებელი
კაცებისთვის და ქალებისთვის, აღლაჰმა
გამზადა მათვის მიტევება და დიადი
საზღაური.²

﴿وَأَذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ
وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ﴾ (205)

დილითა და საღამოთი გულში ახსენე შენი
ღმერთი მოკრძალებითა და შიშით, ხმამაღალი
სიტყვის გარეშე და არ იყო
უგულისყუროთაგანი.³

და თქვა მოციქულმა (აღლაჰის ლოცვა და
მშვიდობა მას):

﴿مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ، وَالَّذِي لَا يَذْكُرُ رَبَّهُ، مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ﴾

«შედარება იმისა, ვინც აღლაჰს იხსენებს და,
ვინც აღლაჰს არ იხსენებს, ჰგავს ცოცხალსა და
მიცვალებულს»⁴,

¹ სურა ალ-აჰზაბ, აიათი: 41.

² [ალ-აჰზაბ: 35]

³ სურა ალ-ა'რაფ, აიათი: 205.

⁴ გადმოსცემს ალ-ბუხარი, ალ-ფათთან ერთად (11/208), ნომრით (6407), და მუსლიმი (1/539), ნომრით (779), შემდეგი სიტყვებით:

და თქვა მოციქულმა (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

«أَلَا أَنْبِئُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ، وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِكِكُمْ، وَأَرْفَعَهَا فِي دَرَجَاتِكُمْ، وَخَيْرَ لَكُمْ مِنْ إِنْفَاقِ الذَّهَبِ وَالْوَرَقِ، وَخَيْرَ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُمْ فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ؟» قَالُوا بَلَى. «ذِكْرُ اللَّهِ تَعَالَى»

«გინდათ, რომ გაგაგებინოთ თქვენი საქმეებიდან საუკეთესო, ყველაზე წმინდა, რაც ყველაზე მეტად ზრდის თქვენს ჯილდოს თქვენი მბრძანებლის წინაშე და ყველაზე მეტად აამაღლებს თქვენს ხარისხს? ეს საქმე სჯობს ოქროსა და ვერცხლის დახარჯვას და უკეთესია, ვიდრე მტრის წინაშე გამოსვლა, სადაც თქვენ მათ თავს მოჰკვეთთ და ისინი თქვენსას მოჰკვეთენ?» მათ თქვეს: «რა თქმა უნდა». «ყოვლისშემძლე ალლაჰის მოხსენიება»¹,

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

«يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِي، فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ، ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي، وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلَأٍ، ذَكَرْتُهُ فِي مَلَأٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْرًا، تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا، تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا، وَإِنْ أَتَانِي يَمْسِيهِ أَنْتَبُهُ هَرَوَلَةً»

«სახლი, სადაც ალლაჰს ახსენებენ, და სახლი, სადაც ალლაჰს არ ახსენებენ, ჰგავს ცოცხალსა და მიცვალებულს».

¹ გადმოსცა ათ'თირმიზიმ, 5/459, ნომრით: 3377, და იბნ მაჯჰამ, 2/124, ნომრით: 3790, და იხილეთ: საჰიჰი იბნ მაჯჰამი, 2/316, და საჰიჰი ათ'თირმიზიში, 3/139.

«ყოვლადმაღალი ალლაჰი ბრძანებს: მე ვიქნები ისეთი, როგორი წარმოდგენაც აქვს ჩემს მსახურს ჩემზე, და მე მასთან ვარ, როცა ის მახსენებს, თუ ის გამიხსენებს თავის გულში, მეც გავიხსენებ მას, და თუ ის მიხსენებს საზოგადოებაში, მეც მას ვახსენებ ისეთ საზოგადოებაში, რომელიც მათზე უკეთესია, და თუ ის მომიახლოვდება ერთი მტკაველით, მე მივუახლოვდები მას ერთი იდაყვით, და თუ ის მომიახლოვდება ერთი იდაყვით, მე მივუახლოვდები მას (ბაა'ით)გაშლილი ორი მკლავის მანძილით, და თუ ის ჩემთან მოვა სიარულით, მე მასთან მივალ (ნელი)სირბილით»¹,

აბდულლაჰ იბნ ბუსრისგან (დაე, ალლაჰი კმაყოფილი იყოს მისით) გადმოცემულია, რომ ერთმა ადამიანმა თქვა: "ო, ალლაჰის მოციქულო, ისლამის ვალდებულებები ჩემთვის ძალიან ბევრია. მითხარი რამე, რასაც მე მტკიცედ დავიჭერ." მოციქულმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) უპასუხა:

«لَا يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ»

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (8/171) ნომრით (7405), და მუსლიმი (4/2061) ნომრით (2675), და სიტყვები ეკუთვნის ალ-ბუხარის.

«დაე, შენი ენა მუდამ სველი იყოს ალლაჰის ხსენებით»¹,

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«مَنْ قَرَأَ حَرْفًا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، لَا أَقُولُ: (الـمـ) حَرْفٌ، وَلَكِنْ: أَلِفٌ حَرْفٌ، وَلَا م حَرْفٌ، وَمِمْ حَرْفٌ».

«ვინც წაიკითხავს ალლაჰის წიგნიდან ერთ ასოს, მას დაეწერება ერთი მადლი, რომელიც უდრის ათ მადლს. მე არ ვამბობ, რომ ალიფ ლამ მიმ ერთი ასოა, არამედ ალიფი ერთი ასოა, ლამ ერთი ასოა და მიმ ერთი ასოა»².

და გადმოცემულია 'უყბა იბნ 'ამირისგან (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი), რომ მან თქვა: ალლაჰის შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) გამოვიდა, როდესაც ჩვენ სუფფაში (ადგილი ღატაკი მოსწავლეებისთვის) ვიყავით, და თქვა:

«أَيُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَغْدُوَ كُلَّ يَوْمٍ إِلَى بُطْحَانَ، أَوْ إِلَى الْعَقِيقِ، فَيَأْتِيَ مِنْهُ بِثَاقَتَيْنِ كَوْمَاوَيْنِ فِي غَيْرِ إِيْتِمٍ وَلَا قَطِيعَةٍ رَحِمَ؟»

¹ გადმოსცა ათ'თირმიზიმ, 5/458, ნომრით: 3375, და იბნ მაჯჰამ, 2/1246, ნომრით: 3793, იმამი ალ-ალბანი ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს საჰიპ ათ'თირმიზიმში, 3/139, და საჰიპ იბნ მაჯჰამში, 2/317.

² გადმოსცა ათ'თირმიზიმ 5/75, ნომრით: 2910, იმამი ალბანი ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს საჰიპ ათ'თირმიზიმში, 3/9, და საჰიპ ალ-ჯამი ას-სადირში, 5/340.

«რომელ თქვენგანს სურს, რომ ყოველდღე დილით წავიდეს ბუტკანში ან 'აყიყში და იქიდან ორი დიდკუზიანი ძუ აქლემი წამოიყვანოს, ყოველგვარი ცოდვისა და ნათესაური კავშირის გაწყვეტის გარეშე?» ჩვენ ვუპასუხეთ: „ო, ალლაჰის შუამავალო, გვსურს ეს“, მან თქვა:

«أَفَلَا يَغْدُو أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَيَعْلَمُ، أَوْ يَقْرَأَ آيَتَيْنِ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَيْرٌ لَهُ مِنْ نَاقَتَيْنِ، وَثَلَاثٌ خَيْرٌ لَهُ مِنْ ثَلَاثٍ، وَأَرْبَعٌ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَرْبَعٍ، وَمِنْ أَعْدَادِهِنَّ مِنَ الْإِبِلِ».

«ნუთუ რომელიმე თქვენგანი არ წავა მეჩეთში, რომ ისწავლოს ან წაიკითხოს ალლაჰის წიგნიდან ორი აიათი, რაც უკეთესია მისთვის, ვიდრე ორი აქლემი, და სამი უკეთესია, ვიდრე სამი, და ოთხი უკეთესია, ვიდრე ოთხი და მათივე რაოდენობის აქლემი»¹.

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«مَنْ قَعَدَ مَقْعَدًا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ فِيهِ، كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ تَرَةٌ، وَمَنْ اضْطَجَعَ مَضْجَعًا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ فِيهِ كَانَتْ عَلَيْهِ مِنَ اللَّهِ تَرَةٌ».

«ვინც დაჯდება ადგილას, სადაც ალლაჰს არ ახსენებს, ეს მისთვის ალლაჰისგან დანაკლისი იქნება, და ვინც დაწევა ადგილას, სადაც

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (1/553) ნომრით (803).

აღლაჰს არ ახსენებს, ეს მისთვის აღლაჰისგან დანაკლისი იქნება»¹.

და თქვა შუამავალმა (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلِسًا لَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ فِيهِ، وَلَمْ يُصَلُّوا عَلَى نَبِيِّهِمْ إِلَّا كَانَ عَلَيْهِمْ نَزْرَةٌ، فَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ، وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ».

«რომელიმე საზოგადოება თუ შეიკრიბება სადმე და ამ შეკრების ადგილას არც აღლაჰს ახსენებენ და არც მათ შუამავალს დალოცავენ, ეს იქნება მათთვის სინანული, თუ ინებებს აღლაჰი დასჯის და თუ ინებებს აპატიებს მათ»².

და თქვა შუამავალმა (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«مَا مِنْ قَوْمٍ يَقُومُونَ مِنْ مَجْلِسٍ لَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ فِيهِ إِلَّا قَامُوا عَنْ مِثْلِ حَيْفَةِ حِمَارٍ، وَكَانَ لَهُمْ حَسْرَةٌ».

«თუ რომელიმე ჯგუფი თავიანთ მეჯლისიდან აღლაჰის ხსენების გარეშე ადგება, ისინი ჰგვანან იმას, ვინც მკვდარი ვირის გვერდით იჯდა და ადგა. ეს მეჯლისი მათთვის სინანულის მიზეზი გახდება»³.

¹ აზუ დაუდ (4/264), ნომრით: (4856), და სხვები. იხ: საჰიპი ალ-ჯამი (5/342).

² ათ'თირმიზი (5/461) ნომრით: (3380), იხ: საჰიპი ათ-თირმიზი (3/140).

³ გადმოსცა აზუ დაუდმა (4/264) ნომრით (4855), და აჰმადმა (2/389) ნომრით (10680), იხილეთ: საჰიპი ალ-ჯამი (5/176).

1. ძილიდან გაღვიძების ვედრებები

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا، وَإِلَيْهِ النُّشُورُ».

დიდება ალლაჰს, რომელმაც გაგვაცოცხლა სიკვდილის შემდეგ და მასთან არის ჩვენი მისაქციელი.¹

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، رَبِّ اغْفِرْ لِي».

«არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი, მას ეკუთვნის მეუფება, მას ეკუთვნის დიდება, ის არის ყოვლისშემძლე, ყოვლადუნაკლოა ალლაჰი, ქება-დიდება მას, არ არსებობს ღვთაება გარდა ალლაჰისა, ალლაჰი უდიდესია, არ არსებობს ძალა და შეწევნა, გარდა ალლაჰისა უდიდესისა, დიადისა, უფალო, შემინდე მე»².

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي فِي جَسَدِي، وَرَدَّ عَلَيَّ رُوحِي، وَأَذِنَ لِي بِذِكْرِهِ».

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი "ალ-ფათჰ"-ში (11/113) ნომრით: (6314), და მუსლიმი (4/2083) ნომრით: (2711).

² «ვინც ამას იტყვის, ეპატიება მას, ხოლო თუ შეევედრება, შესმენილ იქნება მისი ვედრება, ხოლო თუ წამოდგება, აიღებს აზღესს და შემდეგ ილოცებს, მიღებულ იქნება მისი ლოცვა». ალ-ბუხარი (ფათჰთან ერთად) (3/39), ნომრით: (1154) და სხვები, ხოლო ტექსტი ეკუთვნის იბნ მაჯას, იხილეთ: საჰიჰ იბნ მაჯა (2/335).

«დიდება აღლაჰს, რომელმაც ჯანმრთელობა უბოძა ჩემს სხეულს, დამიბრუნა ჩემი სული და ნება დამართო მისი ხსენებისა»¹.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ 190
الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمُوتِ
وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ 191 رَبَّنَا إِنَّكَ مِنْ
تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ 192 رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي
لِلْإِيمَنِ أَنْ ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَأَمَّا رَبَّنَا فَأَعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ
الْأَبْرَارِ 193 رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسْلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَمَةِ إِنَّكَ لَا
تُخْلِفُ الْمِيعَادَ 194 فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أَضِيعُ عَمَلٌ مِنْكُمْ مَنْ ذَكَرَ أَوْ
أُنْذِيَ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَآخَرُجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأُودُوا فِي سَبِيلِي
وَقُتِلُوا وَقُتِلُوا لَأَكْفِرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخْلَنَّهُمْ جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا
مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ 195 لَا يَغُرَّتْكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ
196 مَتَّعَ قَلِيلٍ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ 197 لَكِنِ الَّذِينَ آتَقُوا رَبَّهُمْ جَنَّتِ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُرْزَلُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ
198 وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خُشْعِينَ
لِلَّهِ لَا يَسْتُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ
الْحِسَابِ 199 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَٰبِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿200﴾

ჟეჰმარიტად, ცათა და დედამიწის გაჩენაში და დღე-ღამის მონაცვლეობაში – თვალსაჩინო სასწაულებია გონიერთათვის. 190

რომელნიც აღლაჰს მოიხსენიებენ – მდგომარენი, მჯდომარენი თუ მხარზე მწოლარენი , და ცათა და დედამიწის გაჩენაზე

¹ ათ'თირმიზი(5/473) ნომრით (3401), იხილეთ: საჰიპი ათ'თირმიზი (3/144).

ფიქრობენ. ღმერთო ჩვენო! ტყუილ-უბრალოდ არ გაგიჩენია შენ ეს ყოველივე! შენ ყოვლად უნაკლო ხარ! დაგვიფარე ცეცხლის სატანჯველისგან!

ღმერთო ჩვენო! ჭეშმარიტად, ვისაც შენ ცეცხლში შეიყვან, მართლაც სამარცხვინო მდგომარეობაში ჩააგდებ მას. და არავინაა დამხმარე – უსამართლოთა. 192

ღმერთო ჩვენო! ჭეშმარიტად, მოგვესმა ჩვენ ხმა მქადაგებლისა, რომელიც რწმენისკენ მოგვიწოდებდა, რომ თქვენი ღმერთი ირწმუნეთო, და ჩვენც ვირწმუნეთ. ღმერთო ჩვენო! გვაპატიე ჩვენი ცოდვები, დაგვიფარე ჩვენ მიერ ჩადენილი უკეთურებანი და კეთილ ხალხთან ერთად მოგვაკვდინე! 193

ღმერთო ჩვენო! მოგვეცი ის, რაც შენი შუამავლების მეშვეობით აღგვითქვი და არ ჩაგვაგდო განკითხვის დღეს სამარცხვინო მდგომარეობაში. ჭეშმარიტად, არ დაარღვევ შენ აღთქმას. 194

თავიანთმა ღმერთმა (დადებითად) უპასუხა მათ: ჭეშმარიტად, არ დავკარგავ ღვაწლს მე თქვენსას, – არცერთი მშრომელისას – კაცი იქნება თუ ქალი, – თქვენ (სრულმქმნელი) ნაწილნი ხართ ერთმანეთისა. ხოლო მათ, ვინც ჰიჯრა გააკეთეს (სარწმუნოების გამო), თავიანთი სამშობლოდან განიდევნენ, ჩემს გზაზე გასაჭირში აღმოჩნდნენ, იბრძოლეს და დაიღუპნენ, – აუცილებლად დავუფარავ თავიანთ უკეთურობებს (წარსულში ჩადენილს). აუცილებლად შევიყვან მათ სამოთხეებში, რომელთა ქვეშაც მდინარეები მიედინებიან, – ალლაჰისმიერი ჯილდოს სახით. ჭეშმარიტად, ალლაჰთანაა ჯილდო – საუკეთესო. 195

არ შეგაშინოს ურწმუნოების ერთი ქვეყნიდან მეორეში ძრწოლამ ! 196

(ამქვეყნიური კეთილდღეობა) მცირე/წარმავალი სარგებელია. ჯოჯოხეთია მათი თავშესაფარი, და რაოდენ ცუდი სარეცელია იგი.

ხოლო მათთვის, ვისაც რიდი ჰქონდათ თავიანთი ღმერთის, – ალლაჰისგან, ნიშნად პატივისცემისა, – სამოთხეებია მომზადებული, რომელთა ქვეშაც მდინარეები მიედინებიან. იქ იქნებიან მარადჟამს. და რაც ალლაჰის წინაშეა, უკეთესია ის კეთილშობილთათვის. 198

ქეშმარიტად, წიგნბოძებულთა შორის არიან ისეთნიც, ვისაც სწამთ ალლაჰი; რაც შენ ჩამოგვევლინა და რაც მათ ჩამოგვევლინათ; შიში აქვთ ალლაჰისა და მცირე საფასურად არ ყიდნიან ალლაჰის აიათებს. სწორედ ისინი არიან, ჯილდოს რომ ფლობენ თავიანთი ღმერთის წინაშე. ქეშმარიტად, ალლაჰი სწრაფანგარიშიანია.199

ეი, თქვენ, რომელთაც ირწმუნეთ! მოითმინეთ, გამძლეობა გამოიჩინეთ, სრულ მზადყოფნაში იყავით და ალლაჰის რიდი გქონდეთ, – იქნებ წარმატებულნი იყოთ. 200(

[სურა აალ იმრან: 190- 200]¹.

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი, ფათჰ-თან ერთად (8/337), ნომრით: (4569), და მუსლიმი (1/530), ნომრით: (256).

2. სამოსის ჩაცმის ვედრება.

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِي هَذَا (الثَّوبَ) وَرَزَقْنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةَ...».

«დიდება ალლაჰს, რომელმაც ჩამაცვა ეს სამოსი ჩემი მხრიდან ყოველგვარი ძალისა და შეძლების გარეშე...»¹.

3. ახალი ტანსაცმლის ჩაცმის ვედრება

«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ، أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ».

«ღმერთო ჩემო დიდება შენ, რომელმაც ჩამაცვი, გთხოვ შენ მის სიკეთეს და იმის სიკეთეს, რისთვისაც ის იქნა გამზადებული, შენ შეგეფარები მის სიავისგან და იმის სიავისგან, რისთვისაც ის იქნა გამზადებული»².

4. ღუა (ვედრება) იმას, ვინც ახალ

ტანსაცმელს ჩაიცვამს.

«تُبْلِي وَيُخْلِفُ اللَّهُ تَعَالَى».

¹ გადმოსცეს სუნანის ავტორებმა ან-ნასაის გარდა: აბუ დაუდმა ნომრით: (4023), და ათ-თირმიზიბ ნომრით: (3458), და იბნ მაჯჟამ ნომრით: (3285), იმამი ალ-ალბანი ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს 'ირვავ ღალილში' (47/7).

² აბუ დაუდ, ნომრით (4020), ათ'თირმიზი, ნომრით (1767), და ალ-ბადავი (12/40). იხილეთ: ალ-ალბანის მუხთასარ შამაილ ათ-თირმიზი (გვ. 47).

«ჩაიცვი ის და ალლაჰმა შეგიცვალოს ის ახლით»¹.

«الْبَسْ جَدِيدًا، وَ عَشْ حَمِيدًا، وَ مُتْ شَهِيدًا».

«ჩაიცვი ახალი, იცხოვრე ქებულად და მოკვდი შაჰიდად»².

5. რას ამბობს, როდესაც ტანსაცმელს იხდის

«بِسْمِ اللَّهِ».

ალლაჰის სახელით»³.

6. საპირფარეოში შესვლის ვედრება

«[بِسْمِ اللَّهِ] اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ».

«[ალლაჰის სახელით] ღმერთო ჩემო, შენ შეგეფარები ქალი და კაცი ჯინებისგან»⁴.

7- საჭირო ოთახიდან გამოსვლის ვედრება

«غُفْرَانُكَ».

«ღუფრანაქა»⁵.

¹ გადმოსცა აბუ დაუდმა (4/41) ნომრით (4020), და იხილეთ: საჰიპ აბი დაუდი (2/760).

² იბნ მაჯა, 2/1178, ნომრით: 3558, და ალ-ბაღავი, 12/41, და იხილეთ: საჰიპ იბნ მაჯა, 2/275.

³ ათ-თირმიზი (2/505), ნომრით: (606), და სხვები, იხილეთ: ირვან ალ-ლაილიში, ნომრით: (50), და საჰიპ ალ-ჯამიში (203/3).

⁴ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (ტომი 1, გვ. 45) ნომრით (142), და მუსლიმი (ტომი 1, გვ. 283) ნომრით (375), ხოლო დამატება: „ალლაჰის სახელით“ მის დასაწყისში გადმოსცა სა'იდ იბნ მანსურმა. იხილეთ ფათჰ ალ-ბარი (ტომი 1, გვ. 244).

⁵ გადმოსცეს სუნანის ავტორებმა, გარდა ნასაისა, რომელმაც ის გადმოსცა ა'მალი ალ-იავმი ვა ალ-ლაილაჰ-ში, ნომრით (79). აბუ დაუდი,

8. აბდესამდე ალლაჰის ხსენება.

«بِسْمِ اللَّهِ».

ალლაჰის სახელით¹.

9. აბდესის აღების შემდეგ ალლაჰის ხსენება.

«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ...».

ვამოწმებ, რომ არ არსებობს ღმერთი, გარდა ალლაჰისა, ერთადერთისა, რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი, და ვამოწმებ, რომ მუჰამადი მისი მონა და მოციქულია..².

«اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ النَّوَابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِينَ».

«ო ალლაჰ, გამხადე მომნანიებელთაგანი და განწმენდილთაგანი»³.

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ».

ყოვლადუნაკლო ხარ, ღმერთო ჩემო ქება-დიდება შენია, ვამოწმებ რომ არ არსებობს ღვთაება გარდა შენი, პატიებას ვითხოვ შენგან და ვინანიებ შენს წინაშე.⁴

ნომრით (30), თირმიზი, ნომრით (7), იბნ მაჯჯა, ნომრით (300). ალ-ალბანი ჰადისის სანდოდ მიიჩნევს აბუ დაუდის საჰიჰი სუწანში (1/19).

¹ აბუ დაუდ, ნომრით: 101, იბნ მაჯჯა, ნომრით: 397, აჰმად, ნომრით: 9418, იხილეთ ირვა ალ-ღალილი (1/122).

² გადმოსცა მუსლიმმა (1/209) ნომრით (234).

³ ათ'თირმიზი (1/78) ნომრით (55), და იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი (1/18).

⁴ ან-ნასაი ა'მალი ალ-იავმი ვა ალ-ლაილაჰ (გვ. 173), იხ: ირვა' ალ-ღალილ (1/135) და (3/94).

10. ვედრება სახლიდან გასვლისას

«بِسْمِ اللَّهِ، تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

(აღლაჰის სახელით, მივეწოდები ალლაჰს, არ არსებობს ძალა და ძლევამოსილება გარდა ალლაჰისა)¹.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ، أَوْ أَضِلَّ، أَوْ أَزِلَّ، أَوْ أَزِلَّ، أَوْ أَظْلِمَ، أَوْ أَظْلِمَ، أَوْ أَجْهَلَ، أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ».

«ღმერთო შენ შეგეფარები, რომ ვიყო გზა აბნეული ან ავუზნო ვინმეს გზა, რომ შევცდე ან ვინმემ შემაცდინოს, რომ მოვექცე ვინმეს უსამართლოდ, ან მომექცნენ უსამართლოდ, ან მოვიქცე უმეცრად ან ვინმე მომექცეს უმეცრად»².

11. ზიქრი სახლში შესვლისას

«بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا، وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا، وَعَلَى اللَّهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا، ثُمَّ لَيْسَ لَنَا عَلَى أَهْلِهِ».

მნიშვნელობა: (აღლაჰის სახელით შემოვედით და ალლაჰის სახელით გავედით, ჩვენს ღმერთს ალლაჰს მივეწოდეთ, და შემდეგ მიესალმე მის მაცხოვრებლებს)³.

¹ აბუ დაუდ (4/325) ნომრით (5095), და ათ-თირმიზი (5/490) ნომრით (3426), და იხილეთ: საჰიჰი ათ-თირმიზი (3/151).

² სუნანის ავტორები: აბუ დაუდ, ნომრით: 5094, ათ-თირმიზი, ნომრით: 3427, ნესაი, ნომრით: 5501, და იბნ მაჯა, ნომრით: 3884. იხილეთ: საჰიჰი ათ-თირმიზი, 3/152, და საჰიჰი იბნ მაჯა, 2/336.

³ გადმოცემულია აბუ დავუდის მიერ, ტომი 4, გვერდი 325, ნომრით (5096). მისი ისნადი ჰასანად მიიჩნია ა'ლლამა იბნ ბაზმა "თუჰვათ ალ-ახიარ"-ში (გვ. 28). ხოლო საჰიჰში ვკითხულობთ: «როდესაც ადამიანი შედის თავის სახლში და მოიხსენიებს ალლაჰს შესვლისას და საჭმლის

12. მეჩეთში წასვლის ვედრება

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا، وَفِي لِسَانِي نُورًا، وَفِي سَمْعِي نُورًا، وَفِي بَصَرِي نُورًا، وَمِنْ فَوْقِي نُورًا، وَمِنْ تَحْتِي نُورًا، وَعَنْ يَمِينِي نُورًا، وَعَنْ شِمَالِي نُورًا، وَمِنْ أَمَامِي نُورًا، وَمِنْ خَلْفِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا، وَأَعْظِمْ لِي نُورًا، وَعَظِّمْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْ لِي نُورًا، وَاجْعَلْنِي نُورًا، اللَّهُمَّ أَعْظِنِي نُورًا، وَاجْعَلْ فِي عَصَبِي نُورًا، وَفِي لَحْمِي نُورًا، وَفِي دَمِي نُورًا، وَفِي شَعْرِي نُورًا، وَفِي بَشْرِي نُورًا».

«ღმერთო ჩემო, დაადგინე ჩემს გულში სინათლე, ჩემს ენაზე სინათლე, ჩემს სმენაში სინათლე, ჩემს მხედველობაში სინათლე, ჩემს ზემოთ სინათლე, ჩემს ქვემოთ სინათლე, ჩემს მარჯვნივ სინათლე, ჩემს მარცხნივ სინათლე, ჩემს წინ სინათლე, ჩემს უკან სინათლე, და დაადგინე ჩემს სულში სინათლე, და გამდიდრე მე სინათლე, განადიდე ჩემთვის სინათლე, და დამიდგინე სინათლე, მაქცეიე მე სინათლედ, ღმერთო ჩემო, მომეცი სინათლე, და დაადგინე ჩემს ნერვებში სინათლე, ჩემს ხორცში სინათლე, ჩემს სისხლში სინათლე, ჩემს თმაში სინათლე, ჩემს კანში სინათლე»¹.

«اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي نُورًا فِي قَبْرِي... وَنُورًا فِي عَظَامِي» «وَرَدْنِي نُورًا، وَرَدْنِي نُورًا، وَرَدْنِي نُورًا» «وَهَبْ لِي نُورًا عَلَى نُورٍ».

დროს, შაიტანი ამბობს: "აქ თქვენთვის არც თავშესაფარი იქნება და არც ვახშამი", მუსლიმი, ნომრით (2018).

¹ იხილეთ ყველა ეს ფორმულირება ალ-ბუხარის კრებულში (11/116), ნომრით: (3166), და მუსლიმის კრებულში (1/526), ნომრებით: (529), (530) და (763).

«ღმერთო ჩემო, დამიდგინე სინათლე ჩემს საფლავში... და სინათლე ჩემს ძვლებში»¹ «და მომიმატე სინათლე, და მომიმატე სინათლე, და მომიმატე სინათლე»² «და მომმადლე სინათლე სინათლეზე»³.

13. მეჩეთში შესვლის ვედრება

(იწყებს მარჯვენა ფეხით)⁴ და ამბობს:

«أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ، وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ، وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ، مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»
«ა'უუზუ ბილლაჰილ 'აზიიმ, ვა ბივაჯჰიჰილ ქარიიმ, ვა სულტაანიჰილ ყადიიმ, მინა შშაიტაანი რრაჯიიმ».⁵

«بِسْمِ اللَّهِ، وَالصَّلَاةُ» «وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ»

¹ გადმოსცა ათ-თირმიზიმ (5/483) ნომრით (3419).

² გადმოსცა ალ-ბუხარიმ ალ-ადაბ ალ-მუფრადში, ნომრით (695) (გ.258) და ალ-ალბანიმ სანდოდ მიიჩნია მისი ისნადი საჰიჰ ალ-ადაბ ალ-მუფრადში ნომრით (536).

³ იბნ ჰაჯარმა მოიხსენია ფათჰ ალ-ბარიში, და მიაწერა იბნ აბი ასიმს წიგნში ალ-დუა, იხილეთ ალ-ფათჰი (11/118) და თქვა: [(სხვადასხვა გადმოცემებიდან ოცდახუთი თვისება შეგროვდა)].

⁴ ანას იბნ მალიქის (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი) სიტყვების მიხედვით: «სუნნეთიდანაა, მეჩეთში შესვლისას მარჯვენა ფეხით დაიწყო, ხოლო გამოსვლისას მარცხენა ფეხით». გადმოცემულია ალ-ჰაჰიმის მიერ (1/218), რომელმაც ის სანდოდ სცნო იმამ მუსლიმის კრიტერიუმების მიხედვით, რასაც დაეთანხმა აზ-ზაჰაბი; ასევე გადმოცემულია ალ-ბაიჰაყის მიერ (2/442), ხოლო ალ-ალბანიმ ის კარგ ჰადისად მიიჩნია წიგნში „სილსილათ ალ-აჰადის ას-საჰიჰ“ (5/624), ნომერი (2478).

⁵ აბუ დაუდ, ნომრით (466), იხილეთ: საჰიჰი ალ-ჯამი ნომრით (4591).

«ბისმილლაჰი, ვა სსალაათუ» «ვა სსალაამუ
'ალაა რასუულილლაჰი».

მნიშვნელობა: (აღლაჰის სახელით, ლოცვა¹ და
მშვიდობა აღლაჰის მოციქულზე იყოს)².

«اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ».

«აღლაჰუმმა ფთაჰლიი აზვააბა რაჰმათიქ».³ / ო
აღლაჰ, გამიღე შენი წყალობის კარები.

14. მეჩეთიდან გამოსვლის ვედრება

(იწყებს მარცხენა ფეხით)⁴ და ამბობს:

«بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ»

«აღლაჰის სახელით და ლოცვა და მშვიდობა
აღლაჰის შუამავალს,

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ»

ღმერთო ჩემო! შენ გთხოვ შენი სიკეთიდან,

اللَّهُمَّ اغْصِنِي مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ».

¹ გადმოსცემს იბნ ას-სუნნი ნომრით (88), და ალ-ალბანიმ ჰასანად შეაფასა „ას-სამარ ალ-მუსთაჰაზში“, (გვ. 607).

² აზუ დაუდ (1/126) ნომრით (465), იხილეთ: საჰიპ ალ-ჯამი (1/528).

³ მუსლიმი (1/494) ნომრით (713), და სუნან იბნ მაჯაში ფატიმასგან (აღლაჰი იყოს მისგან კმაყოფილი): [(ღმერთო ჩემო, მომიტევე მე ჩემი ცოდვები და გამიღე შენი მოწყალების კარები)], ალ-ალბანიმ სანდოდ მიიჩნია მისი სხვა (მოწმე ჰადისების) გადმოცემების გამო. იხილეთ: საჰიპ იბნ მაჯა (1/128) ნომრით (129).

⁴ ალ-ჰაჰიმ (1/218), და ალ-ბაიჰაყი (2/442), ჰადისის კარგად მიიჩნევის იმამი ალ-ალბანი, სილსილათუ ალ-აჰადისი ალ-საჰიპა (5/624) ნომრით: (2478), და მისი წყაროები უკვე მოყვანილია.

აღლაჰუმმა 'ასიმნი მინა შშაიტანი რრაჯიიმ». (ღმერთო, დამიფარე ქვით ჩაქოლილი ეშმაკისგან).¹

15. აზანის აზქარები

გაიმეოროს ის, რასაც მუეზინი ამბობს, გარდა სიტყვებისა "ჰაია 'ალაა სალაა" და "ჰაია 'ალაალ ფალაჰ", და ამბობს:

«لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

«არ არსებობს ძალა და ძლევამოსილება გარდა აღლაჰისა».²

ამბობს:

«وَأَنَا أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا»

«და მე ვამოწმებ, რომ არ არსებობს ღმერთი გარდა აღლაჰისა, ერთადერთისა, რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი, და რომ მუჰამადი მისი მონა და შუამავალია, კმაყოფილი ვარ აღლაჰით, როგორც ღმერთით, მუჰამადით - როგორც

¹ იხილეთ მეჩეთში შესვლის ლოცვის შესახებ წინა ჰადისის (ნომერი 20) გადმონაწერების წყაროები და იბნ მაჯას დამატება: «ღმერთო ჩემო! დამიცავი დაწველილი ეშმაკისგან». იხილეთ: საჰიჰ იბნ მაჯა (1/129).

² გადმოსცემს ალ-ბუჰარი (1/152) ნომრით: (611) და (613), და მუსლიმი (1/288) ნომრით: (383).

შუამავლით, და ისლამით - როგორც რელიგიით»¹

(ამას ამბობს მუეზინის დამოწმების შემდეგ)².

(მუეზინის მოწოდებაზე გამოხმაურების დასრულების შემდეგ, დალოცავს შუამავალს (აღლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას))³.

ამბობს:

«اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ النَّائِمَةِ، وَالصَّلَاةِ الْفَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتُهُ، [إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ]».

«ღმერთი ჩემო, ამ სრულყოფილი მოწოდებისა და აღსრულებული ღოცვის მეუფე! მიანიჭე მუჰამადს ვასილა და ფადილა, და მიანიჭე მას ქებული ადგილი, რომელიც მას აღუთქვი, ჭეშმარიტად, შენ არ არღვევ აღუთქმას»⁴.

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (1/290) ნომრით (386).

² იხილე: იბნი ხუზაიმა (1/220 გ).

³ გადმოსცა მუსლიმმა (1/288) ნომრით (384).

⁴ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (1/152) ნომრით: (614), და რაც არის ბრჭყალებში ალ-ბაიჰაყისგან (1/410), რომლის ისნადიც ჰასანად მიიჩნია დიდმა სწავლულმა აბდულ-აზიზ იბნ ბაზმა (აღლაჰმა შეიწყალოს იგი) „თუჰვათ ალ-აზიარ“-ში (გვ. 38).

(აზნანსა და იყამას შორის თავისთვის აკეთებს ვედრებას, რადგან ამ დროს ღუა (ვედრება) არ არის უარყოფილი)¹.

16. გახსნითი ვედრება

«اللَّهُمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الْأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ، بِالتَّلَجِّ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ».

«ო ალლაჰ, დამაშორე მე ჩემს ცოდვებს ისე, როგორც დააშორე ერთმანეთს აღმოსავლეთი და დასავლეთი; ო ალლაჰ, გამწმინდე ჩემი ცოდვებისგან, როგორც თეთრი სამოსი იწმინდება ჭუჭყისგან; ო ალლაჰ, განმბანე ჩემი ცოდვებისგან თოვლით, წყლით და სეტყვით»².

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ».

(ქება და დიდება შენ, ღმერთო, დალოცვილია სახელი შენი, ამაღლებულია დიდება შენი, არ არსებობს ღმერთი შენს გარდა).³

¹ გადმოსცა ათ-თირმეზიმ ნომრით (3594) და (3595), აბუ დააუდმა ნომრით (525) და აჰმადმა ნომრით (12200), იხილეთ: 'ირვან ღალილში' (1/262).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (1/181) ნომრით: (744), და მუსლიმი (1/419) ნომრით: (598).

³ გადმოცემულია იმამ მუსლიმის მიერ, ჰადისის ნომერი (399), და ოთხი სუწანის ავტორების მიერ: აბუ დავუდი, ჰადისის ნომერი (775), ათ-თირმეზი, ჰადისის ნომერი (243), იბნ მააჯა, ჰადისის ნომერი (806), და ან'ნასაი, ჰადისის ნომერი (899). იხილეთ: საჰიპი ათ-თირმეზი (1/77), და საჰიპი იბნ მააჯა (1/135).

«وَجِئْتُ وَجْهِي لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ، إِنَّ صَلَاتِي، وَنُسُكِي، وَمَحْيَايَ، وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذُنُوبِي فَأَعْفِرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعًا إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، وَاهْدِنِي لأَحْسَنَ الْأَخْلَاقِ لَا يَهْدِي لِأَحْسَنِهَا إِلَّا أَنْتَ، وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا، لَا يَصْرِفُ عَنِّي سَيِّئَهَا إِلَّا أَنْتَ، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدِكَ، وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ، أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ».

«მე მივაპყრე ჩემი პირი მისკვნ, ვინც შექმნა ცანი და მიწა, როგორც ჭეშმარიტი ერთღმერთიანი, და მე არ ვარ წარმართთაგანი. ჭეშმარიტად, ჩემი ლოცვა, ჩემი მსხვერპლშეწირვა, ჩემი სიცოცხლე და ჩემი სიკვდილი ეკუთვნის ალლაჰს, სამყაროთა ღმერთს. არ ჰყავს მას თანამოზიარე, და ეს მეზრძანა, და მე ვარ მუსლიმთაგანი. ო ალლაჰ, შენ ხარ მეუფე, არ არსებობს სხვა ღვთაება შენს გარდა. შენ ხარ ჩემი ღმერთი და მე შენი მონა ვარ. მე ჩემს თავს ვავნე და ვაღიარებ ჩემს ცოდვას, მაპატიე ყველა ჩემი ცოდვა, რამეთუ, არ პატიობს ცოდვებს არავინ შენს გარდა. და დამადგინე საუკეთესო ზნეობაზე, არავინ დაადგენს საუკეთესოზე შენს გარდა. და ამარიდე მისი სიავე, არავინ ამარიდეებს მის სიავეს შენს გარდა. შენს სამსახურში ვარ და შენგანაა ბედნიერება, და ყოველივე სიკეთე შენს ხელთაა, და ბოროტება შენგან არ მომდინარეობს. მე შენით ვარ და შენსკენ მოვილტვი. შენ ხარ კურთხეული და

ამაღლებული. შენდობას გთხოვ და მონანიებით
გბრუნდები შენსკენ»¹.

«اللَّهُمَّ رَبَّ جِبْرَائِيلَ، وَمِيكَائِيلَ، وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، عَالِمَ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتَلَفَ
فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ».

«ღმერთო ჩემო! ღმერთო ჯიბრიელისა,
მიქაილისა და ისრაფილისა, ზეცისა და მიწის
შემოქმედო, ფარულისა და აშკარის მცოდნეო,
შენ განსჯი შენს მონებს შორის იმაში, რაზეც
ისინი დავობდნენ, წამიყვენე სწორ გზაზე შენი
ნებით რაშიც მოხდა განხეთქილება და
გადაცდენა სწორი გზიდან, ჭეშმარიტად შენ
დაადგენ სწორ გზაზე ინებებ ვისაც»².

«اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
كَثِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا»

«აღლაჰი უდიდესია, უსაზღვროდ, აღლაჰი
უდიდესია, უსაზღვროდ, აღლაჰი უდიდესია,
უსაზღვროდ, და მრავალი ქება-დიდება
აღლაჰს, და მრავალი ქება-დიდება აღლაჰს, და
მრავალი ქება-დიდება აღლაჰს, და დიდება
აღლაჰს დილით და საღამოს»

სამჯერ

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ: مِنْ نَفْخِهِ، وَنَفْثِهِ، وَهَمَزِهِ».

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (1/534) ნომრით: (771).

² გადმოსცა მუსლიმმა (1/534) ნომრით: (770).

«აღლაჰს შევეფარები შაიტანისგან: მისი ამპარტავნებისგან, მისი ჯადოქრობისგან და მისი ბოროტი ჩურჩულისგან»¹.

«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ، أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ، وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ [وَلَكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ فِيهِنَّ] [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ] [وَلَكَ الْحَمْدُ] [أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الْحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ الْحَقُّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَمَحَمَّدٌ ﷺ حَقٌّ، وَالسَّاعَةُ حَقٌّ] [اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَ أَمَنْتُ، وَإِلَيْكَ أُنَبِّئُ، وَبِكَ خَاصَمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ. فَاعْفُ عَنِّي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ] [وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي] [أَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ] [أَنْتَ إِلَهِي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ] [وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ]».

«ღმერთო, შენ გეკუთვნის ქება, შენ ხარ ნათელი ცათა და მიწისა და ყოველივე მათში არსებულისა, და შენ გეკუთვნის ქება, შენ ხარ გამგებელი ცათა და მიწისა და ყოველივე მათში არსებულისა, [და შენ გეკუთვნის ქება, შენ ხარ უფალი ცათა და მიწისა და ყოველივე მათში

¹ გადმოსცა აზუ დაუდმა 1/203, ნომრით: 764, და იბნ მაჯჰამ 1/265, ნომრით: 807, და აჰმადმა 4/85, ნომრით: 16739, შუაიბ ალ-არნაუტმა მუსნადის კვლევაში თქვა: "სხვა გადმოცემების წყალობით სანდოა", და აბდულ-ყადირ ალ-არნაუტმა იბნ თაიბიას წიგნის "ალ-ქალიმ ატ-ტაიბ"-ის წყაროების კვლევისას, ნომრით: 78, თქვა: "ჰადისი სწორია თავისი დამადასტურებელი გადმოცემებით", და ალბანიმ ის მოიხსენია საჰიჰ ალ-ქალიმ ატ-ტაიბში, ნომრით: 62, და გადმოსცა ის მუსლიმმა იბნ უმარისგან (აღლაჰი კმაყოფილი იყოს მათით) მსგავსი სიტყვებით, და მასში ამბავია 1/420, ნომრით: 601.

² მოციქული (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ამას ამბობდა, როდესაც ღამით თაჰაჯჯუდის სალოცავად დგებოდა.

არსებულისა] [და შენ გეკუთვნის ქება, შენია მეუფება ცათა და მიწისა და ყოველივე მათში არსებულისა] [და შენ გეკუთვნის ქება, შენ ხარ მეუფე ცათა და მიწისა] [და შენ გეკუთვნის ქება] [შენ ხარ ჭეშმარიტება, და შენი აღთქმა ჭეშმარიტია, და შენი სიტყვა ჭეშმარიტია, და შენთან შეხვედრა ჭეშმარიტია, და სამოთხე ჭეშმარიტია, და ჯოჯოხეთი ჭეშმარიტია, და წინასწარმეტყველნი ჭეშმარიტნი არიან, და მუჰამმედი ﷺ ჭეშმარიტია, და განკითხვის დღე ჭეშმარიტია] [ღმერთო, შენ დაგემორჩილე, და შენ მოგენდე, და შენ გიწამე, და შენ მოგმართე მონანიებით, და შენით ვედავებოდი, და შენ მოგმართე სამართლისთვის. მომიტევე, რაც ადრე ჩავიდინე და რაც გვიან, რაც დავფარე და რაც გავამჟღავნე] [და ისიც, რაც შენ ჩემზე უკეთ იცი] [შენ ხარ წინ წამწევი და შენ ხარ უკან დამწევი, არ არსებობს ღმერთი შენს გარდა] [შენ ხარ ჩემი ღმერთი, არ არსებობს ღმერთი შენს გარდა] [არ არსებობს ძალა და არც ძლიერება, გარდა ალლაჰისა]»¹.

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი, ფათჰ ალ-ბარისთან ერთად (3/3), (11/116) და (13/371), ნომრებით: (423), (465), (1120), (6317), (7385), (7442) და (7499), და მუსლიმი, შემოკლებული, მსგავსი გადმოცემით (1/532), ნომრით: (769).

17. წელში მოხრის ვედრება

«سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ».

«სუბჰანა რაბბიალ 'აზიმი».

სამჯერ¹.

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي».

«სუბჰანაქა ალლაჰუმმა რაბბანაა ვა ბიჰამდიქ, ალლაჰუმმა ღფირ ლიი»².

«سُبُّوحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ».

დიდებული ხარ, წმინდა ხარ, ანგელოზებისა და სულის უფალო.³

«اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ أَمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، خَشَعْتُ لَكَ سَمْعِي، وَبَصَرِي، وَمُخِّي، وَعَظْمِي، وَعَصَبِي، [وَمَا اسْقَلْتُ بِهِ قَدَمِي]».

«ღმერთო, შენს წინაშე დავიხარე, და შენი ვირწმუნე, და შენს წინაშე დავმორჩილდი. შენს წინაშე ქედი მოიხარა ჩემმა სმენამ, მხედველობამ, ტვინმა, ძვლებმა და ნერვებმა, [და რასაც ჩემი ფეხები ატარებს]»⁴.

¹ აბუ დაუდ, ნომრით: (870), ათ'თირმიზი, ნომრით: (262), ან'ნასაი, ნომრით: (1007), იბნ მაჯა, ნომრით: (897), და აჰმად, ნომრით: (3514). იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი (1/83).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (1/ 99) ნომრით: (794), და მუსლიმი (1/ 350) ნომრით: (484).

³ გადმოცემულია იმამ მუსლიმის მიერ (1/ 353), ჰადისის ნომერი (487), და აბუ დავუდის მიერ (1/ 230), ჰადისის ნომერი (872).

⁴ მუსლიმ (1/ 534) ნომრით: (771), და ოთხივე, იბნ მაჯას გარდა: აბუ დაუდ, ნომრით: (760) და (761), ათ'თირმიზი, ნომრით: (3421), და ნასაი, ნომრით: (1049), ხოლო კვადრატულ ფრჩხილებში მოცემული

«سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ، وَالْمَلَكُوتِ، وَالْكِبْرِيَاءِ، وَالْعَظَمَةِ».

«დიდება ძალმოსილების, მეუფების, სიდიადისა და დიდებულების მფლობელს»¹.

18. რუქუ'იდან ამოსვლის ვედრება

«سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ».

აღლაჰმა შეისმინა მისი, ვინც ის შეაქო.²

«رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ».

ჩვენო ღმერთო, შენ გეკუთვნის ქება, უამრავი, კეთილი და დიდებული ქება.³

«مِلْءَ السَّمَوَاتِ وَمِلْءَ الْأَرْضِ، وَمَا بَيْنَهُمَا، وَمِلْءَ مَا شِئْتَ مِنْ شَيْءٍ بَعْدُ. أَهْلُ النَّسَاءِ وَالْمَجْدِ، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُنَّا لَكَ عَبْدًا، اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ دَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ».

შენ გეკუთვნის ქება, რომელიც ავსებს ცას, დედამიწას და მათ შორის ყველაფერს, და ყველაფერს, რასაც შენ ისურვებ ამის შემდეგ. ო ღირსეულო ქებისა და დიდების პატრონო! ეს არის უდიდესი სიტყვა, რაც მონამ შეიძლება თქვას, და ჩვენ ყველანი შენი მონები ვართ. ო აღლაჰ, არ არსებობს ძალა, რომ შეაჩეროს ის, რაც შენ მიანიჭე, და არავის შეუძლია მიანიჭოს ის,

სიტყვებით გადმოსცემს იბნ ხუზაიმა, ნომრით: (607), და იბნ ჰიბზან, ნომრით: (1901).

¹ აბუ დაუდი (1/230) ნომრით: (873), ნასაი, ნომრით: (1131), აჰმადი, ნომრით: (23980), და მისი გადმოცემათა ჯაჰვი კარგია.

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი ფათჰ-თან ერთად (2/282), ნომრით (796).

³ გადმოსცემს ალ-ბუხარი „ალ-ფათჰ“-ში (2/284), ნომრით: (796).

რაც შენ შეაკავე, ძალაუფლება და ბრწყინვალეობა
ვერ არგებს მას, ვის წინააღმდეგაც გასურს.“¹

19. სუჯუდის ვედრება

«سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى»

«სუბჰაანა რაბბიი ალ-ა'ლაა»

სამჯერ².

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي».

«სუბჰანაქა ალლაჰუმმა რაბბანაა ვა ბიჰამდიქ,
ალლაჰუმმა ღფირ ლიი»³

«سُبُّوحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ».

დიდებული ხარ, წმინდა ხარ, ანგელოზებისა და
სულის უფალო.⁴

«اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ وَلَكَ أَمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَصَوَّرَهُ،
وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ».

«ო ალლაჰ, შენს წინაშე აღვაგლინე საჯდა და
შენი ვირწმუნე, და შენს წინაშე დავმორჩილდი.
ჩემმა სახემ სუჯუდი გააკეთა მისთვის, ვინც იგი

¹ გადმოსცა მუსლიმმა(1/346), ნომრით: (477).

² ჰადისი გადმოსცეს სუნანის ავტორებმა და აჰმადმა: აბუ დაუდმა, ნომრით: 870, ათ'თირმიზიმ, ნომრით: 262, ან'ნასაიმ, ნომრით: 1007, იბნ მაჯამ, ნომრით: 897, და აჰმადმა, ნომრით: 3514. იხილეთ: საჰიჰ ათ'თირმიზი, 1/83.

³ გადმოსცემს ალ-ბუხარი ნომრით: (794), და მუსლიმი ნომრით: (484), და ვახსენეთ ნომრით (34).

⁴ გადმოცემულია იმამ მუსლიმის მიერ (1/533), ჰადისის ნომერი (487), და აბუ დავუდის მიერ, ჰადისის ნომერი (872), და უკვე ნახსენებია ნომრით (35).

შექმნა და ფორმა მისცა, გაუხსნა მას სმენა და მხედველობა, კურთხეულ არს ალლაჰი, საუკეთესო გამჩენთა შორის»¹.

«سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ، وَالْمَلَكُوتِ، وَالْكَبرِيَاءِ، وَالْعَظَمَةِ».

(დიდება ძალმოსილების, მეუფების, სიდიადისა და დიდებულების მფლობელს).²

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ: دِقَّةً وَجَلَّةً، وَأَوَّلَهُ وَآخِرَهُ، وَعَلَانِيَتَهُ وَسِرَّهُ».

«ღმერთო ჩემო, მომიტევე ჩემი ყველა ცოდვა: პატარა და დიდი, პირველი და უკანასკნელი, გაცხადებული და ფარული»³.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ».

«ო ალლაჰ, შენი კმაყოფილებით გეფარები შენი რისხვისგან და შენი მიტევებით — შენი სასჯელისგან. და შენ შეგეფარები შენგან. ვერ დავითვლი შენდამი ქებას, შენ ისეთი ხარ, როგორი ქებითაც შეამკე საკუთარი თავი»⁴.

20. ორ სუჯუდს შორის დაჯდომის ვედრება

«رَبِّ اغْفِرْ لِي، رَبِّ اغْفِرْ لِي».

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (1/534) ნომრით (771), და სხვებმა.

² აბუ დაუდ, (1/230), ნომრით: (873), ნასაი, ნომრით: (1131), აჰმად, ნომრით: (23980), იმამი ალ-ალბანი (ალლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადის მიიჩნევს სანდოდ საჰიჰი აბუ დაუდში (1/166), და მისი წყაროები მოყვანილია ნომერ (37)-ში.

³ გადმოსცა მუსლიმმა (1/ 230) ნომრით (483).

⁴ გადმოსცა მუსლიმმა (1/352) ნომრით (486).

(ღმერთო მომიტევე, ღმერთო მომიტევე)¹.
 «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَاجْبُرْنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي، وَارْقُفْنِي».
 (ღმერთო ჩემო, მომიტევე მე, შემიწყალე, დამადგინე სწორ გზაზე, მომეცი ძალა, მომეცი ჯანმრთელობა, მომეცი სარჩო და ამამაღლე).²

21. ყურანის კითხვისას გასაკეთებელი საჯდის ვედრება

«سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِهِ وَقُوَّتِهِ، فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ
 الْخَالِقِينَ»

«ჩემმა სახემ სუჯუდი გააკეთა იმისთვის, ვინც იგი შექმნა, და თავისი ძალითა და ძლიერებით გაუხსნა მას სმენა და მხედველობა, }...დიდებულია ალლაჰი, შემოქმედთა შორის საუკეთესო{»

[ალ-მუ'მინუნ: 14]³.

«اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْرًا، وَضَعْ عَنِّي بِهَا وَزْرًا، وَاجْعَلْهَا لِي عِنْدَكَ ذُخْرًا، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَنِي مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ».

¹ აბუ დაუდ (1/231) ნომრით: (874), და იბნ მაჯჯა ნომრით: (897), და იხილეთ: საჰიბ იბნ მაჯჯა (1/148).

² გადმოსცეს სუნანის ავტორებმა, ან-ნასაის გარდა: აბუ დაუდმა (1/231) ნომრით: (850), და ათ-თირმიზიმ ნომრით: (284) და (285), და იბნ მაჯჯამ ნომრით: (898), იხილეთ: საჰიბი ათ-თირმიზი (1/90), და საჰიბი იბნ მაჯჯა (1/148).

³ ათ'თირმიზი, 2/474, ნომრით: 3425, აჰმადი, 6/30, ნომრით: 24022, ალ-ჰაჰიმი, ჰადისის სანდოდ მიიჩნეეს და მას ეთანხმება ალ-ჰაჰაბი, 1/220 და დამატება მისი გადმოცემულია.

«ო ალლაჰ, დამიწერე ამით შენთან ჯილდო, მაპატიე ამით ცოდვები, შემინახე ეს შენთან როგორც მარადიული ნაგროვი, და მიიღე ის ჩემგან, როგორც მიიღე იგი შენი მონა დავუდისგან»¹.

22 - თაშაჰჰუდი

«التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ».

მნიშვნელობა: (მისალმებანი, ლოცვა და ყოველი სიკეთე მხოლოდ ალლაჰს ეკუთვნის. ალლაჰის მშვიდობა, წყალობა და მისი ბარაქა შენზე იყოს ალლაჰის შუამავალო. მშვიდობა ჩვენ და ალლაჰის ყველა მართალ მსახურს. ვამოწმებ, რომ არ არსებობს ღმერთი, გარდა ალლაჰისა და ვამოწმებ, რომ მუჰამადი მისი მონა და მოციქულია)².

¹ ათ'თირმიზი, 2/473, ნომრით: 579, ალ-ჰაჰიმი ჰადისს სწორად მიიჩნევს და მას ეთანხმება ალ-ჰაჰაბი(1/219).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (ფათჰ ალ-ბარი, 2/311), ნომრით: (831), და მუსლიმი (1/301), ნომრით: (402).

23. მოციქულის (ალლაჰის ლოცვდა და მშვიდობა მას) დალოცვა თაშაჰუდის შემდეგ.

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ، وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ».

«ღმერთო დალოცე მუჰამმადი და მუჰამმადის ოჯახი, ისე როგორც დალოცე იბრაჰიმი და იბრაჰიმის ოჯახი, ჭეშმარიტად შენ ქებული და დიდებული ხარ, ღმერთო ბარაქა უბოძე მუჰამმადს და მუჰამმადის ოჯახს, ისე როგორც უბოძე (ბარაქა) იბრაჰიმს და იბრაჰიმის ოჯახს, ჭეშმარიტად შენ ქებული და დიდებული ხარ»¹.

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، وَبَارَكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ».

«ჩემო ღმერთო, დალოცე მუჰამმედი, მისი მეუღლეები და შთამომავლობა, ისე როგორც დალოცე იბრაჰიმი და მისი ოჯახი. მოჰმადლე მუჰამმედს, მის მეუღლეებსა და შთამომავლობას ბარაქა, ისე როგორც მიჰმადლე იბრაჰიმს და მის ოჯახს. ჭეშმარიტად, შენ ხარ ქებული და დიდებული».²

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი, „ალ-ფათჰ“-თან ერთად (6/408), ნომრით: (3370), და მუსლიმი ნომრით: (406).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (ფათჰ ალ-ბარი, 6/407) ნომრით: (3369), და მუსლიმი (1/306) ნომრით: (407), აქ მოცემულია მუსლიმის ვერსია.

24. ვედრება ბოლო თაშაჰუდის შემდეგ, სალამის წინ

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا
وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ».

«ჩემო ღმერთო, მე მოგეკედლები შენ საფლავის
სასჯელისგან, ჯოჯოხეთის სასჯელისგან,
სიცოცხლისა და სიკვდილის ცდუნებისგან და
ცრუ მესია დაჯჯალის ცდუნებისგან»¹.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ، وَأَعُوذُ
بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثِمِ وَالْمَغْرَمِ».

«ღმერთო ჩემო, შენ შეგეფარები საფლავის
სასჯელისაგან, და შენ შეგეფარები ცრუ მესია
დაჯჯალის ცდუნებისგან, და შენ შეგეფარები
სიცოცხლისა და სიკვდილის ცდუნებისგან,
ღმერთო ჩემო, შენ შეგეფარები ცოდვებისაგან და
ვალეებისაგან»².

«اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا، وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، فَاعْفُرْ لِي مَغْفِرَةً
مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ».

«ჩემო ღმერთო, უეჭველად მე უსამართლოდ
მოვექეცი ჩემს თავს, და არავის შეუძლია
ცოდვების პატიება გარდა შენისა, მაშ მომიტევე

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (2/102) ნომრით: (1377), და მუსლიმი (1/412) ნომრით: (588), და ტექსტი მუსლიმისაა.

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (1/202) ნომრით: (832), და მუსლიმი (1/412) ნომრით: (587).

მე, შემიწყალე მე, ჭეშმარიტად შენ მპატიებელი შემწყალობელი ხარ»¹.

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ، وَمَا أَسْرَفْتُ، وَمَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ».

«ო, ალლაჰ, მაპატიე ის, რაც ადრე ჩავიდინე და რაც ჯერ არ ჩამიდენია, ის, რაც ფარულად გავაკეთე და რაც აშკარად გავაკეთე, და ის, რაც უზომოდ ჩავიდინე, და ის, რაც შენ ჩემზე უკეთ იცი! შენ ხარ ის, ვინც წინ წევს და შენ ხარ ის, ვინც უკან წევს, არ არსებობს ღვთაება შენს გარდა»².

«اللَّهُمَّ اعْنِي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ».

«ღმერთო ჩემო! შენ შემეწიე შენს ხსენებაში, შენთვის მაღლიერების გამოხატვაში და ღვთისმსახურების საუკეთესო ფორმით შესრულებაში»³.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ».

«ღმერთო ჩემო, შენ შეგეფარები სიძუნწისაგან, და შეგეფარები სიმხდალისაგან, და შეგეფარები აღმოვჩნდე ხანდაზმულობის სისუსტეში,

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი: (8/168)ნომრით:(834), და მუსლიმი(4/2078) ნომრით: (2705).

² გადმოსცა მუსლიმმა (1/534) ნომრით (771).

³ აბუ დაუდ, 2/86, ნომრით: 1522, ნასაი, 3/53, ნომრით: 2302, იმამი ალ-ალბანი (ალლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადის მიიჩნევს სანდოდ საჰიჰი აბუ დაუდში, 1/284.

შეგეფარები ამჟვეყნის განსაცდელისაგან და საფლავის სასჯელისაგან»¹.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ».

«ო, ალლაჰ, გთხოვ სამოთხეს და შენ შეგეფარები ცეცხლისგან»².

«اللَّهُمَّ بِعِلْمِكَ الْغَيْبِ وَقُدْرَتِكَ عَلَى الْخَلْقِ أَحْبَبْتَنِي مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْرًا لِي، وَتَوَقَّيْتُ إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْرًا لِي، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَشْيَتِكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، وَأَسْأَلُكَ كَلِمَةَ الْحَقِّ فِي الرِّضَا وَالْغَضَبِ، وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْغِنَى وَالْفَقْرِ، وَأَسْأَلُكَ نَعِيمًا لَا يَنْفَدُ، وَأَسْأَلُكَ فَرَةً عَيْنٍ لَا تَنْقُطُ، وَأَسْأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ الْقَضَاءِ، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْتِ، وَأَسْأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ، وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ فِي غَيْرِ ضَرَاءٍ مُضِرَّةٍ، وَلَا فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اللَّهُمَّ زَيْنًا بَرِيئًا مِنَ الْإِيمَانِ، وَاجْعَلْنَا هُدًاءَ مُهْتَدِينَ».

«ღმერთო ჩემო! შენი დაფარული ცოდნით და შენი ბატონობით შენს ქმნილებებზე, მაცოცხლე სანამ იცი რომ სიცოცხლე ჩემთვის სასარგებლო იქნება და მომაკვდინე თუ იცი რომ სიკვდილი ჩემთვის უფრო სასარგებლოა, ღმერთო ჩემო! გთხოვ მამყოფე შენი მოშიში დაფარულში თუ ცხადში, შენ გთხოვ მათქმევინო ჭეშმარიტი სიტყვა კმაყოფილებაში თუ სიბრაზეში, შენ გთხოვ თანასწორობას გაჭირვებაში და ფუფუნებაში, გთხოვ უღევ წყალობას, გთხოვ უწყვეტ თვალისჩინს, გთხოვ კმაყოფილებას განჩინების შემდეგ, გთხოვ მშვიდ

¹ ალ-ბუხარი ფათჰთა ერთად (6/35) ნომრით: (2822), და ასევე ნომრით: (6390).

² აბუ დაუდ, ნომრით: 792, და იბნ მაჯჰა, ნომრით: 910, იხილეთ: საჰიჰი იბნ მაჯჰა (2/328).

განსასვენებლს გარდაცვალების შემდეგ, გთხოვ
შენი სახის ნახვის სიტკბოებას, და შენთან
შეხვედრის მონატრებას დამაზიანებელი
გაჭირვების და სწორი გზიდან ამცდენი
განსაცდელის გარეშე, ღმერთო ჩემო!
გაგვალამაზე რწმენის სილამაზით, გვამყოფე
სწორ გზაზე მყოფნი და სწორი გზის
მაჩვენებლები»¹.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا اللَّهُ بِأَنَّكَ الْوَاحِدُ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ، وَلَمْ يَكُنْ
لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ».

«ჩემო ღმერთო! შენ გთხოვ ო ალლაჰ, ჰეშმარიტად შენ ხარ ერთი, ერთადერთი, ას'სამედი(არაფერზე დამოკიდებული, ყველაფერი მასზეა დამოკიდებული) რომელიც არც შობილა და არც უშვია და არც არავინ ყოფილა მსგავსი მისი, ერთადერთი ხარ, მომიტევე ჩემი ცოდვები, ჰეშმარიტად, შენ ხარ მიმტევებილი, მწყალობელი»².

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، الْمَنَّانُ، يَا بَدِيعَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ
بِكَ مِنَ النَّارِ».

¹ გადმოსცა ნასაიმი (3/54) (55) ნომრით: (1304), აჰმადმა (4/364) ნომრით: (21666), იმამ ალ-ალბანი სანდოდ მიიჩნევს ჰადისს საჰიში ნასაიში (1/281).

² გადმოსცა ან'ნასაიმი, (3/52) ნომრით: (1300), ეს სიტყვები მას ეკუთვნის, აჰმადმა (4/338) ნომრით: (18974), იმამ ალ-ალბანი სანდოდ მიიჩნევს ჰადისს საჰიში ან'ნესაიში (1/280).

«ჩემო ღმერთო! შენ გთხოვ ჭეშმარიტად ქება-დიდება შენ გეკუთვნის, არ არსებობს ღვთაება გარდა შენი, ერთადერთი ხარ შენ არ გყავს მოზიარე, შენ ხარ მომმადლებელი, ცანის და მიწის გამჩენი, ო დიდების და კეთილშობილების პატრონო, ო მარადცოცხალო და მარადმსუფევო, შენ გთხოვ სამოთხეს და შენ შემოგეფარები ჯოჯოხეთისგან»¹.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْأَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ».

«ჩემო ღმერთო! შენ გთხოვ იმით, რომ ვამოწმებ, რომ ჭეშმარიტად შენ ხარ ალლაჰი, არ არსებობს ღვთაება გარდა შენი, ერთადერთი, ას'სამედი რომელიც არც შობილა და რც უშვია და არც არავინ ყოფილა მსგავსი მისი»².

25. ზიქრები ლოცვის მისაღმების შემდეგ

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ»

«აღლაჰს ვთხოვ პატიებას»

¹ ჰადისის გადმოსცემენ: აბუ დაუდი, ნომრით: 1495, ათ'თირმიზი, ნომრით: 3544, იბნ მააჯა, ნომრით: 3858, და ან'ნესაი, ნომრით: 1299. იხილეთ აგრეთვე: საჰიჰი იბნ მაჯა, 2/329.

² აბუ დაუდი (2/62), ნომრით: 1493, ათ'თირმიზი (5/515), ნომრით: 3475, იბნ მააჯა (2/1267), ნომრით: 3857, ან'ნასაი, ნომრით: 1300, ამ სიტყვებით ის გადმოსცემს, აჰმადი, ნომრით: 18974, იმამი ალ-ალბანი (აღლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადის მიიჩნევს სანდოდ საჰიჰი ნასაიში (1/280), იხილეთ ასევე: საჰიჰი იბნ მააჯა (2/329), და საჰიჰი ათ'თირმიზი (3/163).

(ეს უნდა წარმოთქვათ სამჯერ)

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ، وَمِنْكَ السَّلَامُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ».

აღლაჰ, შენ ხარ მშვიდობა, და შენგან არის მშვიდობა. დიდებული ხარ, დიდებისა და ღირსების მფლობელო»¹.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

«არ არსებობს ღმერთი გარდა აღლაჰისა, ერთადერთისა რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი, მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება. და ის ყოვლისშემძლეა». [ლაა ილააჰა ილლაა ლლაჰ, ვაჰდაჰუ ლაა შარიიჟა ლაჰ, ლაჰულ მულჰუ ვა ლაჰულ ჰამდუ, ვა ჰუვა 'ალაა ქულლი შაი'ინ ყადიირ]

(ეს უნდა წარმოთქვათ სამჯერ)

اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلَا مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ».

ო, აღლაჰ! არავის შეუძლია შეაჩეროს ის, რაც შენ უბოძე, და არავის შეუძლია მისცეს ის, რაც შენ შეაჩერე. (ადამიანს) ვერავითარი ძალაუფლება და სიმდიდრე არ მოუტანს სარგებელს შენს წინაშე»².

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (1/414) ნომრით (591).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (1/255) ნომრით: (844), და მუსლიმი (1/414) ნომრით: (593), და რაც არის ბრჭყალებში დანამატი ალ-ბუხარისგან ნომრით: (6473).

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَلَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ لَهُ النِّعْمَةُ وَلَهُ الْفَضْلُ وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَنُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ».

«არ არსებობს სხვა ღვთაება ალლაჰის გარდა — იგი ერთია, არ ჰყავს მას თანამოზიარე. მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება, და ის ყოვლისშემძლეა. არ არსებობს ძალა და ძლევამოსილება გარდა ალლაჰისა. არ არსებობს სხვა ღვთაება ალლაჰის გარდა და ჩვენ ვცემთ თაყვანს მხოლოდ მას. მას ეკუთვნის წყალობა, და მას ეკუთვნის მადლი, და მას ეკუთვნის მშვენიერი ქება. არ არსებობს სხვა ღვთაება ალლაჰის გარდა — ჩვენ ერთგულად ვუძღვნიტ მას რწმენას, თუნდაც ურწმუნოებს სძულდეთ ეს».¹.

«سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ»

""სუბჰანალლაჰ, ვალჰამდულილლაჰ, ვა ალლაჰუ აქბარ," დიდება ალლაჰს, ქება ალლაჰს და ალლაჰი უდიდესია"

(ეს უნდა წარმოთქვათ 33-ჯერ)

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

«არ არსებობს სხვა ღვთაება ალლაჰის გარდა — იგი ერთია, არ ჰყავს მას თანამოზიარე. მას

¹ გადმოსცა მუსლიმმა [1/415] ნომრით (594).

ეკუთვნის მეუფება და დიდება, და ის ყოვლისშემძლეა»¹.

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ 1 اللَّهُ الصَّمَدُ 2 لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ 3 وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ 4﴾

თქვი: ის, ალლაჰი ერთადერთია,

ალლაჰი სამედია²

არც უშობია და არც შობილა,

და ვერც ვერავინ იქნება მისი ბადალი.

[ალ-იხლას: 1-4].

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ 1 مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ 2 وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ 3 وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ 4 وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ 5﴾

თქვი: შევეფარები განთიადის ღმერთსა,¹

იმათ სიავისგან, რაც მან გააჩინა,²

და წყვდიადი ღამის სიავისგან, როცა ჩამოწვება ირგვლივ³

და ნასკვებზე მბერავ დედაბერთა სიავისგან,⁴

ასევე მოშურნეს სიავისგან, როცა შურიანობს.⁵

(ალ-ფალაყ: 1-5)

¹ იმამ მუსლიმი (1/418), ჰადისი ნომრით (597), სადაც ნათქვამია: «ვინც იტყვის ამას ყოველი ლოცვის შემდეგ, ეპატიება მას ცოდვები, თუნდაც რომ ზღვის ქაფის ტოლი იყოს».

﴿قُلْ أَغُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ 1 مَلِكِ النَّاسِ 2 إِلَهِ النَّاسِ 3 مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ 4
الَّذِي يُوسَّوْسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ 5 مِنَ الْغِنَّةِ وَالنَّاسِ 6﴾

თქვი: შევეფარები ადამიანთა ღმერთსა, 1

ადამიანთა მეფეს (მათ ბატონ-პატრონსა) 2

ადამიანთა ღვთაებასა 3

ეჭვის მთესავი ვერაგის სიავისაგან, 4

რომელიც ეჭვს თესავს ადამიანთა გულებში 5

ადამიანთა და ჯინთაგან. 6

(ან-ნას: 1-6)

ყოველი ლოცვის შემდეგ¹.

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ
بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ (255)

აღლაჰი... – არ არსებობს ღვთაება, გარდა
მისი – მარად ცოცხლისა და მსუფევეისა; მას არც
ჩასთვლემს, არც ჩაეძინება; მის კუთვნილებაშია,
რაცაა ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა; მის წინაშე
ვინ იშუამდგომლებს მისივე ნების გარეშე?! მან
იცის, რაც იყო მათ უწინ და რაც იქნება მათ

¹ აბუ დაუდ (2/86), ნომრით: 1523, ათ'თირმიზი, ნომრით: 2903, ნასაი (3/68), ნომრით: 1335, იხილეთ: საჰიზი ათ'თირმიზი (2/8). ამ სამ სურას ეწოდება: ალ-მუ'ავვიზათ. იხილეთ: ფათჰ ალ-ბარი (9/62).

შემდგომ; მის ცოდნაში ვერაფერს შესწვდებიან, გარდა იმისა, რასაც თვითონ ინებებს; მისი ქურსი ცათა და ქვეყანას გარემოიცავს და მას არ უმძიმს დაცვა მათი; ისაა უზენაესი და უბადლოდ დიდებული.

[ალ-ბაყარა: 255] ყოველი ლოცვის შემდეგ¹.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

«არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ერთადერთისა, რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი. მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება. ის აცოცხლებს და ამკვდარებს, და ის ყოვლისშემძლეა». [ლაა ილააჰა ილლაა ლლაჰ, ვაჰდაჰუ ლაა შარიიქა ლაჰ, ლაჰულ მულქუ ვა ლაჰულ ჰამდუ, იუჰიი ვა იუმიით, ვა ჰუვა 'ალაა ქულლი შაი'ინ ყადიირ]

ათჯერ მადრიბისა და სუბჰის ლოცვის შემდეგ².

¹ «ვინც მას წაიკითხავს ყოველი ლოცვის შემდეგ, მას არ შეუშლის სამოთხეში შესვლას არაფერი, გარდა სიკვდილისა». ნასაი ა'მალი ალ-იაჰმი ვა ალ-ლაილაჰ, ნომრით (100), და იბნ ას-სუნნი, ნომრით (121), იმამი ალ-ალბანი ჰადისის სანდოდ მიიჩნევს საჰიჰ ალ-ჯამი"ში (5/339), და სილსილათ ალ-აჰადის ას-საჰიჰაში (2/697), ნომრით (972).

² გადმოცემულია ათ-თირმისი მხრით (5/515) ნომრით (3474) და აჰმადის მხრით (4/227) ნომრით (17990), და იხილეთ მისი წყარო ზად ალ-მა'ად-ში (1/300).

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا مُتَقَبَّلًا»

«ღმერთო ჩემო! შენ გთხოვ სასარგებლო ცოდნას, ჰალალ სარჩოს და მიღებულ ღვთისმსახურებას»

بَعْدَ السَّلَامِ مِنْ صَلَاةِ الْفَجْرِ.

ფაჯრის ლოცვის სალამის შემდეგ¹.

26. ისთიხარას ლოცვის ვედრება

ჯააბირ იბნ აბდულლაჰმა (აღლაჰი იყოს მათით კმაყოფილი) თქვა: „აღლაჰის შუამავალი (ﷺ) გვასწავლიდა ისთიხარას ყველა საქმეში, ისევე როგორც გვასწავლიდა ყურანის სურას, და ამბობდა:“

«إِذَا هَمَّ أَحَدُكُمْ بِالْأَمْرِ فَلْيَرْكَعْ رَكَعَتَيْنِ مِنْ غَيْرِ الْفَرِيضَةِ، ثُمَّ لْيَقُلْ:

«როცა რომელიმე თქვენგანი რაიმე საქმეს განიზრახავს, მან უნდა შეასრულოს ორი რაქათის ლოცვა სავალდებულოს გარდა, შემდეგ კი თქვას:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخِيرُكَ بِعِلْمِكَ، وَأَسْتَقْدِرُكَ بِقُدْرَتِكَ، وَأَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ الْعَظِيمِ؛ فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَقْدِرُ، وَتَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ، وَأَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ - وَيُسَمِّي حَاجَتَهُ - خَيْرٌ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةِ أَمْرِي - أَوْ قَالَ: عَاجِلِهِ وَأَجَلِهِ - فَأَقْدِرْهُ لِي وَيَسِّرْهُ لِي ثُمَّ بَارِكْ لِي فِيهِ، وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الْأَمْرَ

¹ იბნ მაჯჯა, ნომრით: (925), ნასაი ა'მალი ალ-იაემი ვა ალ-ლაილაჰი, ნომრით: (102), იხილეთ: საჰიჰი იბნ მაჯჯა (1/152), მაჯჯა' აზ-ზავაიდ (10/111), და მოყვანილი იქნება ნომრით: (95).

شَرُّ لِي فِي دِينِي وَمَعَاشِي وَعَاقِبَةُ أَمْرِي - أَوْ قَالَ: عَاجِلُهُ وَآجِلُهُ - فَاصْرِفْهُ عَنِّي
وَاصْرِفْنِي عَنْهُ وَاقْدِرْ لِي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ، ثُمَّ أَرْضِنِي بِهِ».

ო, ალლაჰო, მე შენს ცოდნას მივმართავ რჩევისთვის და შენს ძალას ვთხოვ მხარდაჭერას, და შენს უდიდეს წყალობას ვევედრები. რადგან შენ შეგიძლია ყველაფერი, ხოლო მე - არა; შენ იცი ყველაფერი, ხოლო მე - არა; და შენ ხარ დამალულის მცოდნე. ო, ალლაჰო, თუ შენ იცი, რომ ეს საქმე (და დაასახელოს თავისი საჭიროება) სიკეთეა ჩემთვის ჩემს რელიგიაში, ჩემს ცხოვრებაში და ჩემს საბოლოო მდგომარეობაში (ან თქვა: ამქვეყნიურ და მომავლურ ცხოვრებაში), მაშინ განაწესე ეს ჩემთვის, მიწყალობე ამაში წარმატება და დამლოცე მასში. ხოლო თუ შენ იცი, რომ ეს საქმე ბოროტებაა ჩემთვის ჩემს რელიგიაში, ჩემს ცხოვრებაში და ჩემს საბოლოო მდგომარეობაში (ან თქვა: ამქვეყნიურ და მომავლურ ცხოვრებაში), მაშინ გამარიდე ეს საქმე და მე გამარიდე მისგან, და მიბოძე სიკეთე, სადაც არ უნდა იყოს ის, შემდეგ კი დამაკმაყოფილე იმით»¹.

და არ უნანია მას, ვინც შემოქმედს სთხოვა არჩევანში დახმარება, მოეთათბირა

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (7/ 162) ნომრით (1162).

მორწმუნეებს და გადაამოწმა (დააზუსტა) თავის საქმე, რადგან ყოვლადმალმა ალლაჰმა თქვა:

«...وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ...».

...და მათი აზრიც მოისმინე (ამქვეყნიური) საკითხების შესახებ. როცა რამეს გადაწყვეტ, მხოლოდ ალლაჰს მიენდე...¹

27. დილის და საღამოს ვედრებები

«ქება-დიდება მხოლოდ ალლაჰს, ლოცვა და მშვიდობა მას, ვის შემდეგაც აღარ მოვა სხვა მოციქული»².

ალლაჰს შევეფარები ქვით ჩაქოლილი ეშმაკისგან". (ა'უუზუ ბილლაჰი მინა შშაიტაანი რრაჯიიმ)

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ

¹ სურა ალი იმრან: 159.

² ანასი (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი) გადმოსცემს, რომ შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) თქვა: «იმ ხალხთან ერთად ჯდომა, რომლებიც ალლაჰს იხსენებენ დილის ლოცვიდან მზის ამოსვლამდე, ჩემთვის უფრო საყვარელია, ვიდრე ისმაილის შთამომავლებიდან ოთხის გათავისუფლება. და იმ ხალხთან ერთად ჯდომა, რომლებიც ალლაჰს იხსენებენ ასრის (ნაშუადღევი) ლოცვიდან მზის ჩასვლამდე, ჩემთვის უფრო საყვარელია, ვიდრე ოთხის მონის გათავისუფლება». გადმოცემულია აბუ დავუდის მიერ, ნომრით (3667), და ალ-ალბანიმ იგი კარგ ჰადისად მიიჩნია საჰიჰ აბუ დავუდში (2/698).

بَشِيْرٌ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَلَا يَـُٔوْدُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ (255)

აღლაჰი... – არ არსებობს ღვთაება, გარდა მისი – მარად ცოცხლისა და მსუფევეისა; მას არც ჩასთვლემს, არც ჩაეძინება; მის კუთვნილებაშია, რაცაა ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა; მის წინაშე ვინ იშუამდგომლებს მისივე ნების გარეშე?! მან იცის, რაც იყო მათ უწინ და რაც იქნება მათ შემდგომ; მის ცოდნაში ვერაფერს შესწვდებიან, გარდა იმისა, რასაც თვითონ ინებებს; მისი ქურსი ცათა და ქვეყანას გარემოიცავს და მას არ უმძიმს დაცვა მათი; ისაა უზენაესი და უბადლოდ დიდებული.

[ალ-ბაყარა: 255]¹.

(قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ 1 اللَّهُ الصَّمَدُ 2 لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ 3 وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ 4)

თქვი: ის, აღლაჰი ერთადერთია,1

აღლაჰი სამედია2

არც უშობია და არც შობილა,3

¹ «ვინც ამას დილით წარმოთქვამს, საღამომდე დაცული იქნება ჯინებისგან, ხოლო ვინც საღამოს წარმოთქვამს, დილამდე იქნება მათგან დაცული». გადმოსცემა ალ-ჰაჰიმი (1/562), იმამი ალ-აღბანიმ ეს ჰადისი სწორად მიიჩნია საჰიჰ ათ-თარლიზ ვა ათ-თარჰიზში (1/273), და მიაწერა იგი ნასაის და ტაბარანის, და თქვა: „ტაბარანის ისნადი კარგია“.

და ვერც ვერავინ იქნება მისი ბადალი.4

(აღ-იხლას: 1-4)

﴿قُلْ أَغُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ 1 مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ 2 وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ 3 وَمِنْ شَرِّ
الْأَنفَاطِ فِي الْعُقَدِ 4 وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ 5﴾

თქვი: შევეფარები განთიადის ღმერთსა,1

იმათ სიავისგან, რაც მან გააჩინა,2

და წყვდიადი ღამის სიავისგან, როცა
ჩამოწვება ირგვლივ3

და ნასკვებზე მბერავ დედაბერთა
სიავისგან,4

ასევე მოშურნეს სიავისგან, როცა
შურიანობს.5

(აღ-ფალავ: 1-5)

﴿قُلْ أَغُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ 1 مَلِكِ النَّاسِ 2 إِلَهِ النَّاسِ 3 مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ 4
الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ 5 مِنَ الْغِيَةِ وَالنَّاسِ 6﴾

თქვი: შევეფარები ადამიანთა ღმერთსა,1

ადამიანთა მეფეს (მათ ბატონ-პატრონსა)2

ადამიანთა ღვთაებასა3

ექვის მთესავი ვერავის სიავისგან,4

რომელიც ეჭვს თესავს ადამიანთა გულებში 5

ადამიანთა და ჯინთაგან.6

(ან-ნას: 1-6) (ეს უნდა წარმოთქვათ სამჯერ)¹.

«أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذَا الْيَوْمِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ».

«ჩვენ მივედით დილამდე, და დილის მეუფება ეკუთვნის ალლაჰს, დიდება ალლაჰს! არ არის ღმერთი გარდა ალლაჰისა, რომელსაც არ ჰყავს თანამოზიარი. მას ეკუთვნის მეუფება, მას - დიდება, და ის ყოვლისშემძლეა. ღმერთო ჩემო! გთხოვ ამ დღის სიკეთეს და სიკეთეს, რაც მის შემდეგაა, და შენ მოგეკედლები ამ დღის სიავისგან და იმ სიავისგან, რაც მის შემდეგაა. ღმერთო ჩემო! შენ მოგეკედლები სიზარმაცისგან და სიამაყისგან. ღმერთო ჩემო! შენ მოგეკედლები ჯოჯოხეთის და საფლავის ტანჯვისგან»².

ხოლო საღამოს დადგომისას ამბობს:

«أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ، وَخَيْرَ مَا بَعْدَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ، وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ».

¹ «ვინც ამას სამჯერ იტყვის დილით და საღამოს, ის დაიცავს მას ყველაფრისგან». გადმოსცემა აბუ დაუდ (4/322) ნომრით: (5082), და ათ'თირმიზი, (5/567) ნომრით: (3575), იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი (3/182).

² გადმოსცა მუსლიმმა (4/2088) ნომრით: (2723).

«ჩვენ მივედით სადამომდე, და სადამოს მეუფება ეკუთვნის ალლაჰს, დიდება ალლაჰს! არ არის ღმერთი გარდა ალლაჰისა, რომელსაც არ ჰყავს თანამოზიარე. მას ეკუთვნის მეუფება, მას - დიდება, და ის ყოვლისშემძლეა. ღმერთო ჩემო! გთხოვ ამ ღამის სიკეთეს და მისი შემდგომი სიკეთეს, და შეგეფარები ამ ღამის სიავისგან და მისი შემდგომი სიავისგან. ღმერთო ჩემო! შენ მოგეკედლები სიზარმაცისგან და სიამაყისგან. ღმერთო ჩემო! შენ მოგეკედლები ჯოჯოხეთის და საფლავის ტანჯვისგან»¹.

«اللَّهُمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ وَإِلَيْكَ النُّشُورُ».

«ო ალლაჰ, შენი წყალობით ვიწყებთ დილას, შენი წყალობით ვაღწევთ სადამოს, შენი წყალობით ვცოცხლობთ და შენი წყალობით ვკვდებით, და შენსკენაა აღდგომა»².

ხოლო დაღამებისას ამბობს:

«اللَّهُمَّ بِكَ أَمْسَيْنَا، وَبِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ».

«ო ალლაჰ, შენი წყალობით ვაღწევთ სადამოს, შენი წყალობით ვიწყებთ დილას, შენი სახელით

¹ მაღლა მოცემული წყარო.

² გადმოსცა ათ'თირმიზიმ, 5/466, ნომრით (3391), და იხილეთ: საჰიჰ ათ'თირმიზი, 3/142.

ვცოცხლობთ, შენი სახელით ვკვდებით და შენსკენაა დაბრუნება»¹.

«اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ بِذَنْبِي فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ».

«ო ალლაჰ, შენ ხარ ჩემი ღმერთი, არ არსებობს სხვა ღვთაება შენს გარდა, შენ შემქმენი და მე შენი მონა ვარ, მე ვიქნები ერთგული ჩემი შენდამი აღთქმის და დაპირების როგორც შევძლებ, შენ შეგეფარები იმ სიავისგან, რაც ჩავიდინე. მე ვაღიარებ² იმ მოწყალებას, რაც შენ გაიღე ჩემზე, და ვაღიარებ ჩემს ცოდვებს, მაპატიე, რამეთუ, არ პატიობს ცოდვებს არავინ შენს გარდა»³.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ أَشْهَدُكَ، وَأَشْهَدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ، وَمَلَائِكَتَكَ، وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ»

«ო ალლაჰ, ჭეშმარიტად ამ დილას, მე შენ გიხმობ მოწმედ, და იმათ, ვისაც უჭირავთ შენი ტახტი, და შენს ანგელოზებს, და ყველას ვინც შენ შექმენი ვაყენებ მოწმეებად, რომ შენ ჭეშმარიტად - ალლაჰი ხარ, არ არსებობს

¹ მაღლა მოცემული წყარო.

² ვადასტურებ და ვაღიარებ.

³ «ვინც ამას მტკიცე რწმენით იტყვის სადამოს და იმავე დამეს გარდაიცვლება, სამოთხეში შევა, და ასევეა დილითაც». გადმოსცემს ბუხარი (7/150) ნომრით: (6306).

თაყვანისცემის ღირსი ღვთაება გარდა შენისა, შენ ერთადერთი ხარ და არ გყავს თანამოზიარე, და რომ მუჰამედი შენი მონა და მოციქულია»

ოთხჯერ¹.

ხოლო საღამოს ამბობს:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَمْسَيْتُ أَشْهُدُكَ، وَأَشْهَدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ، وَمَلَائِكَتَكَ، وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، وَأَنْ مُحَمَّدًا عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ»

«ო ალლაჰ, ჭეშმარიტად ამ საღამოს, მე შენ გიხმობ მოწმედ, და იმათ, ვისაც უჭირავთ შენი ტახტი, და შენს ანგელოზებს, და ყველას ვინც შენ შექმენი ვაყენებ მოწმეებად, რომ შენ ჭეშმარიტად - ალლაჰი ხარ, არ არსებობს თაყვანისცემის ღირსი ღვთაება გარდა შენისა, შენ ერთადერთი ხარ და არ გყავს თანამოზიარე, და რომ მუჰამედი შენი მონა და მოციქულია»

ოთხჯერ².

«اللَّهُمَّ مَا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، فَالْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ».

¹ «ვინც ამას დილით ან საღამოს ოთხჯერ იტყვის, ალლაჰი მას ჯოჯოხეთისგან გაათავისუფლებს». გადმოსცა აბუ დავუდიმ (4/317), ნომრით: [5071], და ბუხარი „ალ-ადაბ ალ-მუფრადში“, ნომრით: [1201], და ნასაი „ამალ ალ-იაჰმ ვა ალ-ლაილაში“, ნომრით: [9], და იბნ სუნნი, ნომრით: [70], პატივცემულმა შეიხმა იბნ ბაზმა (ალლაჰმა შეიწყალოს იგი) ნასაისა და აბუ დავუდის გადმოცემის ჯაჰვი კარგად მიიჩნია „თუჰვათ ალ-ახიარში“ (გვ. 23).

² მაღლა მოცემული წყარო.

«ღმერთო ჩემო ყველა მოწყალეა, რომლის გამოყენებაც შემიძლია ამ დილას, ისევე როგორც ყველა შენს ქმნილებას (შეუძლია), მხოლოდ შენ გვიბოძე, არ გყავს შენ თანაზიარი, შენ გეკუთვნის დიდება და მადლიერება»¹.

ხოლო დაღამებისას ამბობს:

«اللَّهُمَّ مَا أَمْسَى بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ مِنْ خَلْقِكَ فَمِنْكَ وَحْدَكَ لَا شَرِيكَ لَكَ، فَالْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ».

«ღმერთო ჩემო ყველა მოწყალეა, რომლის გამოყენებაც შემიძლია ამ საღამოს, ისევე როგორც ყველა შენს ქმნილებას (შეუძლია), მხოლოდ შენ გვიბოძე, არ გყავს შენ თანაზიარი, შენ გეკუთვნის დიდება და მადლიერება»².

«اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ، وَالْفَقْرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ»

«ღმერთო ჩემო, მიწყალობე ჯანმრთელობა ჩემს სხეულში, ღმერთო ჩემო, მიწყალობე

¹ «ვინც ამას დილას იტყვის, მან თავისი დღის მადლიერება აღასრულა, და ვინც ამას საღამოს იტყვის, მან თავისი ღამის მადლიერება აღასრულა». გადმოცემულია აბუ დავუდის მიერ (ტომი 4, გვერდი 318), ჰადისის ნომერი (5075); ან-ნასაის მიერ წიგნში „დღისა და ღამის საქმეები“, ჰადისის ნომერი (7); იბნ ას-სუნნის მიერ, ჰადისის ნომერი (41); და იბნ ჰიბზანის მიერ წიგნში „მავარი“, ჰადისის ნომერი (2361). ხოლო იბნ ბაზმა (ალლაჰმა შეიწყალოს იგი) მისი გადმოცემითა ჯაჰვი ჰასანად (კარგად) მიიჩნია წიგნში „თუჰვათ ალ-ახიარ“ (გვ. 24).

² მაღლა მოცემული წყარო.

ჯანმრთელობა ჩემს სმენაში, ღმერთო ჩემო, მიწყალობე ჯანმრთელობა ჩემს მხედველობაში, არ არსებობს ღვთაება შენს გარდა. ღმერთო ჩემო, შენ შეგეფარები ურწმუნოებისგან და სიღარიბისგან, და შენ შეგეფარები საფლავის სასჯელისგან, არ არსებობს ღვთაება შენს გარდა»

სამჯერ¹.

«حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ»

«საკმარისია ჩემთვის ალლაჰი, არ არსებობს ღმერთი მის გარდა, მას მივენდობი და ის არის დიდებული 'არშის ბატონი»

შვიდჯერ².

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي دِينِي وَدُنْيَايَ وَأَهْلِي، وَمَالِي، اللَّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتِي، وَآمِنْ رَوْعَاتِي، اللَّهُمَّ احْفَظْنِي مِنْ بَيْنِ يَدَيْ، وَمِنْ خَلْفِي، وَعَنْ يَمِينِي، وَعَنْ شِمَالِي، وَمِنْ فَوْقِي، وَأَعُوذُ بِعَظَمَتِكَ أَنْ أُغْتَالَ مِنْ تَحْتِي.»

¹ აბუ დაუდი, 4/324, ნომრით: (5092), აჰმადი, 5/42, ნომრით: (20430), ნასაი 'ამალ ალ-იაჰმი ვა ალ-ლაილაში, ნომრით: (22), იბნ ას-სუნნი, ნომრით: (69), ალ-ბუხარი ალ-ადაბ ალ-მუფრადში, ნომრით: (701), ასევე ამ ჰადისის გადმოცემათა ჯაჰჰს კარგად აფასებს სწავლული იბნ ბაზზი (ალლაჰმა შეიწყალოს ის) თუჰვათი ალ-აზიარში, გ26.

² «ვინც ამას იტყვის დილით და საღამოს შვიდჯერ, ალლაჰი დაიფარავს მას ყველაფრისგან, რაც მას აწუხებს ამქვეყნიურ და იმქვეყნიურ საქმეებში». გადმოსცა იბნ ას-სუნნიმ ნომრით (71), და აბუ დავუდი (4/321) ნომრით (5081). მისი ისნადი სწორად მიიჩნეის შუაბ და აბდულ-ყადირ ალ-არნაუტმა. იხ: ზად ალ-მა'ად (2/376).

«ღმერთო, შენ გთხოვ პატიებას და ყოველი ცუდისგან დაცვას ამქვეყნად და აახირეთშიც, ღმერთო შენ გთხოვ პატიებას და დაცვას ყოველი ცუდისგან რაც შეეხება: ჩემს რელიგიას, ჩემს ამქვეყნიურ ცხოვრებას, ჩემს ოჯახსა და ჩემს ქონებას. ღმერთო დაიფარე ჩემი სისუსტე(ყოველი ის რისი გამოჩენაც რცხვენია ადამიანს), და მომაშორე იმას, რაც იწვევს ჩემში შიშს. ღმერთო, დამიცავი წინიდან, უკნიდან, მარჯვნიდან, მარცხნიდან და მაღლიდან, მივეფარები შენ სიდიადეს, რომ გავნადგურდე ქვევიდან»¹.

«اللَّهُمَّ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشَرِّهِ، وَأَنْ أَقْتَرْتُ عَلَى نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أَجَرُهُ إِلَى مُسْلِمٍ».

«ო ღმერთო, ფარულისა და აშკარას მცოდნეო, ცეზისა და მიწის შემქმნელო, ბატონო და მეუფეო ყოველივესი! ვამოწმებ, რომ არ არსებობს ღმერთი შენს გარდა, შენ შეგეფარები ჩემი სულის სიავისგან, შაიტნის სიავისა და შირქისგან(კერპთაყვანისმცემლობიდან), და

¹ აბუ დაუდ, ნომრით: (5074), და იბნ მააჯა, ნომრით: (3871), იხ.: საჰიპი იბნ მააჯა (2/332).

იმისგან, რითაც ზიანს მივაყენებ ჩემს თავს ან ზიანს მივაყენებ რომელიმე მუსლიმს»¹.

«بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ»

«აღლაჰის სახელით, რომლის სახელითაც ვერავინ მიაყენებს ზიანს ვერც მიწაზე და ვერც ცაში, ის ხომ ყოვლისმსმენი და ყოვლისმცოდნეა»

სამჯერ².

«رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ ﷺ نَبِيًّا»

«კმაყოფილი ვარ აღლაჰით, როგორც ღმერთით, ისლამით - როგორც რელიგიით და მუჰამმადით - როგორც შუამავლით»

სამჯერ³.

¹ ათ'თირმიზიმ ნომრით (3392), და აბუ დაუდმა ნომრით (5067), იხილეთ: საჰიპ ათ-თირმიზი (3/142).

² „ვინც ამას დილით სამჯერ და საღამოს სამჯერ იტყვის, მას არაფერი ავნებს“. ჰადისი გადმოსცა აბუ დაუდმა (4/323), ნომრით: 5088, ათ'თირმიზიმ (5/465), ნომრით: 3388, იბნ მააჯამ, ნომრით: 3869, და აჰმადმა, ნომრით: 446. იხილეთ: საჰიპ იბნ მააჯა (2/332), და იმამმა იბნ ზააზმა (აღლაჰმა შეიწყალოს ის) მისი გადმომცემთა ჯაჰჯი კარგად მიიჩნია თავის წიგნში თუჰჰვათ ალ-ახიარ (გვ. 39).

³ «ვინც ამას იტყვის სამჯერ დილით და სამჯერ საღამოს, ღლაჰის ვალი იქნება, რომ ასიამოვნოს მას აღდგომის დღეს». გადმოსცა აჰმადმა (4/337) ნომრით: 18967, ან'ნასაიმ წიგნში 'ამალ ალ-იაუმი ვა ალ-ლაილა ნომრით: 4, იბნ ას-სუნნი ნომრით: 68, აბუ დაუდმა (4/318) ნომრით: 1531, და ათ'თირმიზიმ (5/465) ნომრით: 3389. იბნ ზააზმა (ღლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადისი კარგად მიიჩნია წიგნში თუჰჰვათ ალ-ახიარ (გვ.39).

«يَا حَيُّ يَا قَيُّوْمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغِيْثُ أَصْلِحْ لِيْ شَأْنِيْ كُلَّهُ وَلَا تَكِلْنِيْ إِلَى نَفْسِيْ طَرَفَةً عَيْنٍ».

«ჰეი, მარადცოცხალო, ყოვლისმპყრობელო, შენი მოწყალებით გთხოვ შევლას, გამიმართე ჩემი ყველა საქმე და ნუ მიმატოვებ საკუთარი თავის იმედად თვალის დახამხამების დროითაც კი»¹.

«أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ: فَتْحَهُ وَنَصْرَهُ، وَنُورَهُ، وَبَرَكَاتَهُ، وَهُدَاهُ، وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيْهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ».

«ჩვენ მივედით დილამდე და დილის მეუფება ეკუთვნის ალლაჰს, სამყაროთა უფალს, ღმერთო ჩემო! გთხოვ შენ ამ დღის სიკეთეს: მის გამარჯვებას, დახმარებას, სინათლეს, ბარაქასა და სწორ გზაზე დადგომას, და შენ მოგეკედლები იმ სიავისგან, რაც მასშია და იმ სიავისგან, რაც მის შემდეგაა»².

ხოლო შეღამებისას ამბობს:

«أَمْسَيْنَا وَأَمْسَى الْمُلْكُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ اللَّيْلَةِ: فَتْحَهَا، وَنَصْرَهَا، وَنُورَهَا، وَبَرَكَاتَهَا، وَهُدَاهَا، وَأَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيْهَا، وَشَرِّ مَا بَعْدَهَا».

«ჩვენ მივედით საღამომდე, და საღამოს მეუფება ეკუთვნის ალლაჰს, სამყაროთა უფალს,

¹ ალ-ჰაჰიმი ჰადისის სანდოდ მიიჩნევენ და მას ეთანხმება ალ-ჰაჰაბი (1/545), იხილეთ: საჰიჰ ათ-თარაბი ვა ათ-თარაბი (1/273).

² აბუ დაუდ (4/322), ნომრით (5084), მისი ისნადი ჰასანად მიიჩნიეს შუაიბ და აბდულ-ყადირ ალ-არნაუტმა ზად ალ-მადის თაჰყიყში (2/373).

ო, ალლაჰ, გთხოვ შენგან ამ ღამის სიკეთეს: მის წარმატებას, მის გამარჯვებას, მის სინათლეს, მის ბარაქას და მის სწორ გზას, და შენ შეგეფარები იმ ბოროტებისგან, რაც მასშია, და იმ ბოროტებისგან, რაც მის შემდეგ იქნება»¹.

«أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ، حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ».

«გავათენეთ ისლამის ბუნებაზე, და გულწრფელობის სიტყვაზე, და ჩვენი შუამავლის, მუჰამედის ﷺ, სარწმუნოებაზე, და ჩვენი მამის, იბრაჰიმის, აღმსარებლობაზე, რომელიც იყო ერთღმერთიანობის მიმდევარი, მორჩილი და არ ყოფილა წარმართთაგანი»².

ხოლო შემოადამებისას ამბობს:

«أَمْسَيْنَا عَلَى فِطْرَةِ الْإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ الْإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ، حَنِيفًا مُسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ».

«საღამოს მივალწიეთ ისლამის ბუნებაზე, და გულწრფელობის სიტყვაზე, და ჩვენი შუამავლის, მუჰამედის ﷺ, სარწმუნოებაზე, და ჩვენი მამის, იბრაჰიმის, აღმსარებლობაზე,

¹ მაღლა მოცემული წყარო.

² აჰმადი (3/406) და (407) ნომრით (15360) და (15563), და იბნ ას-სუნნი ა'მალი ალ-იავმი ვა ალ-ლაილაჰ, ნომრით (34), და იხილეთ: საჰიპ ალ-ჯამი' (4/209).

რომელიც იყო ერთღმერთიანობის მიმდევარი, მორჩილი და არ ყოფილა წარმართთაგანი¹.

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ»

«აღლაჰი ყოვლადწმიდაა და დიდება მას»

100 ჯერ.²

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

«არ არსებობს ღმერთი გარდა აღლაჰისა, ერთადერთისა რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი, მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება. და ის ყოვლისშემძლეა».

[ლაა ილააჰა ილლაა ლლაჰ, ვაჰდაჰუ ლაა შარიიჟა ლაჰ, ლაჰულ მულჟუ ვა ლაჰულ ჰამდუ, ვა ჰუვა 'ალაა ქულლი შაი'ინ ყადირ]

ათჯერ³, ან ერთხელ სიზარმაცის დროს⁴.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

¹ მაღლა მოცემული წყარო.

² «ვინც ამას იტყვის ასჯერ დილით და საღამოს, აღდგომის დღეს არავინ მოიტანს მასზე უკეთეს საქმეს, გარდა იმისა, ვინც მის მსგავსს იტყვის, ან მასზე მეტს». მუსლიმი (4/2071) ნომრით (2692).

³ ნასაი ა'მალი ალ-იაჰმი ვა ალ-ლაილაჰ, ნომრით (24), იხილეთ: საჰიჰი ათ-თარღიბ ვა ათ-თარჰიბ (1/272), და იბნ ზააზის (აღლაჰმა შეიწყალოს ის) თუჰვათ ალ-ახიარ (გვ. 44), და იხილეთ მისი უპირატესობა, გვ. 146, ჰადისი ნომრით (255).

⁴ აბუ დაუდი, ნომრით: (5077), იბნ მააჯა, ნომრით: (3798), აჰმადი, ნომრით: (8719), იხილეთ: საჰიჰი ათ-თარღიბ ვა ათ-თარჰიბ (1/270), საჰიჰი აბუ დაუდი (3/957), საჰიჰი იბნ მააჯა (2/331), და ზად ალ-მა'ად (2/377).

«არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ერთადერთისა რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი, მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება. და ის ყოვლისშემძლეა». [ლაა ილააჰა ილლაა ლლაჰ, ვაჰდაჰუ ლაა შარიიჟა ლაჰ, ლაჰულ მულჟუ ვა ლაჰულ ჰამდუ, ვა ჰუვა 'ალაა ქულლი შაი'ინ ყადირ]

100 ჯერ დილას.¹

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ: عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا نَفْسِهِ، وَزَنَةَ عَرْشِهِ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ»

„სუბჰანალლაჰი ვა ბიჰამდიჰი(ალლაჰი უნაკლო წმინდა და ქებულია), მისი ქმნილებების რიცხვისოდენა, მისი სათნოებისამებრ, მისი ტახტის წონისოდენა და მისი სიტყვების მელნისოდენა“

სამჯერ დილით².

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا، وَرِزْقًا طَيِّبًا، وَعَمَلًا مُنْقَبِلًا»

«ღმერთო ჩემო! შენ გთხოვ სასარგებლო ცოდნას, ჰალალ სარჩოს და მიღებულ ღვთისმსახურებას»

¹ «ვინც ამას იტყვის დღეში ასჯერ, მისთვის ათი მოწიის გათავისუფლების ტოლფასი იქნება, და ჩაეწერება მას ასი კეთილი საქმე, და წაეშლება მას ასი ცუდი საქმე, და იქნება მისთვის დაცვა ეშმაკისგან იმ დღეს, საღამომდე, და არავინ მოიტანს მასზე უკეთეს საქმეს, გარდა იმისა, ვინც ამაზე მეტს გააკეთებს». ალ-ბუხარი (4/95, 3293), და მუსლიმი (4/2071, 2691).

² გადმოსცა მუსლიმმა (4/2090) ნომრით (2726).

როდესაც დილა მოდიოდა¹.

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ»

«აღლაჰს ვთხოვ პატიებას და მის წინაშე
ვინანობ»

დღეში ასჯერ².

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ»

«აღლაჰის სრულყოფილ სიტყვებს მივეფარები
იმ სიავისგან, რომელიც მან შექმნა»

სამჯერ საღამოს³.

«اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ»

«ო, აღლაჰ, დალოცე და მშვიდობა მიჰმადლე
ჩვენს შუამავალს მუჰამადს»

ათჯერ⁴.

¹ გადმოსცემს იბნ ას-სუნნი „ამალუ ალ-იაჰვი ვა ალ-ლაილაჰ“-ში ნომრით (54), და იბნ მაჯჰა ნომრით (925), ხოლო აბდულ-ყადირ და შუაიბ ალ-არნაუტები მის ისნადს სანდოდ მიიჩნევენ „ზად ალ-მა'ად“-ის თაჰყიყში (2/375) და ის უკვე ნახსენებია ნომრით (73).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი ფათჰთან ერთად (11/101) ნომრით: (6307), და მუსლიმი (4/2075) ნომრით: (2702).

³ „ვინც მას საღამოს სამჯერ იტყვის, იმ ღამეს შხამი მას ზიანს ვერ მიაყენებს“. ჰადისს გადმოსცემს აჰმადი (2/290) ნომრით: 7898, ნასაი ა'მალი ალ-იაჰვი ვა ალ-ლაილაჰში ნომრით: 590, და იბნ ას-სუნნი ნომრით: 68, აგრეთვე იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი (3/187), საჰიჰი იბნ მაჯჰა (2/266), და იბნ ბაზის თუჰჰათ ალ-ახიარ (გვ. 45).

⁴ «ვინც დამლოცავს მე დილით ათჯერ და საღამოს ათჯერ, ის მიიღებს ჩემს შუამდგომლობას განკითხვის დღეს». გადმოცემულია ატ-ტაბარანის მიერ ორი ისნადით, რომელთაგან ერთი კარგია. იხილეთ: მაჯმა აზ-ზავაიდ (10/120) და საჰიჰი ათ-თარღიბ ვა ათ-თარჰიბ (1/273).

28- ძილის ზიქრები

შეატყუებს ხელისგულებს, შემდეგ
შეუბერავს და წაიკითხავს მათში:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ 1 اللَّهُ الصَّمَدُ 2 لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ 3 وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ 4﴾

თქვი: ის, ალლაჰი ერთადერთია,1

ალლაჰი სამედიან2

არც უშობია და არც შობილა,3

და ვერც ვერავინ იქნება მისი ბადალი.4 [ალ-
იხლას: 1-4].

﴿قُلْ أَغُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ 1 مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ 2 وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ 3 وَمِنْ شَرِّ
الْأَنفَثَاتِ فِي الْعُقَدِ 4 وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ 5﴾

თქვი: შევეფარები განთიადის ღმერთსა,1

იმათ სიავისგან, რაც მან გააჩინა,2

და წყვდიადი ღამის სიავისგან, როცა
ჩამოწვება ირგვლივ3

და ნასკვებზე მბერავ დედაბერთა
სიავისაგან,4

ასევე მოშურნეს სიავისგან, როცა
შურიანობს.5

(ალ-ფალაყ: 1-5)

﴿قُلْ أَغُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ 1 مَلِكِ النَّاسِ 2 إِلَهِ النَّاسِ 3 مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ 4
الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ 5 مِنَ الْغِيَّةِ وَالنَّاسِ 6﴾

თქვი: შევეფარები ადამიანთა ღმერთსა,1
ადამიანთა მეფეს (მათ ბატონ-პატრონსა)2
ადამიანთა ღვთაებასა3
ექვსის მთესავი ვერაგის სიავისაგან,4
რომელიც ექვს თესავს ადამიანთა გულებში 5
ადამიანთა და ჯინთაგან.6

(ან-ნას: 1-6)

შემდეგ ხელებს მოისვამს სხეულის იმ
ნაწილებზე, რომლებსაც მისწვდება, დაწყებული
თავით, სახით და სხეულის წინა ნაწილით) (ამას
აკეთებს სამჯერ)¹.

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ
بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا
وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ (255)

აღლაპი... – არ არსებობს ღვთაება, გარდა
მისი – მარად ცოცხლისა და მსუფევისა; მას არც
ჩასთვლემს, არც ჩაეძინება; მის კუთვნილებაშია,
რაცაა ცათა შინა და ქვეყანასა ზედა; მის წინაშე
ვინ იშუამდგომლებს მისივე ნების გარეშე?! მან

1 გადმოსცემს ალ-ბუხარი (ფათჰ ალ-ბარი 9/62) ნომრით: (5017), და
მუსლიმი ნომრით: (2192).

იცის, რაც იყო მათ უწინ და რაც იქნება მათ შემდგომ; მის ცოდნაში ვერაფერს შესწვდებიან, გარდა იმისა, რასაც თვითონ ინებებს; მისი ქურსი ცათა და ქვეყანას გარემოიცავს და მას არ უმძიმს დაცვა მათი; ისაა უზენაესი და უბადლოდ დიდებული.

[ალ-ბაყარა: 255]¹.

﴿ءَامِنَ الرُّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامِنَ بِاللَّهِ وَمَلَكُوتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ 285 لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ 286﴾

შუამავალმა ირწმუნა ის, რაც მას თავისი ღმერთისგან ჩამოევლინა, – ასევე მორწმუნეებმაც (ირწმუნეს). ირწმუნა ყველამ ალლაჰი, მისი ანგელოზები, მისი წიგნები და მის მიერ წარმოგზავნილი შუამავლები. არ განვასხვავებთ მის მიერ წარმოგზავნილ შუამავალთაგან არცერთს. მათ თქვეს:

¹ «ვინც მას წაიკითხავს დასაძინებლად დაწოლისას, მას ალლაჰი გამოუგზავნის დამცველს და ვერ მიუახლოვდება მას ეშმაკი დილამდე». ალ-ბუხარი, ფათჰ ალ-ბარი (4/487), 2311.

„შევისმინეთ და დავემორჩილეთ , ღმერთო ჩვენო, შეგვიწყალე, შენთანაა საბოლოო მისაქციელი".

არცერთ სულს არ აკისრებს ალლაჰი იმაზე მეტს, რაც მას შეუძლია. მის სარგოდ იქნება, რაც მოიპოვა (სიკეთით) ან მის საწინააღმდეგოდ იქნება, რაც მოიხვეჭა (უკეთურებით). ღმერთო ჩვენო! არ გვაგებინო პასუხი, თუკი დაგვავიწყდა ან შევცოდეთ. ღმერთო ჩვენო! ნუ დაგვდებ (ისე) მძიმე ტვირთს, როგორც დასდე ჩვენზე ადრე მყოფთ. ღმერთო ჩვენო! ნუ გვატვირთავ იმას, რისი ზიდვაც არ ძალგვიძს. მოგვითქვე, შეგვინდე და შეგვიწყალე ჩვენ. შენა ხარ ჩვენი შემწე და ურწმუნო ხალხზე გვამარჯვე.

[ალ-ბაყარა:285-286]¹.

«بِسْمِكَ رَبِّي وَضَعْتُ حَنْبِي، وَبِكَ أَرْفَعُهُ، فَإِنْ أُمِسَّتْ نَفْسِي فَأَرْحَمْهَا، وَإِنْ أَرْسَلْتَهَا فَأَحْفَظْهَا، بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ».

¹ «ვინც მათ წაიკითხავს, მისთვის საკმარისი იქნება ღამის განმავლობაში». გადმოსცემს ალ-ბუხარი (ფათჰ ალ-ბარი, 9/94) ნომრით: (4008), და მუსლიმი (1/554) ნომრით: (807).

«შენი სახელით¹ ღმერთო, დავდე ჩემი გვერდი და შენითვე ავაყენებ მას, ხოლო თუ დაიტოვებ ჩემს სულს, შეიწყალე იგი, და თუ დააბრუნებ მას, დაიცავი იგი იმით, რითაც იცავ შენს სათნო მონებს»².

«اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنَّ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ أَمَنْتَهَا فَاعْفِرْ لَهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ».

«ღმერთო ჩემო! შენ შექმენი ჩემი სული და შენ მოაკვდინებ მას, შენია მისი სიკვდილი და მისი სიცოცხლე, თუ აცოცხლებ მას, დაიცავი იგი, და თუ მოაკვდინებ მას, შეუნდე მას, ღმერთო ჩემო! შენ გთხოვ პატიებას და ყოველი ცუდისგან დაცვას»³.

«اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تُبْعَثُ عِبَادُكَ».

¹ «თუ რომელიმე თქვენგანი ადგება თავისი ლოგინიდან და შემდეგ მას დაუბრუნდება, სამჯერ გაასუფთავოს იგი საკუთარი იზარის კიდიტ და ახსენოს ალლაჰის სახელი; რადგანაც მან არ იცის, რა დარჩა მასზე მის შემდეგ. ხოლო როცა დაწვება, თქვას:...» ჰადისი, [ხოლო „ბისანიფათი იზარიჰი“-ს მნიშვნელობაა: მისი კიდე, რომელიც მის არშისთანაა]. ან-ნიჰაია ფი ღარიბ ალ-ჰადის ვალ-ასარ („სანფ“).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (11/126) ნომრით: (6320), და მუსლიმი (4/2084) ნომრით: (2714).

³ გადმოსცა მუსლიმი (4/2083) ნომრით: (2712), და აჰმადმა მისივე სიტყვებით (2/79) ნომრით: (5502).

«ო, ალლაჰ, დამიცავი¹ შენი სასჯელისაგან იმ დღეს, როცა აღადგენ შენს მონებს»².

«بِاسْمِكَ اللَّهُمَّ أُمُوتْ وَأُحْيَا».

«ბისმიქა ლლაჰუმმა ამუუთუ ვა აჰიია»³.

«سُبْحَانَ اللَّهِ»

«დიდება ალლაჰს

(ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ)»

(ეს უნდა წარმოთქვათ 33-ჯერ)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ

დიდება ალლაჰს

(ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ)»

(ეს უნდა წარმოთქვათ 33-ჯერ),

وَاللَّهُ أَكْبَرُ

ვალლაჰუ აჰბარ

(أَرْبَعًا وَثَلَاثِينَ)».

(34-ჯერ)»⁴.

¹ «ალლაჰის მოციქული (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას), როდესაც დაძინებას აპირებდა, თავის მარჯვენა ხელს თავის ლოყის ქვეშ იდებდა, შემდეგ ამბობდა: ...»

² აზუ დაუდ, ამ სიტყვებით, (4/311) ნომრით (5045), ათ'თირმეზი, ნომრით (3398). იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმეზი (3/143) და საჰიჰი აზუ დაუდ (3/240).

³ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (ფათჰ ალ-ბარი 11/113) ნომრით: (6324), და მუსლიმი (4/2083) ნომრით: (2711).

⁴ «ვინც ამას იტყვის, როდესაც დასაძინებლად დაწევა, მისთვის მსახურზე უკეთესი იქნება». ალ-ბუხარი, ფათჰ-თან ერთად, (ტომი 7, გვერდი 71), ჰადისი ნომრით (3705), და მუსლიმი (ტომი 4, გვერდი 2091), ნომრით (2726).

«اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبَّ الْأَرْضِ، وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالِقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى، وَمُنْزِلَ التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ، وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهِ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ، اقْضْ عَنَّا الدَّيْنَ وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ».

«ღმერთო ჩემო! შენ ხარ შვიდი ზეცის და მიწის ღმერთი, და ღმერთი დიდებული არშისა, ჩვენი ღმერთი და ყოველივეს ღმერთი, გამპობი მარცვლის და კურკის, გადმომვლენი თორასი, ინჯილის და ფურყანის, შენ შემოგეფარები ყოველივე ბოროტებისგან, რომელთა მეუფეც შენ ხარ, ჩემო ღმერთო, შენ ხარ პირველი და არაფერი ყოფილა შენამდე, და შენ ხარ ბოლო და არაფერი იქნება შენს შემდეგ, შენ ხარ აშკარა და არაფერია შენს მალლა, შენ ხარ ფარული და არაფერია შენს გარდა, გადაიხადე ჩვენი ვალები და ამოგვიყვანე გაჭირვებიდან»¹.

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا، وَكَفَانَا، وَأَوَانَا، فَكَمْ مِمَّنْ لَا كَافِيَ لَهُ وَلَا مُؤْوِي».

«დიდება ალლაჰს, რომელმაც გამოგვკვება, დაგვალევინა, შეგვეწია და შეგვიფარა, რამეთუ რამდენია ისეთი, ვისაც არც შემწე ჰყავს და არც მფარველი»².

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (4/2084) ნომრით (2713).

² გადმოსცა მუსლიმმა ნომრით (2715).

«اللَّهُمَّ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءًا، أَوْ أَجْرَهُ إِلَى مُسْلِمٍ».

«ო ღმერთო ფარულისა და აშკარას მცოდნეო, ცეცხლისა და მიწის შემქმნელო, ბატონო და მეუფევე ყოველივესი! ვამოწმებ, რომ არ არსებობს ღმერთი შენს გარდა, შენ შეგეფარები ჩემი სულის სიავისგან, შაიტნის სიავისა და შირქისგან(კერპთაყვანისმცემლობისგან), და იმისგან, რითაც ზიანს მივაყენებ ჩემს თავს ან ზიანს მივაყენებ რომელიმე მუსლიმს»¹.

«يَقْرَأُ (الْم) تَنْزِيلَ السَّجْدَةِ، وَتَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ».

«კითხულობს სურა ას-საჯდაჰ-ს და სურა ალ-მულქ-ს»².

«اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَقَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ، وَرَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ، لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنَاجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، أَمَنْتُ بِكَتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ».

«ღმერთო³, მე შენ ჩავაბარე ჩემი თავი, და შენ მოგანდე ჩემი საქმე, და შენსკენ მოვაქციე ჩემი სახე, და შენ შემოგაფარე ზურგი ჩემი, შენი

¹ აბუ დაუდი (4/317) ნომრით (5067), ათ'თირმიზი ნომრით (3629), და იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი (3/142).

² გადმოსცა ათ'თირმიზიმ ნომრით (3404), ან'ნასაიმ ა'მალი ალ-იავ ვა ალ-ლაილაში ნომრით (707), და იხილეთ: საჰიჰი ალ-ჯაამი (4/255).

³ «როდესაც დასაძინებლად მიდიხართ აიღეთ აბდესი, როგორც ლოცვისთვის, და შემდეგ დაწეეთ მარჯვენა მხარეს, და შემდეგ თქვით: ...»

იმედითა და შიშით. არ არსებობს თავშესაფარი და საშველი შენგან, გარდა შენთან. ვირწმუნე შენი წიგნი, რომელიც გარდმოავლინე, და შენი შუამავალი, რომელიც მოავლინე»¹.

29. ღამეში გადებრუნებისას ვედრება

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ، رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ».

«არ არსებობს სხვა ღვთაება ალლაჰის გარდა, ერთადერთისა, ყოვლისმპყრობელისა, ცათა და მიწისა და მათ შორის არსებულის უფლისა, ძლევამოსილისა, ყოვლისმომტევებელისა»².

30. ძილში შეშინებულის და სიმარტოვით

შეწუხებულის ვედრება

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ، وَشَرِّ عِبَادِهِ، وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَخْضَرُونِ».

«ალლაჰის სრულყოფილ სიტყვებს მივეფარები მისი რისხვისა და სასჯელისგან, მისი მონების

¹ შუამავალმა -ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას- უთხრა მას, ვინც ეს თქვა: «და თუ მოკვდები, ფიტრაზე მოკვდები». გადმოცემულია ალ-ბუხარის მიერ (ფათჰთან ერთად 11/113), ჰადისი ნომრით (6313) და მუსლიმის მიერ (4/2081), ნომრით (2710).

² ამას ამბობს, როდესაც ღამით გვერდიდან გვერდზე გადებრუნდება. გადმოსცა ალ-ჰაჰიმმა, და თქვა რომ ჰადისი სწორია, და მას დაეთანხმა ალ-ჰაჰაბი (1/540), ნასაი ა'მალი ალ-იაფი ვა ალ-ლაილაჰ, ნომრით: (202), იბნ ას-სუნნი ნომრით: (757), და იხილეთ: საჰიჰი ალ-ჯამიში (4/213).

ბოროტებისგან, ეშმაკთა ცდუნებისა და მათი სიახლოვისგან»¹.

31. რა უნდა გააკეთოს იმან, ვინც იხილა ხილვა ან სიზმარი

(მარცხენა მხარეს გადააფურთხებს მსუბუქად) (სამჯერ)².

(აღლაჰს შეეკედლოს შაიტანისგან და იმის სიავისაგან, რაც ნახა) (სამჯერ)³.

«არავის უამბოს ამის შესახებ»⁴.

(ის გადაბრუნდეს იმ გვერდიდან, რომელზეც იწვა)"⁵.

(სალოცავად ადგეს, თუ მოისურვებს)⁶.

32. ვითრის ყუნუთის ვედრება

«اللَّهُمَّ اهْدِنِي فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِنِي فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّنِي فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَ، وَقِنِي شَرَّ مَا قَضَيْتَ؛ فَإِنَّكَ تَقْضِي وَلَا بُقْصَى عَلَيْكَ، إِنَّهُ لَا يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ، [وَلَا يَعْزُّ مَنْ عَادَيْتَ]، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ».

«ღმერთო ჩემო! წამიყვანე სწორ გზაზე მათთან ვინც შენ წაიყავნე სწორ გზაზე, მომეცი

¹ აბუ დაუდ (4/12) ნომრით (3893), ათ'თირმიზი ნომრით (3528), იხილეთ: საჰიპი ათ'თირმიზი (3/171).

² გადმოსცა მუსლიმმა ნომრით (2261).

³ გადმოსცა მუსლიმმა (4/1772) (1773) ნომრით (2261) და (2262).

⁴ გადმოსცა მუსლიმმა (4/1772) ნომრით (2261) და (2263).

⁵ გადმოსცა მუსლიმმა (4/1773) ნომრით (2261).

⁶ გადმოსცა მუსლიმმა (4/1773) ნომრით (2263).

ჯანმრთელობა მათთან ვისაც მიეცი
ჯანმრთელობა, იყავი ჩემი შემწე მათთან ვისაც
შენ შეეწიე, მომეცი ბარაქა მასში რაც მიწყალობე,
დამიფარე ბოროტებისგან რომელიც დაადგინე;
ქეშმარიტად, შენ განაგებ და შენს წინააღმდეგ
არავინ განაგებს, ქეშმარიტად ვისი მეგობარიც
შენ ხარ არ იქნება დამცირებული, [და არ იქნება
ამაღლებული ის, ვისი მტერიც შენ ხარ],
დიდებული ხარ და უზენაესი ჩვენო ღმერთო»¹.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ،
لَا أَحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ».

«ო ალლაჰ, შენი კმაყოფილებით შეგეფარები
შენი რისხვისგან და შენი მიტევებით - შენი
სასჯელისგან. და შენ შეგეფარები შენგანვე. ვერ
ჩამოვთვლი შენდამი ქებას, შენ ისეთი ხარ,
როგორი ქებითაც შეამკე შენი თავი»².

¹ გადმოსცეს ოთხი სუნანის ავტორებმა, აჰმადმა, ად-დარიმმა და ალ-ბაიჰაკიმ: აბუ დაუდი, ნომრით: 1425, ათ'თირმიზი, ნომრით: 464, ან'ნესაი, ნომრით: 1744, იბნ მაჯა, ნომრით: 1178, აჰმადი, ნომრით: 1718, ად-დარიმი, ნომრით: 1592, ალ-ჰაქიმი 3/172, და ალ-ბაიჰაკი 2/209, ფრჩხილებში მოცემული ალ-ბაიჰაკისაა, იხილეთ: საჰიჰი ათ-თირმიზი 1/144, საჰიჰი იბნ მაჯა 1/194 და ირვა ალ-ღალილი იმამ ალ-ალბანისა 2/172.

² გადმოსცეს ოთხი სუნანის ავტორებმა და აჰმადმა: აბუ დაუდი, ნომრით: 1427, ათ'თირმიზი, ნომრით: 3566, ან'ნესაი, ნომრით: 1746, იბნ მაჯა, ნომრით: 1179, და აჰმადი, ნომრით: 751. იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზიში (3/180), საჰიჰი იბნ მაჯაში (1/194), და 'ირვაში', (2/175).

«اللَّهُمَّ إِنَّاكَ نَعْبُدُ، وَلَكَ نُصَلِّي وَنَسْجُدُ، وَإِلَيْكَ نَسْعَى وَنَحْفُذُ، نَرْجُو رَحْمَتَكَ، وَنَخْشَى عَذَابَكَ، إِنَّ عَذَابَكَ بِالْكَافِرِينَ مُلْحِقٌ، اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَغِيثُكَ، وَنَسْتَغْفِرُكَ، وَنُثْنِي عَلَيْكَ الْخَيْرَ، وَلَا نَكْفُرُكَ، وَنُؤْمِنُ بِكَ، وَنَخْضَعُ لَكَ، وَنَخْلَعُ مِنْ يَخْفُرُكَ».

«ღმერთო, მხოლოდ შენ გცემთ თავყვანს, და შენთვის ვლოცულობთ და მუხლს ვიყრით, და შენსკენ მოვისწრაფვით, შენი წყალობის იმედი გვაქვს და გვეშინია შენი სასჯელის, ჭეშმარიტად, შენი სასჯელი ურწმუნოებს დაატყდება თავს. ღმერთო, ჩვენ შენ გთხოვთ დახმარებას, და შენ გთხოვთ მიტევებას, და სიკეთით გაქებით, და არ უარგყოფთ, და გვწამს შენი, და გემორჩილებით, და უარვყოფთ ყველას, ვინც შენ უარგყოფს»¹.

33. ალლაჰის ხსენება ვითრის ლოცვის მისალმების შემდეგ

«سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ»

«სუბჰაანალ მალიქილ ყუდდუუს» ვადიდებ
უწმინდეს მეუფეს

ثَلَاثَ مَرَّاتٍ

სამჯერ.

وَالثَّلَاثَةُ يَجْهَرُ بِهَا وَيَمْدُ بِهَا صَوْتُهُ يَقُولُ:

¹ გადმოსცემს ალ-ბაიჰაყი ას-სუნან ალ-ქუბრაში და სანდოდ მიიჩნევს მის გადმოცემათა ჯაჰვს (2/211), შეიხ ალ-ალბანი კი ამბობს წიგნში ირვა ალ-ღალილ: "და ეს გადმოცემათა ჯაჰვი არის კარგი" (2/170). ეს არის მავყუფი გადმოცემა უმარისგან.

და მესამედ ხმამაღლა წარმოთქვამს, ხმას აგრძელებს და ამბობს:

«رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ».

«რაბბილ მალააიქათი ვა რრუუჟჳ»
ანგელოზებისა და სულის უფალი¹.

34- დარდისა და მწუხარების ვედრება.

«اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، ابْنُ عَمَلِكَ، ابْنُ أَمَتِكَ، نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، مَاضٍ فِي حُكْمِكَ، عَدْلٌ فِي قَضَائِكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْذَنْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رِبْعَ قَلْبِي، وَنُورَ صَدْرِي، وَجَلَاءَ حُزْنِي، وَذَهَابَ هَمِّي».

«ღმერთო ჩემო, მე შენი მონა ვარ შენი მონის შვილი და შენი მონა ქალის შვილი, შენს ხელში ვარ, წარსული შენ ბრძანებაშია, შენი დადგენილება სამართლიანია, შენ გთხოვ შენი ყოველი სახელით რომელიც შენ გეკუთვნის, რომელიც უწოდე შენს თავს, ან ასწავლე რომელიმე შენს ქმნილებას, ან გარდმოავლინე შენს წიგნში, ან შეინახე ის შენთან, შენს დაფარულ ცოდნაში: რომ აქციო ყურანი ჩემი გულის გაზაფხულად, ჩემი მკერდის

¹ გადმოსცა ნასაიმ (3/244) ნომრით (1734), და დაარყუტნიმ (2/31), და სხვებმა, ხოლო კვადრატულ ფრჩხილებში მოცემული დაარყუტნის დამატებაა (2/31) ნომრით (2), და მისი გადმოცემა სწორია. იხილეთ: ზად ალ-მა'ად შუაიბ არნაუტისა და აბდულ-ყადირ არნაუტის რედაქციით (1/337).

სინათლედ, ჩემი წუხილის შვებად და ჩემი დარდის გამქრობად»¹.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ».

«ღმერთო ჩემო! შენ შემოგეკედლები დარდისა და წუხილისაგან, სისუსტისა და სიზარმაცისაგან, სიძუნწისა და სიმხდალისაგან, ვალის სიმძიმისაგან და კაცთა ჩაგვრისგან»².

35- განსაცდელის ვედრება.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَرَبُّ الْأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ».

«არ არსებობს ღვთაება, გარდა ალლაჰისა დიდებულისა, შემწყნარებლისა, არ არსებობს ღვთაება, გარდა ალლაჰის, დიდებული არშის ღმერთისა, არ არსებობს ღვთაება, გარდა ალლაჰისა ცათა ღმერთისა, და მიწის ღმერთისა, და დიადი არშის ღმერთისა»³.

«اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو، فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ، وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ».

¹ გადმოსცა აჰმადმა (1/391) ნომრით (3712), იმამ ალ-აღბანი სანდოდ მიიჩნევს ჰადისს სილსილათ ალ-აჰადის ას-საჰიჰაში (1/337).

² ალ-ბუხარი (7/158) ნომრით: (2893), შუამავალი -ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას- ამ ვედრებას ხშირად ამბობდა. იხილეთ: ალ-ბუხარი ფათჰთან ერთად (11/173), და მოხსენიებული იქნება (გვ. 89) ნომრით: (137).

³ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (7/154) ნომრით: (6345), და მუსლიმი (4/2092) ნომრით: (2730).

«აღლაჰო, მე შენს მოწყალებას ვიმედოვნებ, ნუ მიმატოვებ საკუთარი თავის იმედად თვალის დახამხამების დროითაც კი, გამიმართე ჩემი ყველა საქმე. არ არსებობს არანაირი ღმერთი შენს გარდა»¹.

«لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ».

«არ არსებობს ღვთაება, გარდა შენი დიდებული ხარ შენ, ჭეშმარიტად მე ვიყავი უსამართლოთაგან»².

«اللَّهُ اللَّهُ رَبِّي لَا أُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا».

«აღლაჰი, აღლაჰი ჩემი უფალია, არ ვუდგენ მას თანაზიარს არაფერში»³.

36. მტერთან და მმართველთან შეხვედრის ვედრება.

«اللَّهُمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ».

«ღმერთო ჩემო, შენ გიყენებთ მათ წინაშე და შენ შეგეფარებით მათი სიავისგან»⁴.

¹ აბუ დაუდი (4/324) ნომრით: (5090), აჰმადი (5/42) ნომრით: (20430), იმამი ალ-ალბანი ჰადის მიიჩნევს კარგად საჰიჰი აბუ დაუდში (3/959).

² ათ'თირმიზი, 5/529, ნომრით: 3505, ალ-ჰაჰიმი, 1/505, ჰადისს სწორად მიიჩნევს და მას ეთანხმება ალ-ჰაჰიმი, იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი, 3/168.

³ გადმოსცა აბუ დაუდმა (2/87) ნომრით: (1525), და იბნ მაჯჰამ ნომრით: (3882), და იხილეთ: საჰიჰი იბნ მაჯჰამ (2/335).

⁴ აბუ დაუდი, 2/89, ნომრით: 1537, ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს ალ-ჰაჰიმი და მას ეთანხმება ალ-ჰაჰიმი, 2/142.

«اللَّهُمَّ أَنْتَ عَظُمِي، وَأَنْتَ نَصِيرِي، بِكَ أَحُولُ وَبِكَ أَصُولُ، وَبِكَ أَقَاتِلُ».

«ღმერთო, შენ ხარ ჩემი საყრდენი, შენ ხარ ჩემი შემწე, შენით ვმოქმედებ, შენით ვილაშქრებ, შენით ვიბრძვი»¹.

«حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ».

«საკმარისია ჩვენთვის ალლაჰი და საუკეთესო მფარველია»².

37- მმართველის ჩაგვრის მოშიშარის ვედრება.

«اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ، وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، كُنْ لِي جَارًا مِنْ فُلَانِ بْنِ فُلَانٍ، وَأَحْزَابِهِ مِنْ خَلَائِقِكَ، أَنْ يَفْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ أَوْ يَطْغَى، عَزَّ جَارُكَ، وَجَلَّ تَنَازُكَ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ».

«ღმერთო ჩემო! შვიდი ზეცის ღმერთო, და დიდებული არშის ღმერთო, იყავ ჩემი მფარველი ასეთისა და ასეთის შვილისგან და მისი მოკავშირეებისგან შენს ქმნილებათა შორის, რათა არცერთმა მათგანმა არ გადაამეტოს ჩემზე ან არ იტირანოს, ძლიერია შენი მფარველობა და დიდებულია შენი ქება, და არ არსებობს ღვთაება, გარდა შენსა»³.

¹ აბუ დაუდ, 3/42, ნომრით: 2632, და ათ'თირმიზი, 5/572, ნომრით: 3584, და იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი, 3/183.

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (5/172) ნომრით: (4563).

³ გადმოსცა ალ-ბუხარიმ ალ-ადაბ ალ-მუფრადში ნომრით (707), და ალბაანი მიიჩნევს სანდოდ საჰიჰ ალ-ადაბ ალ-მუფრადში ნომრით (545).

«اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَعَزُّ مِنْ خَلْقِهِ جَمِيعًا، اللَّهُ أَعَزُّ مِمَّا أَخَافُ وَأَحْذَرُ، أَعُوذُ بِاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، الْمُمْسِكِ السَّمَوَاتِ السَّبْعَ أَنْ يَقَعْنَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ، مِنْ شَرِّ عَبْدِكَ فَلَانٍ، وَجُنُودِهِ وَأَتْبَاعِهِ وَأَشْيَاعِهِ، مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ، اللَّهُمَّ كُنْ لِي جَارًا مِنْ شَرِّهِمْ، جَلَّ تَنَازُؤُكَ وَعَزَّ جَارُكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ»

«ალლაჰი უდიდესია, ალლაჰი ყველა თავის ქმნილებაზე უძლეველია, ალლაჰი უძლეველია იმაზე, რისიც მეშინია და ვერიდები. შევეფარები ალლაჰს, რომლის გარდა არ არსებობს სხვა ღმერთი, რომელსაც უკავია შვიდი ცა, რათა არ დაეცეს მიწაზე, გარდა მისი ნებისა, შენი მონის, ამა და იმის ბოროტებისგან, მისი ჯარის, მიმდევრებისა და მომხრეებისგან, ჯინთა და ადამიანთაგან. ღმერთო, იყავი ჩემი მფარველი მათი ბოროტებისგან. დიდებულია შენი ქება-დიდება და უძლეველია, ვისაც შენ მფარველობ, კურთხეულია შენი სახელი და არ არსებობს ღმერთი შენს გარდა»

ثَلَاثَ مَرَّاتٍ.

სამჯერ¹.

38- მტერზე წყევლა.

«اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ، سَرِيعِ الْحِسَابِ، اهْزِمِ الْأَحْزَابَ، اللَّهُمَّ اهْزِمْهُمْ وَزَلْزَلْهُمْ»
«ღმერთო ჩემო! წიგნის გარდმომვლენო, მსწრაფლ ანგარიშისმგებო, დაამარცხე

¹ გადმოსცა ალ-ბუხარიმ ალ-ადაბ ალ-მუფრადში, ნომრით: (708), და ალ-ალბანი სანდოდ მიიჩნევს საჰიპ ალ-ადაბ ალ-მუფრადში, ნომრით: (546).

კერპთაყვანისმცემელთა ლაშქარი. ღმერთო ჩემო! დაამარცხე ისინი და შეძარი ისინი»¹.

39. რა უნდა თქვას იმან, ვისაც ხალხის შიში აქვს.

«اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ».

«ღმერთო ჩემო, დამიფარე მათგან, როგორც შენ ინებებ»².

40- რწმენაში დაეჭვებული ადამიანის ვედრება

(აღლაჰს მიეკედლება)³. ამბობს: ("აღლაჰს შევეფარები ქვით ჩაქოლილი ემშაკისგან". ა'უუზუ ბილლაჰი მინა შშაიტაანი რრაჯიიმ).

უნდა შეწყვიტოს ის, რაშიც ეჭვი შეეპარა⁴.

(ამბობს:

«أَمَنْتُ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ»).

(მწამს აღლაჰის და მისი შუამავლების))⁵.

წაიკითხავს უზენაესი აღლაჰის სიტყვებს:

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (3/1362) ნომრით (1742).

² გადმოსცა მუსლიმმა (4/2300) ნომრით (3005).

³ გადმოსცემს ალ-ბუხარი "ფათჰ ალ-ბარიტ" (6/336) ნომრით: (3276), და მუსლიმი (1/120) ნომრით: (134).

⁴ გადმოსცემს ალ-ბუხარი "ალ-ფათჰ"-ში (6/336) ნომრით: (3276), და მუსლიმი (1/120) ნომრით: (134).

⁵ გადმოსცა მუსლიმმა (1/119-120) ნომრით: (134).

﴿هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾³

{იგია პირველი და უკანასკნელი, აშკარა და დაფარული, და იგი ყოვლისმცოდნეა 3} [ალ-ჰადიდი: 3]¹

41- ვალის გასტუმრების ვედრება.

«اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ».

«ღმერთო ჩემო, მაკმარე შენი ნებადართული და შორს მამყოფე აკრძალულისგან, მომეცი სარჩო შენი წყალობით და ნუ დამტოვებ ნურავის იმედად შენს გარდა»².

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ».

«ღმერთო ჩემო! შენ შემოგეკედლები დარდისა და წუხილისაგან, სისუსტისა და სიზარმაცისაგან, სიძუნწისა და სიმხდალისაგან, ვალის სიმძიმისაგან და ადამიანთა ჩაგვრისგან»³.

¹ აზუ დაუდ (4/329) ნომრით (5110), და იმაში ალ-ალბანი (ალლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადის მიიჩნია კარგად საპიპი აზუ დაუდში (3/962).

² ათ'თირმიზი (5/560) ნომრით (3563), იხილ: საპიპ ათ'თირმიზი (3/180).

³ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (7/158) ნომრით: (2893), და უკვე მოყვანილია (გვ. 83) ნომრით: (121).

42. ვედრება ლოცვისა და კითხვის დროს ცთუნებისას.

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ،

«ალლაჰს შევეფარები ქვით ჩაქოლილი ეშმაკისგან». /'აუზუბილლაჰი მინა შმაიტანი რაჯიიმ/.

وَأَتَّقِ عَلَى يَسَارِكَ (ثَلَاثًا)».

და გადააფურთხე მარცხენა მხარეს (სამჯერ)»¹.

43- იმის ვედრება, ვისაც საქმე გაუძნელდა.

«اللَّهُمَّ لَا سَهْلَ إِلَّا مَا جَعَلْتَهُ سَهْلًا، وَأَنْتَ تَجْعَلُ الْحَزْنَ إِذَا شِئْتَ سَهْلًا».

«ღმერთო ჩემო! ადვილი მხოლოდ ისაა, რასაც შენ გახდი ადვილს, და შენ, თუ ინებებ, სიძნელეს იოლს ხდი»².

44. რა უნდა თქვას და გააკეთოს იმან, ვინც ცოდვას ჩაიდენს.

«مَا مِنْ عَبْدٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا فَيُحْسِنُ الطُّهُورَ، ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ، ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ».

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (4/1729) ნომრით (2203), უსმან იბნ აბი ალ-'ასისგან (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი), რომელშიც ნათქვამია: „და მე ეს გავაკეთე, და ალლაჰმა ის მომაშორა“.

² გადმოსცა იბნ ჰიბანმა თავის საჰიჰი ნომრით: (2427) (მავარიდში), და იბნ ას-სუნნიმ ნომრით: (351), ალ-ჰაფიზმა თქვა: "ეს ჰადისი სანდოა", და ჰადისი სანდოდ მიიჩნევს აბდულ-ყადირ ალ-არნაუტი თახრიჯ ალ-აჰქარ ლილ-ნავავიში (გვ.106).

«რომელი მსახურიც ჩაიდენს ცოდვას, შემდეგ აიღებს აბდესს, შემდეგ წამოდგება და ილოცებს ორ მუხლ ლოცვას, შემდეგ სთხოვს ალლაჰს მიტევებას, ალლაჰი მიუტევებს მას»¹.

45. შაიტნისა და მისი ჩურჩულების განსადევნი ვედრება

(ალლაჰზე შეეფარე მისგან)².

(აზანი)³.

(აზქარები და ყურანის კითხვა)

«لَا تَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ مَقَابِرَ، إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْفِرُ مِنَ الْبَيْتِ الَّذِي تُقْرَأُ فِيهِ سُورَةُ الْبَقَرَةِ».

«არ გადააქციოთ თქვენი სახლები სასაფლაოებად, უეჭველად, ეშმაკი გაურბის იმ სახლს, სადაც სურა "ალ-ბაყარა" იკითხება»⁴.

ეშმაკის განმდევნელ საშუალებებს ასევე მიეკუთვნება დილისა და საღამოს, ძილისა და გაღვიძების, სახლში შესვლისა და გამოსვლის, მეჩეთში შესვლისა და გამოსვლის მოხსენიებები

¹ აბუ დაუდ, 2/86, ნომრით: 1521, ათ'თირმიზი, 2/257, ნომრით: 406, იმაში ალ-ალბანი (ალლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადის მიიჩნევს სანდოდ საჰიჰი აბუ დაუდში, 1/283.

² აბუ დაუდ (1/203), იბნ მაჯჰა (1/265) ნომრით (807), რომლის წყაროც უკვე მოყვანილია ნომრით (31), და იხილეთ: სურა ალ-მუმინუნ: [97-98].

³ გადმოსცემს მუსლიმი ნომრით: (389), და ალ-ბუხარი ნომრით: (608).

⁴ გადმოსცა მუსლიმმა (1/539) ნომრით (780).

და სხვა დადგენილი მოხსენიებები, როგორიცაა: ძილის წინ აიათ ალ-ქურსის და სურა ალ-ბაყარას ბოლო ორი აიათის წაკითხვა. და ვინც იტყვის:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
«არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ერთადერთისა რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი, მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება. და ის ყოვლისშემძლეა». [ლაა ილააჰა ილლაჰ ლლაჰ, ვაჰდაჰუ ლაა შარიიქა ლაჰ, ლაჰულ მულქუ ვა ლაჰულ ჰამდუ, ვა ჰუვა 'ალაა ქულლი შაი'ინ ყადიირ]

مائة مَرَّةٍ، كانت له حرراً من الشيطان يومه كله،

ასჯერ, იქნება მისთვის დაცვა ეშმაკისგან მთელი დღე¹, ასევე აზანი ეშმაკს განდევნის.

46. ვედრება არასასურველი რამის მოხდენის ან საქმეზე კონტროლის დაკარგვის ჟამს.

«قَدَّرَ اللَّهُ وَمَا شَاءَ فَعَلَ».

«ალლაჰის განჩინებაა და რაც ინება, გააკეთა»².

¹ გადმოსცა ალ-ბუხარიმ (4/126) ნომრით (3293).

² «ძლიერი მორწმუნე უფრო კარგი და საყვარელია ალლაჰისთვის სუსტ მორწმუნეზე, ხოლო ორივე მათგანში არის სიკეთე, იყავი მტკიცე იმაზე, რასაც შენთვის სარგებელი მოაქვს, და მიეკედლე ალლაჰს და არ გამოიჩინო სისუსტე, და თუ რაიმე შეგემთხვევა არ თქვა: "მე რომ ასე გამეკეთებინა ასე და ასე იქნებოდა", არამედ თქვი: "ალლაჰის

47. მილოცვა ახალშობილის მშობელს და მისი პასუხი

«بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي الْمُؤْهُوبِ لَكَ، وَشَكَرْتَ الْوَاهِبَ، وَبَلَغَ أَشُدَّهُ، وَرَزَقْتَ بَرَّهُ».

«აღლაჰმა დაგლოცოს შენთვის ნაბოძები, და მადლობა გადაუხადე მბოძებელს, დაე, სრულწლოვანებას მიაღწიოს და დაჯილდოვდე მისი მორჩილებით»¹.

და ის, ვისაც მიულოცეს, პასუხობს მას და ამბობს:

«بَارَكَ اللَّهُ لَكَ وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا، وَرَزَقَكَ اللَّهُ مِثْلَهُ، وَأَجَزَلَ ثَوَابَكَ».

«აღლაჰმა დაგლოცოს და თავისი კურთხევა მოგმადლოს, აღლაჰმა სიკეთით დაგაჯილდოვოს, და აღლაჰმა შენც იგივე მოგმადლოს, და უხვად მოგაგოს საზღაური»².

48. შვილების შეფარება(ლოცვები)

აღლაჰის მოციქული (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ჰასანსა და ჰუსეინს (აღლაჰი

ბედისწერაა, მან რაც ისურვა, ის გააკეთა". რადგან "რომ" გზას უხსნის ეშმაკს». მუსლიმი (4/2052), № (2664).

¹ მოხსენიებულია ალ-ჰასან ალ-ბასრის სიტყვებიდან. იხილეთ: თუჰფათ ალ-მავდუდ იბნ ალ-ყაიმიისგან (გვ. 20), და მას იბნ ალ-მუნზირს მიაწერს წიგნში ალ-ავსატში.

² თქვა იმამი ნავავიმ ალ-აჰქარში (გ.349), იხილეთ: საჰიჰი ალ-აჰქარ იმამი ნავავის, სალიმ ალ-ჰილალის (2/713), და სრული თახრიჯი ავტორის „ზიჰრი, ვედრება და რუყიათი ვედრებით მკურნალობა“-ში (1/416).

იყოს ორივეთი კმაყოფილი) ალლაჰს ავედრებდა.

«أَعِدُّكُمْ بِاللَّهِ النَّامَةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَا مَمَّةٍ».

«ალლაჰის სრულყოფილ სიტყვებს შეგაფარებთ თქვენ ორს ყოველი ეშმაკისა და მავნესგან, და ყოველი ავი თვალისგან»¹.

49. ვედრება ავადმყოფისთვის მისი მონახულებისას

«لَا بَأْسَ ظَهَرَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ».

«საშიში არაფერია, განწმენდვა იქნება, თუ ალლაჰი ინებებს»².

«أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ أَنْ يَشْفِيكَ»

«ას'ალუ ლლაჰალ 'აზიიმ რაბბალ 'არშილ 'აზიიმ, აი იაშფიაქ»

შვიდჯერ³.

¹ გადმოსცა ალ-ბუხარიმ (4/119) ნომრით (3371), იზნ აზზასისგან (ალლაჰი იყოს მათით კმაყოფილი).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი „ალ-ფათჰ“-თან ერთად (10/118) ნომრით: (3616).

³ «რომელიმე მუსლიმი მონა თუ მოინახულებს ავადმყოფს, რომელსაც ჯერ სიკვდილის დრო არ მოსვლია და იტყვის შვიდჯერ... აუცილებლად განიკურნება». გადმოცემულია იმამ ათ-თირმიზის მიერ ნომრით (2083), ასევე აბუ დავუდის მიერ ნომრით (3106). იხილეთ: საჰიჰ ათ-თირმიზი (2/210) და საჰიჰ ალ-ჯამი' (5/180).

50. ავადმყოფის მოწახულების სიკეთეები

თქვა შუამავალმაﷺ:

«إِذَا عَادَ الرَّجُلُ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ مَشَى فِي خِرَافَةٍ الْجَنَّةِ حَتَّى يَجْلِسَ، فَإِذَا جَلَسَ غَمَرَتْهُ الرَّحْمَةُ، فَإِنْ كَانَ عُدُوَّةً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُمْسِيَ، وَإِنْ كَانَ مَسَاءً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُصْبِحَ».

«როცა კაცი თავის მუსლიმ ძმას მოინახულებს, ის დადის სამოთხის მოსავალში, სანამ არ დაჯდება. ხოლო როცა დაჯდება, მას წყალობა მოიცავს. თუ ეს დილით იქნება, სამოცდაათი ათასი ანგელოზი ღოცულობს მისთვის საღამომდე, ხოლო თუ საღამოს იქნება, სამოცდაათი ათასი ანგელოზი ღოცულობს მისთვის დილამდე»¹.

51. სიცოცხლეზე იმედგადაწურული

ავადმყოფის ვედრება.

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَأَلْحِقْنِي بِالرَّفِيقِ الْأَعْلَى».

(ღმერთო ჩემო, მომიტევე მე, შემიწყალე და შემეერთე უზენაეს მეგობრებთან).²

¹ გადმოსცა ათ'თირმეობი ნომრით: (969), და იბნ მათჯამ ნომრით: (1442), და აჰმადმა ნომრით: (975), იხილეთ: საჰიჰი იბნ მათჯამ (1/244) და საჰიჰ ათ'თირმეობი (1/286), და ჰადისს ასევე სანდოდ მიიჩნევენ აჰმად შაჰირი.

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (7/10) ნომრით: (4435), და მუსლიმი (4/1893) ნომრით: (2444).

შუამავალი (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას) სიკვდილის ჟამს ხელებს წყალში ისველებდა, სახეზე ისვამდა და ამბობდა:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»

«"ლა ილაჰა ილლა ალლაჰ" არ არსებობს ღვთაება, გარდა ალლაჰისა.

إِنَّ لِلْمَوْتِ سَكْرَاتٍ».

ქეშმარიტად, სიკვდილს აგონია ახლავს»¹.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

«არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ალლაჰი უდიდესია, არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ერთადერთისა, არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ერთადერთისა, რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი, არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება, არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა და არ არსებობს ძალა და ძლევამოსილება გარდა ალლაჰისა»².

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი „ალ-ფათჰთან“ ერთად (8/144) ნომრით: (4449), და ჰადისში მოხსენიებულია სწისივად.

² გადმოსცა ათ-თირმიზიმ ნომრით: (3430), და იბნ მაჯჰამ ნომრით: (3794), იმამი ალბანი ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს, საჰიპ ათ-თირმიზი (3/152), და საჰიპ იბნ მაჯჰა (2/317).

52. მომაკვდავზე თაღყინის შეხსენება.

«مَنْ كَانَ آخِرُ كَلَامِهِ

«ვისი ბოლო სიტყვაც იყო

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

"ლა ილაჰა ილლა ალლაჰ" არ არსებობს
ღვთაება, გარდა ალლაჰისა

دَخَلَ الْجَنَّةَ».

შევიდა სამოთხეში»¹.

53. განსაცდელში ჩავარდნილი ადამიანის ვედრება.

«إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللَّهُمَّ أَجْزِنِي فِي مُصِيبَتِي، وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا».

«ქეშმარიტად, ჩვენ ალლაჰს ვეკუთვნით და
ქეშმარიტად მას მივუბრუნდებით, ჩემო
ღმერთო, მომეცი მე საზღაური ჩემს
უბედურებაში და შემიცვალე ის მასზე
უკეთესით»².

54. ღუა (ვედრება) მიცვალებულისთვის თვალეების დახუჭვისას.

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَانٍ (بِاسْمِهِ) وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّينَ، وَأَخْلِفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي
الْغَابِرِينَ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَأَفْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ، وَتَوَرَّ لَهُ فِيهِ».

¹ აბუ დაუდ (3/190) ნომრით (3116), იხილეთ: საჰიჰი ალ-ჯამი (5/432).

² გადმოსცა მუსლიმმა (2/632) ნომრით (918).

«ღმერთო ჩემო, მიუტევე (სახელი) და აამაღლე მისი ხარისხი სწორ გზაზე დამდგართა შორის, და დაიფარე მის შემდეგ დარჩენილი მისი შთამომავლობა, და მოგვიტევე ჩვენ და მას, უფალო ქვეყნიერებათა, გაუფართოვე მას საფლავი, და მიეცი მას იქ სინათლე»¹.

55. მიცვალებულისთვის ღუა (ვედრება)

გარდაცვლილზე ლოცვისას.

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَعَافِهِ، وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مَدْخَلَهُ،
وَاعْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالتَّلَجِّ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ
الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ،
وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ [وَعَذَابِ النَّارِ]».

«ღმერთო ჩემო, აპატიე მას, შეიწყალე ის, იხსენი ის, მიუტევე მას, დაასაჩუქრე კარგი განსასვენებლით, გააფართოვე მისი შესასვლელი, განწმინდე ის სუფთა წყლით, ქათქათა თოვლით და ყინულით, გაწმინდე ის ცოდვებისგან, როგორც იწმინდება თეთრი ტანისამოსი სიბინძურისგან, შეცვალე მისი საცხოვრებელი უფრო უკეთესით ვიდრე იყო, მისი ოჯახი უფრო უკეთესით ვიდრე იყო, მისი მეუღლე უფრო უკეთესით ვიდრე იყო, შეიყვანე

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (2/634) ნომრით (920).

ის სამოთხეში, დაიფარე ის საფლავისა და ცეცხლის სასჯელისაგან»¹.

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَّتِنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرْنَا وَأُنْثَانَا، اللَّهُمَّ مَنْ أَحَبَّيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ، وَمَنْ تَوَقَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَقَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ، اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ».

«ღმერთო ჩემო, მიუტევე ჩვენგან ცოცხალს და გარდაცვლილს, აქ მოვს და აქ არ მოვს, დიდს და პატარას, ქალს და კაცს. ღმერთო ჩემო, ვისაც აცოცხლებ ჩვენგან - აცოცხლე ის ისლამზე, და ვისაც მოაკვდინებ ჩვენგან - მოაკვდინე ის რწმენაზე, ღმერთო ჩემო, არ დაგვიკარგო ჩვენც მადლი და არ აგვაცდინო სწორ გზას»².

«اللَّهُمَّ إِنَّ فُلَانًا بَنَ فُلَانٍ فِي ذِمَّتِكَ، وَحَبْلُ جَوَارِكَ، فَقِهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ، وَعَذَابِ النَّارِ، وَأَنْتَ أَهْلُ الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ، فَاعْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ».

«ღმერთო ჩემო, ესა და ეს, მე ამა და ამისა, შენს მფარველობასა და მზრუნველობაშია, დაიცავი ის საფლავის განსაცდელისაგან და ცეცხლის სასჯელისაგან. შენ ხარ ერთგულებისა და ჭეშმარიტების ღირსი, აპატიე მას და შეიწყალე ის, რამეთუ შენ ხარ ყოვლისმომტევებელი, მწყალობელი»³.

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (2/663) ნომრით (963).

² აბუ დაუდ, ნომრით: 3201, ათ'თირმიზი, ნომრით: 1024, ნესაი, ნომრით: 1985, იბნ მაჯა (1/480), ნომრით: 1498, აჰმადი (2/368), ნომრით: 8809, იხილეთ: საჰიჰ იბნ მაჯა (1/251).

³ გადმოსცა იბნ მაჯაჰ ნომრით: (1499), იხილეთ: საჰიჰი იბნ მაჯა (1/251), და გადმოსცა აბუ დაუდმა (3/211) ნომრით: (3202).

«اللَّهُمَّ عَبْدُكَ وَابْنُ أَمَتِكَ احْتَاجَ إِلَى رَحْمَتِكَ، وَأَنْتَ غَنِيٌّ عَنْ عَذَابِهِ، إِنْ كَانَ مُحْسِنًا فَرِّدْ فِي حَسَنَاتِهِ، وَإِنْ كَانَ مُسِيئًا فَتَجَاوَزْ عَنْهُ».

«ჩემო ღმერთო, შენი მონა და შენი მხევლის ძე, შენს წყალობას საჭიროებს, შენ კი არ საჭიროებ მის დასჯას. თუ ის კეთილისმქმნელი იყო, მაშინ გაუმრავლე სიკეთეები, ხოლო თუ ცოდვილი იყო, მაშინ შეუწდე მას»¹.

56. ვედრება ნაადრევად

გარდაცვლილისთვის ჯანაზას ლოცვისას.

«اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ».

«ღმერთო ჩემო, დაიფარე ის საფლავის სასჯელისგან»².

და თუ თქვა:

«اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطًا وَذُخْرًا لَوَالِدَيْهِ، وَشَفِيعًا مُجَابًا، اللَّهُمَّ ثَقِّلْ بِهِ مَوَازِينَهِمَا، وَأَعْظِمْ بِهِ أَجُورَهُمَا، وَأَلْجِئْهُ بِصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ، وَاجْعَلْهُ فِي كَفَالَةِ إِبْرَاهِيمَ، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ الْجَحِيمِ، وَأَبْدَلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلًا خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَأَسْلَافِنَا، وَأَفْرَاطِنَا، وَمَنْ سَبَقَنَا بِالْإِيمَانِ»

¹ ჰადისის გადმოსცემს ალ-ჰაჰემი, და სწორადაც მიიჩნევს მას, და მას ეთანხმება ალ-ჰაჰემი (1/359), იხილეთ: აჰმად ალ-ჯანაიზ იმამი ალ-ალბანის (გ.125).

² (საიდ იბნ ალ-მუსაიბმა თქვა: „აბუ ჰურაირას (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი) უკან ვილოცე ჯანაზა ბავშვზე, რომელსაც არასდროს ჩაუდენია ცოდვა, და გავიგონე, რომ ამბობდა...“) ჰადისი. გადმოსცა მალიქმა „მუჯატაში“ (1/288), იბნ აბი შაიბამ „მუსანაფში“ (3/217) და ბაიჰაყიმ (4/9). მისი ისნადი სწორად მიიჩნია შუაიბ ალ-არნაუტმა ბადავის „მარჰას-სუნნას“ თავისეულ კვლევაში (5/357).

«ღმერთო ჩემო, აქციე ის მადლად და ჯილდოდ თავისი მშობლებისთვის, შუამდგომლად რომლისაც შეისმენენ, ღმერთო ჩემო, დაამძიმე მისით მათი სასწორი, გაზარდე მისით მათი ჯილდო, შეუერთე ის მორწმუნე მართალთ, შეიყვანე იბრაჰიმის მფარველობის ქვეშ, და დაიფარე შენი წყალობით ჯოჯოხეთის სასჯელისგან, შეცვალე მისი საცხოვრებელი უფრო უკეთესით ვიდრე იყო, მისი ოჯახი უფრო უკეთესით ვიდრე იყო, ღმერთო ჩემო, მიუტევე ჩვენს წინაპრებს, ჩვენს წინამორბედებს და მათ, ვინც რწმენაში დაგვასწრო»

კარგი იქნება¹.

«اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا، وَسَلَفًا، وَأَجْرًا».

ღმერთო ჩემო! გვიქციე იგი წინამორბედად, წინამავალად და საზღაურად.²

¹ იხილეთ: ალ-მულნი იბნ ყუდამასგან (ტომი 3, გვ. 416), და ად-დურუს ალ-მუჰიმიმა ლი'ამათ ალ-უმმა, შეიხ აბდულ-აზიზ იბნ აბდულლაჰ იბნ ბაზისგან (გვ. 15).

² ჰასანი ბავშვს უკითხავდა სურა ალ-ფათიჰას და იტყოდა... ჰადისი. გადმოცემულია ალ-ბაღავის მიერ შარჰ ას-სუნნაში (5/357), და აბდურ-რაზზაყის მიერ ნომრით (6588), და გადმოცემულია ალ-ბუხარის მიერ (მუ'ალლაყან, ჰადისის ტერმინი) წიგნში ჯანაიზა (65), თავში: სურა ალ-ფათიჰას კითხვა მიცვალებულზე (2/113), ჰადისის ნომერ (1335)-მდე.

57- სამძიმრის ვედრება.

«إِنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ، وَلَهُ مَا أُعْطِيَ، وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُّسَمًّى... فَلْتَنْصِبْز
وَلْتُحْتَسِبْ».

«ჭემმარიტად, ალლაჰს ეკუთვნის ის, რაც წაიღო, და მას ეკუთვნის ის, რაც მისცა, და ყველაფერი მასთან განსაზღვრული ვადითაა... მოითმინოს და საზღაურის იმედი იქონიოს»¹.

და თუ თქვა:

«أَعْظَمَ اللَّهُ أَجْرَكَ، وَأَحْسَنَ عَزَاءَكَ، وَغَفَرَ لِمَنْيَكَ»

«ალლაჰმა გაგიდიდოს საზღაური, საუკეთესო ნუგეში მოგცეს და შეუწდოს შენს მიცვალებულს»

კარგია².

58- მიცვალებულის სამარეში ჩასვენებისას ვედრება.

«بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ».

მნიშვნელობა: (ალლაჰის სახელით და ალლაჰის მოციქულის სულის მიხედვით)³.

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (2/80) ნომრით: (1284), და მუსლიმი (2/636) ნომრით: (923).

² ალ-აჰმადი იმამი ნავაის (გ.126).

³ აბუ დაუდ (3/314) ნომრით: (3215) სანდო გადმოცემით, აჰმადი ნომრით: (5234) და ნომრით: (4812) ამ სიტყვებით: ბისმილლაჰ, ვა 'ალაა მილლათი რასულუილლაჰ«بِسْمِ اللَّهِ، وَعَلَى مِلَّةِ رَسُولِ اللَّهِ», და მისი გადმოცემა სანდოა.

59. მიცვალებულის დაკრძალვის შემდეგ ვედრება

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ، اللَّهُمَّ تَبِّتْهُ».

«ღმერთო, აპატიე მას, ღმერთო, განამტკიცე იგი»¹.

60. საფლავების მონახულების ვედრება

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ، مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَا حِقُونَ،
[وَيَرْحَمُ اللَّهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا وَالْمُسْتَأْخِرِينَ] أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ».

«მშვიდობა თქვენ ამ მიწის მკვიდრო, მორწმუნეებო და მუსლიმებო, უეჭველად ჩვენც შემოგიერთდებით, ალლაჰმა შეიწყალოს ჩვენგან წასულნი პირველებიც და უკანასკნელებიც, ღმერთს ვთხოვთ, თქვენთვისაც და ჩვენთვისაც კეთილღეობას»².

61. ვედრება ქარის დროს

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا».

¹ შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას), როცა მორჩებოდა დასაფლავებას, გაჩერდებოდა და შემდეგნაირად ადავლენდა ვედრებას: «პატიება შესთხოვეთ თქვენი მმისთვის და სიმტკიცე, რადგან ის ახლა დაიკითხება». აბუ დავუდი (3/315), ნომრით (3223). ჰაჰეიმმა სანდოდ მიიჩნია და ზაჰაბი დაეთანხმა (1/370).

² გადმოცემულია მუსლიმის მიერ (2/671) ნომრით (975), და იბნ მაჯას მიერ (1/494), და მისი გადმოცემით ნომრით (1547) ბურაიდისგან (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი), ხოლო კვადრატულ ფრჩხილებში მოცემული აიშას ჰადისიდანაა (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი) მუსლიმთან (2/671) ნომრით (975).

«ღმერთო შენ გთხოვ მის სიკეთეს და შეგეფარები მისი სიავისგან»¹

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَخَيْرَ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَشَرِّ مَا فِيهَا، وَشَرِّ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ».

«ღმერთო, შენ გთხოვ მის სიკეთეს, მასში არსებულ სიკეთეს და იმის სიკეთეს, რითიც მოვლენილია, და შეგეფარები მისი სიავისგან, მასში არსებული სიავისგან და იმის სიავისგან, რითიც მოვლენილია»².

62. ჭეჭა - ჭუხილის ვედრება

«سُبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ».

ჭეჭა დიდება მას, ვისაც ჭუხილი აქებს მისი დიდებით, და ანგელოზები მისადმი შიშით.³

63. წვიმის ვედრებები

«اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيئًا مَرِيئًا، نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ، عَاجِلًا غَيْرَ آجِلٍ».

¹ გადმოსცა აბუ დაუდმა (4/326) ნომრით (5099), და იბნ მათაჟამ (2/1228) ნომრით (3727), და იხილეთ: საჰიპ იბნ მათაჟა (2/305).

² გადმოსცემს მუსლიმი, და ამ სიტყვებით გადმოცემულია მისგან (2/666) ნომრით (899), და ალ-ბუხარი (4/76) ნომრით (3206) და (4829).

³ როდესაც აბდულლაჰ იბნ ზუბაირს (ალლაჰი იყოს მათით კმაყოფილი) ჭეჭა-ჭუხილი ესმოდა, საუბარს წყვეტდა და იტყოდა:... ჰადისი, ალ-მუვატტა (2/992), და ალბანიმ თქვა საჰიპ ალ-ქალიმ ალ-ტაიბში (157): "ისნადი სანდოა, მაყუფი".

(ღმერთო ჩემო, მოგვმადლე შემწე, კეთილი, უხვი, სასარგებლო და უვნებელი წვიმა, დაუყოვნებლივ და არა მოგვიანებით).¹

«اللَّهُمَّ اغْنِنَا، اللَّهُمَّ اغْنِنَا، اللَّهُمَّ اغْنِنَا».

«ღმერთო ჩემო, მოგვივლინე წვიმა, ღმერთო ჩემო, მოგვივლინე წვიმა, ღმერთო ჩემო, მოგვივლინე წვიმა»².

«اللَّهُمَّ اسْقِ عِبَادَكَ، وَبَهَائِمَكَ، وَانْشُرْ رَحْمَتَكَ، وَأَحْيِي بِكَ الْمَيِّتَ».

«ღმერთო ჩემო, წყალი მიეცი შენს მსახურებსა და პირუტყვს, განავრცე შენი წყალობა და გააცოცხლე შენი მკვდარი მხარე»³.

64. ვედრება წვიმის დანახვის დროს.

«اللَّهُمَّ صَيِّبًا نَافِعًا».

ღმერთო გახადე ეს წვიმა სარგებლის მომტანი⁴.

65. წვიმის შემდეგ ალლაჰის ხსენება.

«مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ».

ჩვენ ალლაჰის სიკეთითა და წყალობით წვიმა მოგვივიდა.⁵

¹ აბუ დაუდ, 1/303, ნომრით: 1171, იმამი ალ-ალბანი (ალლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადის მიიჩნევს სანდოდ საჰიჰი აბუ დაუდში, 1/216.

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი ნომრით: (1014), და მუსლიმი ნომრით: (897).

³ აბუ დაუდ (1/305) ნომრით (1178), იმამი ალ-ალბანი ჰადის კარგად მიიჩნევს საჰიჰი აბუ დაუდში (1/218).

⁴ გადმოსცემს ალ-ბუხარი ფათჰთან ერთად (2/518) ნომრით (1032).

⁵ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (1/205) ნომრით: (846), და მუსლიმი (1/83) ნომრით: (71).

66. გამოდარების ვედრებები

«اللَّهُمَّ حَوَالَيْنَا وَلَا عَلَيْنَا، اللَّهُمَّ عَلَى الْآكَامِ وَالظِّرَابِ، وَبُطُونِ الْأَوْدِيَةِ، وَمَنَايِبِ الشَّجَرِ».

«ღმერთო, ჩვენს გარშემო და არა ჩვენზე, ღმერთო, ბორცვებზე და გორაკებზე, ხეობებში და ხეების აღმოცენების ადგილებში»¹.

67. ნახევარმთვარის დანახვის ვედრება

«اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ، وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ، وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ رَبُّنَا وَنَرْضَى، رَبُّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ».

«აღლაჰი უდიდესია, ღმერთო, ამ ახალი მთვარის ამოსვლა გვიბოძე უსაფრთხოებითა და რწმენით, მშვიდობითა და ისლამით, და წარმატებით იმაში, რაც შენ, ჩვენო ღმერთო, გიყვარს და გაკმაყოფილებს, ჩვენი ღმერთი და შენი ღმერთი აღლაჰია»².

68. ვედრება, როცა მარხული მარხვას ხსნის

«ذَهَبَ الظَّمَأُ وَابْتَلَّتِ الْعُرُوقُ، وَتَبَّتِ الْأَجْرُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ».

«წყურვილი გაქრა, მარღვები დასველდა და ჯილდოც დამტკიცდა, თუ აღლაჰი ინებებს».³.

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (1/224) ნომრით: (933), და მუსლიმი (2/614) ნომრით: (897).

² გადმოსცა ათ'თირმიზიმ (5/504), ნომრით: 3451, და ად-დარიმიმ სიტყვასიტყვით (1/336), იხილეთ: საჰიჰ ათ'თირმიზიში (3/157).

³ გადმოსცა აბუ დაუდმა (2/306) ნომრით (2359), და სხვებმა. იხ: საჰიჰ ალ-ჯაამი (4/209).

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي».

(ღმერთო ჩემო, გთხოვ შენი წყალობით, რომელმაც მოიცვა ყოველივე, რომ მომიტევო მე).¹

69. ვედრება საჭმლის მიღების წინ

«إِذَا أَكَلْتُمْ طَعَامًا فَلْيَقُلُّ:

«ვინც შეჭამს საჭმელს, დაე თქვას:

بِسْمِ اللَّهِ،

აღლაჰის სახელით,

فَإِنْ نَسِيَ فِي أَوَّلِهِ فَلْيَقُلُّ:

თუ დაავიწყდება დასაწყისში, მაშინ თქვას:

بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ».

"აღლაჰის სახელით თავში და ბოლოში".
(ბისმილლაჰი ფიი ავვალისი ვა აახირისი)².

«مَنْ أَطْعَمَهُ اللَّهُ الطَّعَامَ فَلْيَقُلُّ:

«ვისაც აღლაჰი საკვებს აჭმევს, დაე თქვას:

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَأَطْعِمْنَا خَيْرًا مِنْهُ،

ო, აღლაჰ! ბარაქა მოგვმადლე მასში და გვაჭამე მასზე უკეთესი,

¹ გადმოსცემს იბნ მაჯჯა (1/557), ნომრით: (1753), აბდულლაჰ იბნ ამრის (აღლაჰი იყოს მათით კმაყოფილი) დუადან, ალ-ჰაფიზი ჰადისს კარგად მიიჩნევს თახრიჯ ალ-აჰქარში. იხილეთ: შარჰ ალ-აჰქარი (4/342).

² გადმოსცა აბუ დაუდმა (3/347) ნომრით (3767), და ათ-თირმიზიმ (4/288) ნომრით (1858), და იხილეთ: საჰიჰ ათ-თირმიზი (2/167).

وَمَنْ سَقَاهُ اللَّهُ لَبَنًا فَلْيُقُلْ:

ხოლო ვისაც ალლაჰი რძეს დააღვინებს, დაე
თქვას:

اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَزِدْنَا مِنْهُ.

"«ღმერთო ჩემო! მოგვეცი ბარაქა მასში და
მოგვიმატე მისგან»¹."

70. ჭამის დასრულების შემდეგ ვედრება

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا، وَرَزَقَنِيهِ، مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلَا قُوَّةٍ».

დიდება ალლაჰს, რომელმაც გამოგვკვება ამით,
და რომელმაც მოგვცა სარჩო, ჩვენი ძალისა და
შეძლების გარეშე".²

«الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدًا كَثِيرًا طَيِّبًا مُبَارَكًا فِيهِ، غَيْرَ [مَكْفِيٍّ وَلَا] مُودَعٍ، وَلَا مُسْتَعْنَى
عَنْهُ رَبَّنَا».

ქება-დიდება ალლაჰს, უამრავი, კეთილი და
დიდებული ქება, დაუსრულებელი,
განუწყვეტელი და შეუცვლელი, ჩვენო უფალო.³

71. სტუმრის ვედრება მასპინძლისადმი

«اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ، وَاعْفُ رَحْمَةً لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ».

¹ ათ'თირმიზი (5/506) ნომრით (3455), და იხილეთ: საჰიჰ ათ'თირმიზში (3/158).

² გადმოსცეს სუნანის შემდგენლებმა, ან-ნასაის გარდა: აბუ დაუდმა ნომრით: (4025), და ათ-თირმიზიმ ნომრით: (3458), და იბნ მაჯაჰმ ნომრით: (3285), და იხილეთ საჰიჰი თირმიზში, 3/159.

³ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (6/214) ნომრით (5458), და ალ-თირმიზი სიტყვასიტყვით (5/507) ნომრით (3456).

«ღმერთო დალოცე ისინი იმით, რაც უბოძე, აპატიე მათ და შეიწყალე»¹.

72- ვედრება საჭმლის ან სასმელის ქარაგმულად სათხოვნელად.

«اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي، وَاسْقِ مَنْ سَقَانِي».

(ღმერთო ჩემო, გამოკვებე ის, ვინც გამოკვება, და დააღვინე იმას, ვინც დამაღვინა).²

73- ვედრება, როცა მარხვას ხსნის რომელიმე ოჯახში.

«أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الْأَبْرَارُ، وَصَلَّيْتُ عَلَيْكُمْ الْمَلَائِكَةُ».

«თქვენთან გაიხსნილეს მმარხველებმა, თქვენი საჭმელი ჭამეს მართალებმა და ანგელოზებმა ილოცეს თქვენზე»³.

74. მარხულის ვედრება, როცა საჭმელი მზად არის და მარხვას არ ხსნის.

«إِذَا دُعِيَ أَحَدُكُمْ فَلْيُجِبْ، فَإِنْ كَانَ صَائِمًا فَلْيُصَلِّ، وَإِنْ كَانَ مُفْطِرًا فَلْيُطْعَمْ».

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (3/1615) ნომრით (2042).

² გადმოსცა მუსლიმმა ნომრით (2055).

³ აბუ დაუდ, 3/367, ნომრით: 3856, და იბნ მაჯჯა, 1/556, ნომრით: 1747, და ან'ნასაი ამაღ ალ-იაუმი ვა ალ-ლაილაში, ნომრით: 296-298, და აღნიშნა, რომ ის ამას ამბობდა, როდესაც რომელიმე ოჯახში ხსნილობდა, იმამი ალ-ალბანი (ალლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს საჰიჰ აბუ დაუდში, 2/730.

«თუ რომელიმე თქვენგანს მიიწვევენ, დაე, უპასუხოს. თუ მარხულია, დაე, ილოცოს მათთვის, ხოლო თუ არა, დაე, მიირთვას»¹

ხოლო „ფალიუსალლი“-ს მნიშვნელობა, ანუ: შეევედროს.

75. რას ამბობს მმარხული ჩხუბის ან კამათის დროს

«إِنِّي صَائِمٌ، إِنِّي صَائِمٌ».

«მე მარხული ვარ, მე მარხული ვარ»².

76. პირველი ნაყოფის დანახვისას ვედრება.

«اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا».

«ღმერთო ჩემო! მოგვეცი ბარაქა ჩვენს ნაყოფში, და მოგვეცი ბარაქა ჩვენს ქალაქში, და მოგვეცი ბარაქა ჩვენს სა'ში, და მოგვეცი ბარაქა ჩვენს მუდდში»³.

77- დაცემინების ვედრება.

«إِذَا عَطَسَ أَحَدُكُمْ فَلْيَقُلْ:

«თუ რომელიმე თქვენგანი დააცემინებს, თქვას:

الْحَمْدُ لِلَّهِ»

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (2/1054) ნომრით (1150).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (ფათჰ ალ-ბარი 4/103) ნომრით: (1894), და მუსლიმი (2/806) ნომრით: (1151).

³ გადმოსცა მუსლიმმა (2/1000) ნომრით (1373).

ქება-დიდება ალლაჰს,

وَلْيُقِْلْ لَهُ أَخُوهُ أَوْ صَاحِبُهُ:

და უთხრას მას მისმა ძმამ ან მეგობარმა:

يَرْحَمُكَ اللَّهُ،

ალლაჰმა შეგიწყალოს,

فَإِذَا قَالَ لَهُ: يَرْحَمُكَ اللَّهُ، فَلْيُقِْلْ:

და თუ ეტყვის მას: "ალლაჰმა შეგიწყალოს"
(იარკამუქალლაჰ), მან უპასუხოს:

يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بِالْكُمُ».

«ალლაჰმა დაგაყენოს სწორ გზაზე და
მოგიგვაროს საქმეები»¹.

**78. რა ეთქმის ურწმუნოს, თუ მან დააცემინა
და ალლაჰი განადიდა.**

«يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بِالْكُمُ».

«ალლაჰმა დაგაყენოს სწორ გზაზე და
მოგიგვაროს საქმეები»².

**79. ახალდაქორწინებულისთვის ალლაჰზე
ვედრება.**

«بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ».

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (7/125) ნომრით (5870).

² ათ'თირმიზი (5/82) ნომრით (2741), აჰმადი (4/400) ნომრით (19586),
აბუ დაუდ (4/308) ნომრით (5040), იხილეთ: საჰიპი ათ'თირმიზი
(2/354).

«აღლაჰმა დაგლოცოს, და ბარაქა გიბოდოს, და სიკეთეში გაგაერთიანოთ»¹.

80. ახალდაქორწინებულისა და პირუტყვის შემძენის ვედრება

როცა რომელიმე თქვენგანი ცოლს მოიყვანს, ან მსახურს იყიდის, მაშინ თქვას:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا، وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ هَذَا، وَشَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ،

«ღმერთო, შენ გთხოვ მის სიკეთეს და იმის სიკეთეს, რა ბუნებითაც ის შექმენი, და შეგეფარები მისი სიავისგან და იმის სიავისგან, რა ბუნებითაც ის შექმენი,

وَإِذَا اشْتَرَيْتَ بَعِيرًا فَلْيَأْخُذْ بِزُرَّةٍ سَنَامِهِ وَلْيَقُلْ مِثْلَ ذَلِكَ».

და თუ აქლემს იყიდის, ხელი მოკიდოს მისი კუზის წვერს და იგივე თქვას»².

81. ვედრება მეუღლესთან დაახლოებამდე.

«بِسْمِ اللَّهِ، اللَّهُمَّ جَبِّنَا الشَّيْطَانَ، وَجَبِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا».

¹ გადმოსცეს სუნანის ავტორებმა, ნესაის გარდა: აბუ დაუდ, ნომრით: (2130), ათ'თირმეზი, ნომრით: (1091), იბნ მაჯჯა, ნომრით: (1905), ნესაი ა'მალი ალ-იავემი ვა ალ-ლაილაჰ, ნომრით: (259), და იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმეზი (1/316).

² აბუ დაუდ, 2/248, ნომრით: 2160, და იბნ მაჯჯა, 1/617, ნომრით: 1918, იხილეთ: საჰიჰი იბნ მაჯჯა, 1/324.

(აღლაჰის სახელით. ღმერთო ჩემო, გვაშორე ეშმაკი და აშორე ეშმაკი იმას, რასაც მოგვმადლებს)¹.

82- გაბრაზების ვედრება.

«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ».

«აღლაჰს შევეფარები ქვით ჩასაქოლი ეშმაკისგან»².

83. განსაცდელში მყოფი ადამიანის დამნაშველის ვედრება.

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَاقَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ، وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا».

დიდება აღლაჰს, რომელმაც დამიფარა იმ უბედურებისგან, რაც შენ შეგემთხვა და ამირჩია იმ ბევრისგან, რაც მან შექმნა.³

84. რა უნდა ითქვას მეჯლისზე

იბნ უმარი (აღლაჰი იყოს მათით კმაყოფილი) გადმოსცემს, რომ აღლაჰის შუამავალს (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას)

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (6/141) ნომრით: (141), და მუსლიმი (2/1028) ნომრით: (1434).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (7/99) ნომრით: (3282), და მუსლიმი (4/2015) ნომრით: (2610).

³ ათ'თირმიზი (5/494) და (5/493) ნომრით (3432), და იხილეთ: საჰიპი ათ'თირმიზში (3/153).

ერთ სხდომაზე, წამოდგომამდე, ასჯერ უთვლიდნენ:

«رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الْغَفُورُ».

«ღმერთო მომიტევე და მაპატიე მე, ჭეშმარიტად შენ ხარ მპატიებელი, მიმტევებელი»¹.

85. მეჯლისის გამოსყიდვა

«سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ».

(რა დიდებული ხარ შენ ჩემო ღმერთო ქება-დიდება შენ, გამოწმებ რომ არ არსებობს ღვთაება გარდა შენი, შენ გთხოვ მიტევებას და ვინანიებ შენ წინაშე)².

86. ვედრება მისთვის, ვინც გეტყვის:

"ღმერთმა მოგიტევოს

وَلَكَ».

¹ ათ'თირმეზი, ნომრით: (3434), და იბნ მააჯა, ნომრით: (3814), იხილეთ: საჰიჰ ათ'თირმეზში (3/153), და საჰიჰ იბნ მააჯაში (2/321), და სიტყვები ეკუთვნის ათ'თირმეზის.

² სუნანის კრებულების ავტორები: აბუ დაუდ, ნომრით: 4858, ათ'თირმეზი, ნომრით: 3433, ან'ნესაი, ნომრით: 1344, იხილეთ საჰიჰი ათ'თირმეზი (3/153). დადასტურებულია, რომ აიშა (ალლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი) გადმოსცემს: «ალლაჰის მოციქული (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) არასდროს მჯდარა შეკრებაზე, არც ყურანი წაუკითხავს და არც ლოცვა შეუსრულებია, რომ არ დაესრულებინა ეს [ყოველივე] გარკვეული სიტყვებით...» ჰადისი. გადმოსცემს ან'ნესაი „ამალ ალ-იავმი ვა ალ-ლაილა“-ში, ნომრით: 308, და აჰმადი (6/77), ნომრით: 24486, და სანდოდ მიიჩნია დოქტორმა ფარუჟუჟ ჰამაადამ ნესაის „ამალ ალ-იავმი ვა ალ-ლაილა“-ს თავის კვლევაში (გვ. 273).

«და შენც»¹.

87. შენდამი სიკეთის გამკეთებელზე ვედრება

«جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا».

აღლაჰმა სიკეთით გადაგიხადოს»².

88. აღლაჰის მიერ დაჯჯალისგან დაცვის საშუალება

«مَنْ حَفِظَ عَشْرَ آيَاتٍ مِنْ أَوَّلِ سُورَةِ الْكَهْفِ عُصِمَ مِنَ الدَّجَالِ».

«ვინც სურა ალ-ქაჰფის პირველ ათ აიათს დაიზეპირებს, ის ცრუ მესიისგან (დაჯჯალისგან) დაცული იქნება»³,

და მისგან დაცვაზე ლოცვა მისი ცდუნებისგან, ყოველი ლოცვის ბოლო თაშაჰჰუდის შემდეგ⁴.

89. ვედრება იმისთვის, ვინც გეტყვის: «მე შენ მიყვარხარ აღლაჰის გულისთვის»

«أَحَبَّكَ الَّذِي أَحْبَبْتَنِي لَهُ».

¹ ჰადისს გადმოსცემს აჰმადი (5-82) ნომრით (20778), და ან-ნასაი "ამალ ალ-იავმ ვა ალ-ლაილაჰ"-ში (გვ. 218) ნომრით (421), დოქტორ ფარუყი ჰამადას რედაქციით.

² გადმოსცა ათ-თირმიზიმ ნომრით (2035), იხილეთ: საჰიჰ ალ-ჯამი (6244) და საჰიჰ ათ-თირმიზი (2/200).

³ იხილეთ: ჰადისი ნომრით (55), და ჰადისი (56) (გვერდი 41) ამ წიგნიდან.

⁴ გადმოსცა მუსლიმმა (1/555) ნომრით (809), ხოლო სხვა გადმოცემაში: ქეჰფის ბოლოდან (1/556) ნომრით (809).

«შეგიყვაროს იმან, ვისი გულისთვისაც
შემიყვარე»¹.

**90. ვედრება იმისათვის, ვინც თავისი ქონება
შემოგთავაზა.**

«بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ».

«აღლაჰმა დაგილოცოს ოჯახი და ქონება»².

**91. ვედრება გამსესხებლისთვის ვალის
გადახდისას.**

«بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ، إِنَّمَا جَزَاءُ السَّلْفِ الْحَمْدُ وَالْإِذَاءُ».

«აღლაჰმა დალოცოს შენი ოჯახი და ქონება,
ქემმარიტად, სესხის საზღაური ქება და
დაბრუნება»³.

92. მოზიარედ დადგენის შიშის ვედრება

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَشْرَكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا أَعْلَمُ».

«ჩემო ღმერთო, მე შემოგეკედლები შენ, რომ
რაიმე დაგიდგინო მოზიარედ ისე, რომ არ

¹ გადმოსცა აბუ დაუდმა (4/333) ნომრით (5125), იმამი ალ-ალბანი (აღლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადის მიიჩნევს სანდოდ საჰიჰ სუნენ აბი დაუდში (3/965).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი „ალ-ფათჰით“ (4/288), ნომრით: (2049).

³ ჰადისს გადმოსცემს ნესაი ა'მალი ალ-იაჰმე ვა ალ-ლაილში (გ.300), და იბნ მაჯა (2/809) ნომრით: (2424), იხილეთ: საჰიჰი იბნ მაჯაში (2/55).

ვიცოდე, და შენ გთხოვ მიტევებას იმ ცოდვის გამო, რომელიც მე არ ვიცი»¹.

93- ვედრება მისთვის, ვინც თქვა:

"ზაარაქალლაჰუ ფიიქ

«وَفِيكَ بَارَكَ اللَّهُ».

«და შენც დაგლოცოს ალლაჰმა»².

94- ცრურწმენის სიძულვილის ვედრება.

«اللَّهُمَّ لَا طَيْرَ إِلَّا طَيْرُكَ، وَلَا خَيْرَ إِلَّا خَيْرُكَ، وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ».

«ო, ალლაჰ, არ არსებობს ნიშანი, გარდა შენი ნიშნისა, და არ არსებობს სიკეთე, გარდა შენი სიკეთისა, და არ არსებობს ღმერთი შენს გარდა»³.

¹ აჰმადი (4/403) ნომრით (19606), და ალ-ბუხარის ალ-ადაბ ალ-მუფრადში ნომრით (716), იხილეთ: საჰიჰ ალ-ჯამი"ში (3/233), და ალ-ალბანის საჰიჰი ალ-თარღიბი ვა ალ-თარჰიბში (1/19).

² გადმოსცემს იბნ ას-სუნნი (გვ. 138) ნომრით (278), იხილეთ: იბნ ალ-ყაიიმის „ალ-ვააბილ ას-საიიბ“ (გვ. 304), ბაშირ მუჰამმად უიუნის რედაქციით.

³ გადმოსცემს აჰმადი (2/220), ნომრით (7045), და იბნ ას-სუნნი, ნომრით (292). ჰადისის სანდოდ მიიჩნევენ ალ-ალბანი "სილსილა ალ-აჰადის ას-საჰიჰში" (3/54), ნომრით (1065). რაც შეეხება "ალ-ფა'ლ"-ს, ის მოციქულს ﷺ მოსწონდა; ამიტომ, როდესაც კაცისგან კარგი სიტყვა მოისმინა და მოეწონა, თქვა: «შენი პირიდან კეთილი ნიშანი მივიღეთ». გადმოსცემს აბუ დაუდი, ნომრით (3719), და აჰმადი, ნომრით (9040). ჰადისის სანდოდ მიიჩნევენ ალ-ალბანი "სილსილა ალ-აჰადის ას-საჰიჰში" (2/363), აბი აშ-შეიხთან წიგნში "ახლაყ ან-ნაბი ﷺ" (გვ.270).

95- ტრანსპორტზე ან საქონელზე დაჯდომისას სათქმელი ვედრება.

«بِسْمِ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ»

«ალლაჰის სახელით, დიდება ეკუთვნის
ალლაჰს

﴿سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ﴾

(ქება დიდება იმას, ვინც დაგვიმორჩილა ეს და
ჩვენ არ ვიყავით ამის შემძლენი)

﴿وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ﴾,

(ქეშმარიტად ჩვენ, ჩვენს ღმერთს
დავუბრუნდებით".),

الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ إِنِّي
ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي؛ فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ».

«დიდება ალლაჰს, დიდება ალლაჰს, დიდება
ალლაჰს, ალლაჰი უდიდესია, ალლაჰი
უდიდესია, ალლაჰი უდიდესია, ღმერთო მე
უსამართლოდ მოვექცი ჩემს თავს და მაპატიე;
ქეშმარიტად არ პატიობს ცოდვებს არავინ შენს
გარდა»¹.

96. მოგზაურობის ვედრება

«اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ»

¹ აბუ დაუდ (3/34) ნომრით (2602), ათ'თირმიზი (5/501) ნომრით (3446), იხილეთ: საჰიპი ათ'თირმიზი (3/156), სურა აზ-ზუხრუფი [13-14].

აღლაჰი უდიდესია, აღლაჰი უდიდესია,
აღლაჰი უდიდესია,

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ

(ქება დიდება იმას, ვინც დაგვიმორჩილა ეს და
ჩვენ არ ვიყავით ამის შემძლენი)

وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ،

(ქეშმარიტად ჩვენ, ჩვენს ღმერთს
დავუბრუნდებით".)

اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبِرَّ وَالنَّفْقَى، وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرْضَى، اللَّهُمَّ هَوِّنْ
عَلَيْنَا سَفَرَنَا هَذَا وَاطْوِ عَنَّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ، وَالْخَلِيفَةُ فِي
الْأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْثَاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمُنْظَرِ، وَسُوءِ الْمُنْقَلَبِ فِي
الْمَالِ وَالْأَهْلِ»،

«ღმერთო შენ გთხოვთ ამ ჩვენს მგზავრობაში
ღვთისმოსაობასა და ღვთოსმოშიშობას, და ისეთ
საქმეს, რომლითაც შენ კმაყოფილი იქნები,
ღმერთო გაგვიადვილე ჩვენი ეს გზა,
დაგვიმოკლე მისი სიშორე, ღმერთო შენ ხარ
მეგზური გზაში, მფარველი სახლში, ღმერთო
შენ შეგეფარები მგზავრობის სირთულისგან,
ნანახის მწუხარებისგან და იმისგან, რაც
შეიძლება ცუდად დაგვიბრუნდეს ჩვენ ქონებაში
და ოჯახში»

ხოლო დაბრუნებისას ამბობდა იგივეს და
ამატებდა:

«أَيُّبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ».

«ჩვენ ვბრუნდებით, ვინანიებთ ჩვენი ღმერთის წინაშე, კეთაყვანებით მას და ვადიდებთ»¹.

97. სოფელში ან ქალაქში შესვლის ვედრება.

«اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَمَا أَظْلَلْنَ، وَرَبَّ الْأَرْضِينَ السَّبْعِ وَمَا أَقْلَلْنَ، وَرَبَّ الشَّيَاطِينِ وَمَا أَضْلَلْنَ، وَرَبَّ الرِّيَّاحِ وَمَا ذَرَيْنَ، أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ، وَخَيْرَ أَهْلِهَا، وَخَيْرَ مَا فِيهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا، وَشَرِّ أَهْلِهَا، وَشَرِّ مَا فِيهَا».

«ღმერთო ჩემო! შენ ხარ შვიდი ზეცის ღმერთი და ყველაფრის, რასაც ისინი ჩრდილავენ, და შვიდი მიწის ღმერთი და ყველაფრის, რასაც ისინი ზიდავენ, და ეშმაკების ღმერთი და მათ მიერ შეცდენილების, და ქარების ღმერთი და ყველაფრის, რასაც ისინი ფანტავენ, შენ გთხოვ ამ სოფლის სიკეთეს, მისი მოსახლეობის სიკეთეს და იმ სიკეთეს, რაც მასშია, და შენ შემოგეფარები მისი ბოროტებისგან, მისი მოსახლეობის ბოროტებისგან და იმ ბოროტებისგან, რაც მასშია»².

98- ბაზარში შესვლის ვედრება.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (2/978) ნომრით (1342).

² ალ-ჰააქიმი 2/100, ჰადისის სწორად მიიჩნევს, მას ეთანხმება ალ-ზაჰაბი, იბნ სუნნი ნომრით: 524, ჰაფიზმა კარგად მიიჩნია თახრიჯ ალ-აჰქარში 5/154, თქვა სწავლულმა იბნ ბაზმა, ღმერთმა შეიწყალოს იგი: "გადმოსცა ნასაიმ კარგი გადმოცემით". იხილეთ: თუჰჰათ ალ-აზიარ (გვ. 37).

«არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ერთადერთისა, რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი. მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება. ის აცოცხლებს და ამკვდარებს, და ის ცოცხალია, არ კვდება. მის ხელშია სიკეთე და ის ყოვლისშემძლეა».¹

99. ვედრება სამგზავრო ცხოველის უკან გაწევისას

«بِسْمِ اللَّهِ»

ალლაჰის სახელით»².

100. მგზავრის ვედრება დამრჩენისადმი

«أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهُ الَّذِي لَا تَضِيْعُ وَدَائِعُهُ»

«ალლაჰს განდობთ, რომელთანაც არ იკარგება მინდობილი»³.

101- გამცილებლის ვედრება გასამგზავრებლისთვის.

«أَسْتَوْدِعُ اللَّهَ دِينَكَ، وَأَمَانَتَكَ، وَخَوَاتِيمَ عَمَلِكَ»

¹ ათ'თირმეში, ნომრით: 3428, იბნ მაჯა 5/291, ნომრით: 3860, ალ-ჰაქიმი 1/538, იმამი ალ-ალბანი ჰადისს კარგად მიიჩნევს საჰიში იბნ მაჯაში, 2/21, და საჰიში ათ'თირმეში, 3/152.

² აბუ დაუდ (4/296) ნომრით: (4982), იმამი ალ-ალბანი (ალლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადისს მიიჩნევს სანდოდ საჰიში აბუ დაუდში (3/941).

³ გადმოსცა აჰმადმა (2/403) ნომრით (9230), და იბნ მაჯაჰმა (2/943) ნომრით (2825), და იხ: საჰიში იბნ მაჯაჰ (2/133).

«აღლაჰს ვანდობ შენს რელიგიას, შენს დატოვებულს და შენი ქმედების დასასრულს»¹.
«رَوَدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى، وَغَفَرَ ذَنْبَكَ، وَيَسَّرَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ».

«აღლაჰმა შეგმოსოს ღვთისმოშიშობით, შეგინდოს შენი ცოდვები და გაგიადვილოს სიკეთე იქ, სადაც არ უნდა იყო»².

102. თაქბირი და თასბიჰი მგზავრობისას

ჯააბირმა (აღლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი) თქვა: «როცა მაღლობზე ავდიოდით, გამზობდით აღლაჰს აქბარ, ამბობს: "(აღლაჰს აქბარ)" და როცა დაბლობზე ჩავდიოდით, გამზობდით სუბჰანაღლაჰს»³.

ამბობს: (დიდება აღლაჰს)

103. მგზავრის ვედრება განთიადისას

«سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ، وَحُسْنِ بَلَاغِهِ عَلَيْنَا، رَبَّنَا صَاحِبِنَا، وَأَفْضَلُ عَلَيْنَا، عَائِدًا بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ».

(მოწმემ დაამოწმოს აღლაჰის ქება-დიდება და მისი სიკეთე ჩვენდამი. ო, ჩვენო უფალო,

¹ გადმოსცა აჰმადმა (2/7) ნომრით (4524), და ათ'თირმიზიმ (5/499) ნომრით (3443), იმამი ალბანი ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს საჰიჰ სუნან ათ'თირმიზი (3/419).

² გადმოსცა ათ'თირმიზიმ ნომრით (3444), იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი (3/155).

³ გადმოსცა ალ-ბუხარიმ ფათჰთან ერთად (6/135) ნომრით (2993).

გვიმეგზურე და მოგმადლე შენი წყალობა, და ალლაჰს ვთხოვთ თავშესაფარს ცეცხლისაგან)¹.

104. ვედრება მოგზაურობისას ან სხვა დროს რომელიმე ადგილზე გაჩერებისას.

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ».

«ალლაჰის სრულყოფილ სიტყვებს მივეფარები იმ სიავისგან, რომელიც მან შექმნა»².

105. მოგზაურობიდან დაბრუნების ხსენება.

«يُكَبِّرُ عَلَى كُلِّ شَرَفٍ ثَلَاثَ تَكْبِيرَاتٍ ثُمَّ يَقُولُ:

«ყოველ მაღლობზე წარმოთქვამს სამ თაქბირს, შემდეგ ამბობს:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ،
أَيُّوبُ، ثَابُوتُ، عَابِدُونُ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدُهُ، وَتَصَرَّ عِبْدُهُ، وَهَرَمَ
الْأَحْزَابُ وَحْدَهُ».

«არ არსებობს სხვა ღვთაება, ღირსი თაყვანისცემისა, გარდა ერთადერთი ალლაჰისა, რომელსაც არ ჰყავს თანამოზიარე. მას ეკუთვნის მეფობა და მისია ქება, და ის ყოვლის შემძლეა.

¹ გადმოსცა მუსლიმმა [4/2086], ნომრით [2718]. ხოლო „სამმა'ა საამი'უნ“-ის მნიშვნელობა: ანუ დაამოწმა მოწმემ ჩვენი ქება-დიდება უზენაესი ალლაჰისადმი მისი წყალობისა და კეთილი გამოცდის გამო. ხოლო „სამმა'ა საამი'უნ“-ის მნიშვნელობა: მსმენელმა გადასცა ეს ჩემი ნათქვამი სხვას და თქვა მსგავსი, განთიადისას ალლაჰის ხსენებასა და ვედრებაზე ყურადღების მისაქცევად. ან-ნავავის განმარტება „საჰიჰ მუსლიმზე“ [17/39].

² გადმოსცა მუსლიმმა ნომრით [2709].

ვბრუნდებით, ვინანიებთ, ვმორჩილებთ, და ვადიდებთ ჩვენს უფალს. ალლაჰმა აასრულა თავისი დაპირება, დაეხმარა თავის მორჩილ მონას და მარტომ დაამარცხა კერპთაყვანისმცემელთა ლაშქარი»¹.

106. რას ამბობს ის, ვისაც რაიმე სასიხარულო ან უსიამოვნო ამბავი შეემთხვევა.

როდესაც შუამავალს (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) სასიხარულო ამბავი მიუვიდოდა, ამბობდა:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي بِنِعْمَتِهِ تَتِمُّ الصَّالِحَاتُ»

დიდება ალლაჰს, რომლის წყალობითაც სრულდება კეთილი საქმეები".

ხოლო თუ მას საძულველი საქმე შეემთხვევა, თქვა:

«الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ»

დიდება ალლაჰს ყველა ვითარებაში.²

¹ შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ამას ამბობდა, როცა ბრუნდებოდა ბრძოლიდან ან ჰაჯობიდან. გადმოცემულია ალ-ბუხარის მიერ (7/163), ჰადისი ნომრით (1797) და მუსლიმის მიერ (2/980), ნომრით (1344).

² გადმოსცა იბნ ას-სუნნიმ ა'მალი ალ-იაჰმი ვა ალ-ლაილაჰ-ში ნომრით: 377, ალ-ჰააჰიმმა და სანდოდ მიიჩნია (1/499), იმამ ალ-ალბანი ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს საჰიჰი ალ-ჯამიში (4/201).

107. მოციქულის (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) დალოცვის სიკეთე.

თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا».

«ვინც დამლოცა მე ერთხელ, დალოცა ალლაჰმა ის ათჯერ»¹. როგორც ამბობს: "(ჩემო ღმერთო, ლოცვა და მშვიდობა ჩვენს შუამავალ მუჰამმადს)."

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«لَا تَجْعَلُوا قَبْرِي عَيْدًا وَصَلُّوا عَلَيَّ؛ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ تَبْلُغُنِي حَيْثُ كُنْتُ».

«არ აქციოთ ჩემი საფლავი სადღესასწაულო ადგილად. დამლოცეთ, რადგან თქვენი დალოცვა ჩემამდე აღწევს, სადაც არ უნდა იმყოფებოდეთ»².

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«الْبَخِيلُ مَنْ ذَكَرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ».

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (1/288) ნომრით: (384).

² აბუ დაუდ (2/218) ნომრით: (2044), აჰმადი (2/367) ნომრით: (8804), იმამი ალ-ალბაჰნი (ალლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადის მიიჩნევს სანდოდ საჰიჰი აბუ დაუდში (2/383).

«ნამდვილი მუნწი ის არის, ვინც არ წარმოთქვამს ჩემზე დალოცვას (სალავათს), როდესაც ჩემს სახელს მოიხსენებენ მისი თანდასწრებით»¹.

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً سَيَّاحِينَ فِي الْأَرْضِ يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلَامَ».

«ქეშმარიტად, ალლაჰს ჰყავს მოსიარულე ანგელოზები მიწაზე, რომლებიც გადმომცემენ ჩემი თემის სალამს»².

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّىٰ أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ».

«ვინც არ უნდა მომესალმოს (ჩემი გარდაცვალების შემდეგ), ალლაჰი აუცილებლად დააბრუნებს ჩემს სულს, რათა მე მისალმებაზე პასუხი გავცე მას»³.

108. სალამის გავრცელება

თქვა შუამავალმა ﷺ:

¹ ათ'თირმიზი (5/551) ნომრით: 3546, და სხვები, იხილეთ: საჰიჰ ალ-ჯამი'ში (3/25), და საჰიჰ ათ'თირმიზში (3/177).

² გადმოსცა ნასაიმ (3/43) ნომრით: (1282), ჰააქიმმა (2/421), იმამ ალ-ალბანი სანდოდ მიიჩნევს ჰადისს საჰიჰი ნესაიში (1/274).

³ ჰადისი გადმოსცა აბუ დაუდმა, ნომრით: (2041), იმამი ალ-ალბანი ჰადისი მიიჩნევს კარგად საჰიჰი აბუ დაუდში (1/383).

«لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوْ لَا أَدُلَّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمْوهُ تَحَابَبْتُمْ، أَفَشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ».

«ვერ შეხვალთ სამოთხეში მანამ, სანამ არ ირწმუნებთ, და ვერ ირწმუნებთ მანამ, სანამ ერთმანეთს არ შეიყვარებთ. გინდათ გასწავლოთ ისეთი რამ, თუ მას გააკეთებთ ერთმანეთს შეიყვარებთ? გაავრცელეთ სალამი თქვენ შორის»¹.

«ثَلَاثٌ مَنْ جَمَعَهُنَّ فَقَدْ جَمَعَ الْإِيمَانَ: الْإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِكَ، وَبَذْلُ السَّلَامِ لِلْعَالَمِ، وَالْإِنْفَاقُ مِنَ الْإِفْتَارِ».

«ვისაც აქვს სამი თვისება, მას აქვს სრულყოფილი რწმენა: ეს არის, როცა შენ საშუალებას აძლევ სხვებს სამართლიანად მოითხოვონ შენგან ის, რაც ეკუთვნით; მისალმება გარშემომყოფებთან; და ხარჯვა(კარგ საქმეში) [თუნდაც მაშინ, როცა] თავად ხარ ღარიბი»².

აბდულლაჰ იბნ უმარ (აღლაჰი იყოს მათით კმაყოფილი) გადმოსცემს: ერთმა კაცმა ჰკითხა მოციქულს (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):
"რომელი ისლამი არის საუკეთესო?" თქვა:

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (1/74) ნომრით (54), აჰმადმა ნომრით (1430), (მოცემულია მისი ვერსია), ხოლო მუსლიმის ვერსიაა: «...لَا تَدْخُلُونَ».

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი, "ფათჰ-ულ-ბარი"-სთან ერთად (1/82), ნომრით: (28), ამმარისგან (აღლაჰი იყოს მისით კმაყოფილი), მაუყუფად და მუ'ალლაყად.

«تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلَامَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ».

«მშიერის დაპურება, და მიესალმო მას, ვისაც იცნობ და მას, ვისაც არ იცნობ»¹.

109. როგორ უნდა უპასუხოს ურწმუნოს, თუ ის მოესალმება

«إِذَا سَلَّمَ عَلَيْكُمْ أَهْلُ الْكِتَابِ فَقُولُوا: وَعَلَيْكُمْ».

«თუ წიგნის ხალხი მოგესალმებათ, საპასუხოდ უთხარით: "თქვენც ასევე"»².

110. მამლის ყივილისა და ვირის ყროყინის გაგონებისას ვედრება.

«إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَةِ فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ؛ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكًا،

«როდესაც გაიგონებთ მამლების ყივილს, სთხოვეთ ალლაჰს მისი წყალობა; რადგან, მართლაც, მათ იხილეს ანგელოზი,

მაგალითად, ამბობს: [დმერთო ჩემო! შენ გთხოვ შენი სიკეთიდან]

وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهْيَ الْجَمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ؛ فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَانًا».

და როდესაც გაიგონებთ ვირის ყროყინს, მაშინ შეევედრეთ ალლაჰს დაცვა შაიტნისგან; რადგან,

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი („ფათჰ ალ-ბარი“, 1/55) ნომრით: (12), და მუსლიმი (1/65) ნომრით: (39).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი ფათჰ-თან ერთად (11/42) ნომრით: (6258), და მუსლიმი (4/1705) ნომრით: (2163).

მართლაც, მან იხილა შაიტანი»¹. მაგალითად, ამბობს: (ა'უუზუ ბილლაჰი მინა შშაიტაანი რრაჯიიმ).

111. ღამით ძაღლების ყეფის გაგონებისას ვედრება.

«إِذَا سَمِعْتُمْ نُبَاحَ الْكَلَابِ وَنَهْيَ الْحَمِيرِ بِاللَّيْلِ فَتَعَوَّدُوا بِاللَّهِ مِنْهُمْ؛ فَإِنَّهُمْ يَرَيْنَ مَا لَا تَرَوْنَ».

«როცა ღამით გაიგონებთ ძაღლების ყეფასა და ვირების ყროყინს, დაცვა სთხოვეთ ალლაჰს მათგან; რადგან ისინი ხედავენ იმას, რასაც თქვენ ვერ ხედავთ»².

მაგალითად, ამბობს: "ალლაჰს შევეფარები ქვით ჩაქოლილი ეშმაკისგან". (ა'უუზუ ბილლაჰი მინა შშაიტაანი რრაჯიიმ).

112. ვედრება მისთვის, ვინც შეურაცხყავი

თქვა შუამავალმა ﷺ :

«اللَّهُمَّ فَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَبَبْتُهُ فَاجْعَلْ ذَلِكَ لَهُ قُرْبَةً إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (ფათჰ-თან ერთად 6/350) ნომრით: (3303), და მუსლიმი (4/2092) ნომრით: (2729).

² აბუ დაუდი (4/327) ნომრით: (5105), აჰმადი (3/306) ნომრით: (14283), იმაში ალ-ალბანი ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს საჰიჰი აბუ დაუდში (3/961).

«ღმერთო, რომელი მორწმუნეც შევურაცხყავი, გახადე ეს მისთვის შენთან დაახლოების მიზეზად განკითხვის დღეს»¹.

113- რა უნდა თქვას მუსლიმმა მუსლიმის შეექებისას.

თქვა შუამავალმა ﷺ :

«إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ مَادِحًا صَاحِبَهُ لَا مَحَالَةَ فَلْيَقُلْ: أَحْسِبُ فَلَانًا وَاللَّهُ حَسِيبُهُ، وَلَا أَرْكِي عَلَى اللَّهِ أَحَدًا، أَحْسِبُهُ - إِنْ كَانَ يَعْلَمُ ذَلِكَ - كَذًا وَكَذَا».

«თუ თქვენგან რომელიმეს აუცილებლად მოუწევს თავისი მეგობრის შექება, დაე, თქვას: „მე ვთვლი, რომ ის კარგია, და ალლაჰია მისი გამკითხველი, და ალლაჰის წინაშე არავის სიწმინდეს ვამტკიცებ. ვთვლი, რომ ის – თუ მან ეს იცის – ასეთია და ასეთია“»².

114. რას ამბობს მუსლიმი, თუკი მას შეაქებენ

«اللَّهُمَّ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا يَقُولُونَ، وَاعْفِرْ لِي مَا لَا يَعْلَمُونَ، [وَاجْعَلْنِي خَيْرًا مِمَّا يَظُنُّونَ]».

«ღმერთო ჩემო, ნუ განმსჯი იმის გამო, რასაც ამბობენ, და მომიტევე ის, რაც არ იციან, [და

¹ ალ-ბუხარი, „ფათჰ ალ-ბარი“ (11/171), ჰადისი ნომრით (6361), და მუსლიმი (4/2007), ნომრით (396), და მისი სიტყვებია: „გახადე იგი მისთვის განწმენდად და წყალობად“.

² გადმოსცა მუსლიმმა (4/2296) ნომრით (3000).

გამხადე იმაზე უკეთესი, ვიდრე მათ
ვგონივარ]»¹.

115. როგორ უნდა წარმოთქვას პილიგრიმმა თალბია ჰაჯის ან უმრას დროს

«لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ، وَالنِّعْمَةَ، لَكَ وَالْمُلْكَ، لَا
شَرِيكَ لَكَ».

«შენ წინაშე ვარ, ო ალლაჰ, შენს წინაშე ვარ!
შენსწინ ვარ, შენ არ გყავს თანამოზიარე, შენს წინ
ვარ! უდიდესი ქება, წყალობა და მეუფება შენ
გეკუთვნის, შენ არ გყავს თანამოზიარე»².

116. თაქბირის წარმოთქმა შავ ქვასთან მისვლისას.

«طَافَ النَّبِيُّ ﷺ بِالْبَيْتِ عَلَى بَعِيرٍ كُلَّمَا أَتَى الرُّكْنَ أَشَارَ إِلَيْهِ بِشِئٍ عِنْدَهُ وَكَبَّرَ».

«ალლაჰის მოციქულმა (ალლაჰის ლოცვა და
მშვიდობა მას) ქააბის გარშემო ტავაფი
შეასრულა აქლემზე ამხედრებულმა.
ყოველთვის, როცა კუთხეს მიუახლოვდებოდა,

¹ გადმოსცა ალ-ბუხარიმ ალ-ადაბ ალ-მუფრადში, ნომრით (761), და ალბაანი ისნადს სანდოდ მიიჩნევს საჰიპ ალ-ადაბ ალ-მუფრადში, ნომრით (585), ხოლო კვადრატულ ფრჩხილებში მოცემული ტექსტი ბაიჰაყის დამატებაა შუ'ბ ალ-იმანში (4/228) სხვა გზით.

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი „ფათჰთან“ ერთად (3/408) ნომრით: (1549), და მუსლიმი (2/841) ნომრით: (1184).

მასზე მიუთითებდა იმით, რაც ხელთ ეპყრო და თაქბირს წარმოთქვამდა»¹.

117. იემენის კუთხესა და შავ ქვას შორის შესრულებული ვედრება

﴿...رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ﴾.

„ღმერთო ჩვენო, მოგვმადლე სიკეთე ამქვეყნად და სიკეთე – იმქვეყნადაც, და დაგვიფარე სატანჯველისგან ცეცხლისა“².

118. საფასა და მარვას გორაკებზე დგომის ვედრება.

როდესაც მოციქული (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) მიუახლოვდა საფას ბორცვს, მან წაიკითხა:

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ...، أُبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ﴾

«ქეშმარიტად, საფა და მარვა აღლაჰის ნიშნებს ეკუთვნის... (ვიწყებ იმით, რითაც აღლაჰმა დაიწყო)»

¹ ალ-ბუხარი ფათჰ ალ-ბარისთან ერთად (3/476), ნომრით (1613), ხოლო სიტყვა „ნივთში“ ნაგულისხმევია: ალ-მიჰჯანი/ჯოხი. იხ.: ალ-ბუხარი ფათჰ ალ-ბარისთან ერთად (3/472).

² აბუ დაუდი (2/179) ნომრით (1894), აჰმადი (3/411) ნომრით (15398), ალ-ბაღავი შარჰ ას-სუნნაში (7/128), იმამი ალ-ალბანი ჰადის მიიჩნევს კარგად საპიპი აბუ დაუდში, (1/354), სურა ალ-ბაყარა.

მან დაიწყო საფათი და ავიდა მასზე, სანამ ქაბას არ გადმოხედა, შემდეგ შეაბრუნა სახე ყიბლასაკენ, დაამოწმა ალლაჰის ერთადერთობა, განადიდა იგი და თქვა:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ،
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ،

«არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, იგი ერთადერთია, მას არ ჰყავს თანამონაწილე. მას ეკუთვნის მეფობა და ქება, და ის ყოვლისშემძლეა, არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰის, იგი ერთადერთია. მან აღასრულა თავისი დაპირება, დაეხმარა თავის მორჩილ მსახურთ და თვითონვე დაამარცხა მოწინააღმდეგეები,

ثُمَّ دَعَا بَيْنَ ذَلِكَ، قَالَ مِثْلَ هَذَا ثَلَاثَ مَرَّاتٍ»

შემდეგ მათ შორის ვედრება აღავლინა, და მსგავსი რამ სამჯერ გაიმეორა» ჰადისი. და მასშია: მარვას ბორცვზე გააკეთა იგივე, რაც საფას ბორცვზე¹.

119. არაფა დღეს ვედრება

თქვა შუამავალმა ﷺ:

«خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ، وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي:

¹ მუსლიმი (2/888), № 1218, სურა ალ-ბაყარა, აიათი: 158.

«საუკეთესო ვედრება არაფას დღის ვედრებაა, და საუკეთესო, რაც მითქვამს მე და შუამავალებს ჩემამდე, არის:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

«არ არსებობს სხვა ღვთაება ალლაჰის გარდა — იგი ერთია, არ ჰყავს მას თანამოზიარე. მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება, და ის ყოვლისშემძლეა». [ლაა ილააჰა ილლაა ლლაჰ, ვაჰდაჰუ ლაა შარიიჟა ლაჰ, ლაჰულ მულჰუ ვა ლაჰულ ჰამდუ, ვა ჰუვა 'ალაა ქულლი შაი'ინ ყადიირ]¹. «შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) ამხედრდა ალ-ყასვაზე, მივიდა ალ-მაშ'არ ალ-ჰარამთან, მიტრიალდა ყიბლას მიმართულებით (შეევედრა მას, ადიდა იგი, თაჰლილი წარმოთქვა და აღიარა მისი ერთადერთობა), და იდგა მანამ, სანამ კარგად არ გათენდა, შემდეგ კი გაემართა მზის ამოსვლამდე»². «სამივე ჯამრასთან ყოველი კენჭის სროლისას თაქბირს წარმოთქვამს. პირველი და მეორე ჯამრის შემდეგ წინ მიიწევს, დგება ყიბლას მიმართულებით, ხელებს აღაპყრობს და ევედრება. რაც შეეხება ჯამრათ

¹ გადმოსცა ათ'თირმიზიმ ნომრით: (3585), იმამი ალ-ალბანი ჰადისს კარგად მიიჩნევს საჰიჰ ათ'თირმიზიმ (3/184), და სილსილათუ ალ-აჰადისი ალ-საჰიჰა (4/6).

² გადმოსცა მუსლიმმა (2/891) ნომრით: (1218).

ალ-აყაბას, მას ესვრის და ყოველი კენჭის სროლისას თაქბირს წარმოთქვამს, შემდეგ კი მიდის და მასთან არ ჩერდება»¹.

**120. ალ-მაშ'არი ალ-ჰარამში (მუზდალიფა)
ალლაჰის ხსენება.**

**121. ყოველი ქვის სროლისას თაქბირის
წარმოთქმა.**

**122. განცვიფრებისა და სასიხარულო
მოვლენის ვედრება.**

«سُبْحَانَ اللَّهِ!».

«დიდება ალლაჰს!»².

«اللَّهُ أَكْبَرُ!».

«ალლაჰჰუ აქბარ!»³.

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი „ფათჰ“-თან ერთად (3/583) ნომრით (1751), და იხილეთ მისი ვერსია იქ. და ასევე გადმოსცემს ალ-ბუხარი „ფათჰ“-თან ერთად (3/583), (3/584) და (3/581) ნომრით (1753), და აგრეთვე გადმოცემულია მუსლიმის მიერ, ნომრით (1218).

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი, „ფათჰ ალ-ბარიში“ (1/210), (390) და (414), ნომრებით: (115), (3599) და (6218), და მუსლიმი (4/1857), ნომრით: (1674).

³ გადმოსცემს ალ-ბუხარი ალ-ფათჰში (8/441) ნომრით: (4741) და (3062), და ათ'თირმიზი ნომრით: (2180), და ნესაი ალ-ჰაბირში ნომრით: (11185), აგრეთვე იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი (2/103) და (2/235), და მუსნად აჰმად (5/218) ნომრით: (21900).

123. რას აკეთებს ის, ვისაც რაიმე სასიხარულო შეემთხვევა.

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ إِذَا أَتَاهُ أَمْرٌ يَسْرُهُ أَوْ يُسِرُّ بِهِ خَرَّ سَاجِدًا شُكْرًا لِلَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى»
«შუამავალი (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას), როდესაც მას რაიმე სასიხარულო ამბავი მიუვიდოდა, კურთხეული და უზენაესი ალლაჰისადმი მადლიერების ნიშნად სუჯუდში ემხოზოდა»¹.

124. რას აკეთებს და ამბობს ადამიანი, როდესაც სხეულში რამე სტკივა.

«ضَعْ يَدَكَ عَلَى الَّذِي تَأْلَمُ مِنْ جَسَدِكَ وَقُلْ:

«დადე ხელი იმ ადგილას, რომელიც გტკივა და სამჯერ თქვი:

بِسْمِ اللَّهِ،

ალლაჰის სახელით,

ثَلَاثًا،

სამჯერ,

وَقُلْ سَبْعَ مَرَّاتٍ:

და თქვი შვიდჯერ:

أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاطِرُ».

¹ ჰადისის გადმოსცემენ სუნანის ავტორები, ან-ნესაის გარდა: აბუ დაუდი, ნომრით: (2774), ათ'თირმიზი, ნომრით: (1578), და იბნ მაჯა, ნომრით: (1394). იხილეთ საჰიჰი იბნ მაჯა (1/233), და ირვა ალ-ღალილი (2/226).

«აღლაჰსა და მის ძლიერებას შევეფარები იმ სიავისგან, რასაც ვგრძნობ და ვუფრთხი»¹.

125- იმის ვედრება, ვისაც ეშინია, რომ მისი თვალი რამეს ეცემა.

«إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مِنْ أَخِيهِ، أَوْ مِنْ نَفْسِهِ، أَوْ مِنْ مَالِهِ مَا يُعْجِبُهُ [فَلْيَنْدِعْ لَهُ بِالْبَرَكَاتِ] فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ».

«როდესაც რომელიმე თქვენგანი დაინახავს ისეთ რამეს თავის ძმაზე, ან საკუთარ თავზე, ან თავის ქონებაზე, რაც ძალიან მოეწონება(დაე შესთხოვოს ბარაქა), რადგანაც თვალი არის ჭეშმარიტება»².

126. რა წარმოითქმება ძლიერი შიშის დროს

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ!».

არ არსებობს ღვთაება, გარდა ალლაჰისა.³

127. რა უნდა ითქვას დაკვლის დროს

«بِسْمِ اللَّهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ [اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ] اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي».

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (4/1728) ნომრით (2202).

² გადმოსცა აჰმადმა მუსნადში (4/447) ნომრით (15700), იბნ მაჯაჰმ ნომრით (3508) და მაალიქმა (3/118-119), იმამი ალ-ალბანი ჰადისის სანდოდ მიიჩნევს საჰიჰი ალ-ჯამიში (1/212), და იხილეთ ზაად ალ-მაადის არნაუტ'ის გამოცემა (4/170).

³ გადმოსცემს ალ-ბუხარი „ფათჰ ალ-ბარიში“ (6/381) ნომრით: (3346), და მუსლიმი (4/2208) ნომრით: (2880).

«ბისმილლაჰ, ალლაჰუ აქბარ [ალლაჰუმმა მინქა ვა ლაჟ] ალლაჰუმმა თაყაზბალ მინნი»¹.

128. რას იტყვის ურჩი შაიტანების

მზაკვრობის მოსაგერიებლად

«أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لَا يَجَاوِزُ هُنَّ بَرٌّ وَلَا فَاجِرٌ: مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ، وَبَرًّا وَذَرًّا، وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الْأَرْضِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا، وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ إِلَّا طَارِقًا يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمَنُ».

«ალლაჰის სრულყოფილ სიტყვებს მივეფარები, რომელთაც ვერც მართალი და ვერც ცოდვილი ვერ გადალახავს: იმ სიავისგან, რაც მან შექმნა, წარმოშვა და გაავრცელა, და იმ სიავისგან, რაც ციდან გადმოდის და მასშივე ადის, და იმ სიავისგან, რაც მიწაზე გაავრცელა და მისგანვე ამოდის, და ღამისა და დღის ცდუნებების ბოროტებისგან, და ყოველი მომსვლელის ბოროტებისგან, გარდა იმ მომსვლელისა, რომელიც სიკეთით მოდის, ჰეი, მოწყალეო!»².

¹ მუსლიმი (3/1557) ნომრით (1967) და ალ-ბაიჰაყი (9/287), ხოლო კვადრატულ ფრჩხილებში მოცემული ნაწილი ალ-ბაიჰაყისაა (9/287) და სხვების. ბოლო წინადადება კი შინაარსობრივად არის მოყვანილი მუსლიმის გადმოცემიდან.

² გადმოსცემს აჰმადი (3/419) ნომრით (15461) სანდო ისნადით, იზნ ას-სუნნი ნომრით (637), ისნადი სანდოდ მიიჩნია ალ-არნავუტმა ალ-ტაჰავიას თახრიჯში (133), იხილეთ: მაჯმა' აზ-ზავაიდ (10/127).

129. პატიების თხოვნა და მონაწიება

თქვა შუამავალმა ﷺ:

«وَاللَّهِ إِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً».

«აღლაჰს ვფიცავ, ჭეშმარიტად, მე პატიებას ვთხოვ აღლაჰს და მისწინაშე ვინაწიებ დღეში სამოცდაათზე მეტჯერ»¹.

და თქვა შუამავალმა (აღლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ تَوُوبُوا إِلَى اللَّهِ فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ مِائَةً مَرَّةً».

«ო ადამიანებო, მოინანიეთ აღლაჰის წინაშე, ჭეშმარიტად, მე მის წინაშე დღეში ასჯერ ვინაწიებ»².

და თქვა შუამავალმა (აღლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

«مَنْ قَالَ»

«ვინც თქვა:

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ،

პატიებას ვთხოვ ძლევამოსილ აღლაჰს, არ არის ღვთაება გარდა მისი, მარადცოცხალისა, მარადმსუფევისა და მის წინაშე ვინაწიებ,

غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَإِنْ كَانَ قَرَّ مِنَ الرَّحْفِ».

¹ გადმოსცემს ალ-ბუჰარი, ფათჰ ალ-ბარი (11/101), ნომრით: (6307).

² გადმოსცა მუსლიმმა ნომრით (2702).

აღლაჰი მიუტევებს მას, თუნდაც რომ ბრძოლის ველიდან გაქცეულიყო»¹.

და თქვა შუამავალმა (აღლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

«أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الرَّبُّ مِنَ الْعَبْدِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الْآخِرِ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَذْكُرُ اللَّهَ فِي تِلْكَ السَّاعَةِ فَكُنْ».

«უფალი ყველაზე ახლოს არის თავის მონასთან ღამის ბოლო ნაწილში, და თუ შეძლებ, გახდე იმათგან ერთ-ერთი, ვინც ამ დროს აღლაჰს იხსენებს, მაშინ იყავი»².

და თქვა შუამავალმა (აღლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

«أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ».

«მონა ყველაზე ახლოს არის თავის უფალთან, როცა ის ასრულებს სუჯუდს, ამიტომ ამ დროს უფრო ხშირად მიმართეთ ვედრებით»³.

¹ აბუ დაუდ (2/85), ნომრით: (1517), და ათ'თირმიზი (5/569), ნომრით: (3577), და ალ-ჰაქიმმა ის სანდოდ მიიჩნია, რასაც დაეთანხმა აზ-ზაჰაბი (1/511). იმამი ალ-ალბანი (აღლაჰმა შეიწყალოს ის) ჰადისს სანდოდ მიიჩნევს, იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი (3/182) და ჯამი ალ-უსულ ლი აჰადის არ-რასულ ﷺ (4/389-390) არნაუტის რედაქციით.

² ათ'თირმიზი ნომრით (3579), ნესაი (1/279) ნომრით (572), ალ-ჰაქიმ (1/309), იხილეთ: საჰიჰი ათ'თირმიზი (3/183), და ჯამი ალ-უსული ალ-არნაუტის მოკვლევით (4/144).

³ გადმოსცა მუსლიმმა (1/350) ნომრით (482).

და თქვა შუამავალმა (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას):

«إِنَّهُ لِيُغَاثُ عَلَى قَلْبِي وَإِنِّي لَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةً مَرَّةً».

«ჭეშმარიტად, ჩემს გულს ბურუსი ეფარება ხოლმე და მე აღლაჰს შენდობას ვთხოვ დღეში ასჯერ»¹.

130. თასბიჰის, თაჰმიდის, თაჰლილის და თაჰბირის ღირსება

შუამავალმა (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) თქვა:

«مَنْ قَالَ:

«ვინც თქვა:

سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ

«აღლაჰი ყოვლადწმიდაა და დიდება მას». [სუბჰანაღლაჰი ვა ბიჰამდიჰ]

فِي يَوْمٍ مِائَةً مَرَّةً حُطَّتْ خَطَايَاهُ وَلَوْ كَانَتْ مِثْلَ زَبَدِ الْبَحْرِ».

¹ გადმოსცა იმამ მუსლიმმა (4/2075) ნომრით (2702), თქვა იბნ ალ-ასირმა: «ჩემს გულს ბურუსი გადაეკვრება», ანუ დაიფარება და დაიბურება, და იგულისხმება: დავიწყება; რადგან ის (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) მუდმივად ღმერთის ხსენებაში, მასთან დაახლოებასა და სიფხიზლეში იმყოფებოდა, და თუ ის ზოგჯერ რამეს დაივიწყებდა აქედან, ან დაავიწყდებოდა, ამას საკუთარ თავს ცოდვად უთვლიდა, და მიმართავდა მიტევების თხოვნას. იხილეთ: ჯამი' ალ-უსულ (4/386).

დღეში ასჯერ, წაეშლება მას ცოდვები, თუნდაც რომ ზღვის ქაფის ტოლი იყოს»¹.

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

«مَنْ قَالَ:

«ვინც თქვა:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ერთადერთისა რომელსაც არ ჰყავს თანაზიარი, მას ეკუთვნის მეუფება და დიდება. და ის ყოვლისშემძლეა. [ლაა ილააჰა ილლაა ლლაჰ, ვაჰდაჰუ ლაა შარიიჟა ლაჰ, ლაჰულ მულქუ ვა ლაჰულ ჰამდუ, ვა ჰუვა 'ალაა ქულოლი შაი'ინ ყადიირ]

عَشْرَ مَرَّاتٍ، كَانَ كَمَنْ أَتَقَاتَى أَرْبَعَةَ أَنْفُسٍ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ».

ათჯერ, იქნება მსგავსი იმისა, ვინც ოთხი მონა გაათავისუფლა ისმაილის მოდგმიდან»².

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (7/168) ნომრით: (6405), და მუსლიმი (4/2071) ნომრით: (2691), და იხილეთ: „იმის სიკეთე, ვინც მას ასჯერ იტყვის დილით და საღამოს“ (გვ. 65) ამ წიგნიდან.

² გადმოსცემს ალ-ბუხარი (7/67) ნომრით: (6404), და მუსლიმი იგივე სიტყვებით (4/2071) ნომრით: (2693). იხილეთ: იმის სიკეთე, ვინც მას დღეში ასჯერ იტყვის. ვედრება ნომერი (93) (გვ. 66) ამ წიგნიდან.

«كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ:
«ორი სიტყვა მსუბუქია ენისთვის, მძიმეა
სასწოროზე და საყვარელია მოწყალისთვის:
سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ».

სუბჰანალლაჰი ვა ბიჰამდიჰი, სუბჰანალლაჰილ
'აზიმი»¹.

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და
მშვიდობა მას):

«لَا أَقُولُ:

«რომ ვთქვა:

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ،

ყოვლადუნაკლოა ალლაჰი, ქება-დიდება მას, არ
არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ალლაჰი
უდიდესია,

أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ».

უფრო საყვარელია ჩემთვის, ვიდრე ის რაზეც
მზე ამოდის»².

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ლოცვა და
მშვიდობა მას):

«أَبْعِجْزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ أَلْفَ حَسَنَةٍ»

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი (7/168) ნომრით: (6404), და მუსლიმი (4/2072) ნომრით: (2694).

² გადმოსცა მუსლიმმა ნომრით (2695).

«ნუთუ რომელიმე თქვენგანისთვის რთულია ყოველდღიურად ათასი კეთილი საქმის შეძენა?» მის გვერდით მყოფთაგან ერთმა ჰკითხა: "როგორ შეიძლება ჩვენგან რომელიმემ მიიღოს ათასი სიკეთე?" მან უპასუხა:

«يُسَيِّحُ مِائَةً تَسْبِيحَةً، فَيَكْتُبُ لَهُ أَلْفَ حَسَنَةٍ أَوْ يُحِطُّ عَنْهُ أَلْفَ خَطِيئَةٍ».

«ვინც ასჯერ იტყვის „სუბჰანალლაჰ“-ს, მისთვის ჩაიწერება ათასი სიკეთე და მისგან წაიშლება ათასი შეცდომა»¹.

«مَنْ قَالَ:

«ვინც თქვა:

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِحَمْدِهِ

ყოვლადწმიდაა დიდებული ალლაჰი და დიდება მას. [სუბჰანალლაჰი ალ'აზიმი ვა ბიჰამდიჰ]

عُرِسَتْ لَهُ نَحْلَةٌ فِي الْجَنَّةِ».

მისთვის სამოთხეში ერთი ფინიკის ხე დაირგვება»².

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

«يَا عَبْدَ اللَّهِ بْنَ قَيْسٍ أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى كُنْزٍ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ؟»

¹ გადმოსცა მუსლიმმა ნომრით (2698).

² გადმოსცა ათ-თირმიზიმ (5/511) ნომრით (3464), და ალ-ჰაჰიმში (1/501), ჰადისს სწორად მიიჩნევს და მას ეთანხმება ალ-ჰაჰაბში, იბილეთ: საჰიჰ ალ-ჯაჰი (5/531), და საჰიჰ ათ-თირმიზი (3/160).

«ო, 'აბდულლაჰ იბნ ყაის, გინდა მიგითითო განძზე სამოთხის განძთაგან?» მე ვუპასუხე: დიახ, ალლაჰის შუამავალო. მაშინ შუამავალმა (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას) თქვა:

«قُلْ»

«თქვი:

«لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

«ლაა ჰავლა ვა ლაა ყუვეათა ილლაა ბილლაჰ (არ არსებობს ძალა და ძლევამოსილება გარდა ალლაჰისა)»¹.

და თქვა შუამავალმა (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას):

«أَحَبُّ الْكَلَامِ إِلَى اللَّهِ أَرْبَعٌ:

«ალლაჰისთვის ყველაზე საყვარელი სიტყვები ოთხი სიტყვაა:

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ،

ყოვლადუნაკლოა ალლაჰი, ქება-დიდება მას, არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ალლაჰი უდიდესია,

لَا يَضُرُّكَ بِأَيِّهِنَّ بَدَأْتَ».

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი („ფათჰ ალ-ბარი“ 11/213) ნომრით: (4206), და მუსლიმი (4/2076) ნომრით: (2704).

«ზიანს არ მოგაყენებს, რომელი მათგანიც არ უნდა დაიწყო»¹.

ერთხელ ბედუინი მივიდა შუამავალთან (ალლაჰის ღოცვა და მშვიდობა მას) და უთხრა: "მასწავლე სიტყვები, რომლებსაც წარმოვთქვამ ხოლმე". უპასუხა:

«قُلْ:

«თქვი:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ»

არ არსებობს სხვა ღვთაება ალლაჰის გარდა, იგი ერთია, არ ჰყავს მას თანამოზიარე, ალლაჰი უსაზღვროდ დიდია და უხვი ქება-დიდება ალლაჰს, ყოვლადუნაკლოა ალლაჰი, სამყაროთა უფალი, არ არსებობს ძალა და შეწევნა, გარდა ალლაჰისა, ძლევამოსილისა და ბრძენისა»

მან თქვა: „ესენი ჩემი ღმერთისთვის, და რა არის ჩემთვის?“ მან უპასუხა:

«قُلْ:

«თქვი:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَارْزُقْنِي».

¹ გადმოსცა მუსლიმმა (3/1685) ნომრით (2137).

«ღმერთო ჩემო, მომიტევე მე, შემიწყალე, დამადგინე სწორ გზაზე და მომეცი სარჩო»¹.

როდესაც კაცი ისლამს მიიღებდა, შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) მას ლოცვას ასწავლიდა, შემდეგ უბრძანებდა, რომ ამ სიტყვებით ევედრა:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَعَافِنِي وَارْزُقْنِي».

«ღმერთო ჩემო, მომიტევე მე, შემიწყალე, დამადგინე სწორ გზაზე, მომეცი ჯანმრთელობა და მომეცი სარჩო»².

«إِنَّ أَفْضَلَ الدُّعَاءِ»

«ყველაზე საუკეთესო ვედრება

الْحَمْدُ لِلَّهِ،

ქება-დიდება ალლაჰს,

وَأَفْضَلَ الذِّكْرِ

და საუკეთესო ზიქრი

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».

¹ მუსლიმი (4/ 2072) ნომრით (2696) და აბუ დაუდმა დაამატა (1/ 220) ნომრით (832): როდესაც ბედუინი გაბრუნდა შუამავალმა -ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას- თქვა: ((მისი ხელი სიკეთით აავსო)).

² მუსლიმი (4/ 2073) ნომრით (3697) ასევე მის გადმოცემაში: «ამ ვედრებაში შენთვის შეკრებილია ეს ქვეყანაც და ის ქვეყანაც».

"ლა ილაჰა ილლა ალლაჰ". არ არსებობს ღვთაება, გარდა ალლაჰისა.¹

«الْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ»:

«მარადიული კეთილი საქმეები:

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ».

«ყოვლადუნაკლოა ალლაჰი, ქება-დიდება ალლაჰს, არ არსებობს ღმერთი გარდა ალლაჰისა, ალლაჰი უდიდესია, არ არსებობს ძალა და ძლევამოსილება გარდა ალლაჰისა»².

131. როგორ ამბობდა თასბიჰს შუამავალი (ალლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას)?

გადმოცემულია აბდულლაჰ იბნ 'ამრისგან(ალლაჰი იყოს მათით კმაყოფილი), რომელმაც თქვა:

«رَأَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ يَعْقِدُ التَّسْبِيحَ» وفي زيادة: «بِیْمِينِهِ».

¹ ათ'თირმიზი, 5/462, ნომრით: 3383, და იბნ მაჯჰა, 2/1249, ნომრით: 3800, და ალ-ჰაჰიმი, 1/503, ჰადისს სწორად მიიჩნევს და მას ეთანხმება ალ-ჰაჰაზი, იხილეთ: საჰიჰ ალ-ჯამი'ი, 1/362.

² გადმოსცა აჰმადმა ნომრით (513) აჰმად შაჰირის დალაგებით, იხილეთ: მაჯჰა' აზ-ზავაიდი (1/297), იბნ ჰაჯარმა ბუღულ ალ-მარამში ეს ჰადისი მიაწერა ან-ნასაის [ალ-ქუბრაში], აბუ საიდის გადმოცემით, ნომრით (10617) და თქვა: იბნ ჰიბზანმა სანდოდ მიიჩნია ნომრით (840), და ალ-ჰაჰიმი (1/541).

«ვნახე შუამავალი (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) როგორ ითვლიდა თასბიჰს», და დამატებამია: «მარჯვენა ხელით»¹.

132. ყოვლისმომცველი სიკეთისა და ეთიკის სახეობები

თქვა შუამავალმა ﷺ :

«إِذَا كَانَ جُنْحُ اللَّيْلِ - أَوْ أَمْسَيْتُمْ - فَكُفُّوا صَبِيَانَكُمْ، فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ تَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ، فَإِذَا ذَهَبَ سَاعَةٌ مِنَ اللَّيْلِ فَخَلَوْهُمْ، وَأَغْلِقُوا الْأَبْوَابَ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ؛ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لَا يَفْتَحُ بَابًا مُعَلَّقًا، وَأَوْكُوا قِرْبَكُمْ، وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَخَمَرُوا أَيْتَكُمْ، وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَلَوْ أَنَّ تَعْرَضُوا عَلَيْهَا شَيْئًا، وَأَطْفَنُوا مَصَابِيحَكُمْ».

«როდესაც ღამე ჩამოწვება - ანუ საღამო დადგება - სახლში ამყოფეთ თქვენი შვილები, რადგან შაიტანები სწორედ ამ დროს იფანტებიან. ხოლო როდესაც ღამის ერთი საათი გავა, გაუშვით ისინი. დაკეტეთ კარები და მოიხსენიეთ ალლაჰი; რადგან შაიტანი დაკეტილ კარს არ აღებს. თქვენს ტიკებს თავი მოუკარით და მოიხსენიეთ ალლაჰი, დააფარეთ თქვენს ჭურჭელს და მოიხსენიეთ ალლაჰი,

¹ გადმოსცა აბუ დაუდმა იგივე სიტყვებით (2/81) ნომრით: (1502), ათ'თირმეობი (5/521) ნომრით: (3486), იხილეთ: საჰიჰ ალ-ჯამი' (4/271) ნომრით: (4865), იმამ ალბანი ჰადისის სანდოდ მიიჩნევს აბუ დაუდის საჰიჰი სუნანში (1/411).

თუნდაც რაიმე გადაადოთ მასზე, და ჩააქრეთ
თქვენი სანათები»¹.

აღლაჰის ლოცვა, მშვიდობა და ბარაქა, ჩვენს
მოციქულ მუჰამმადს, მის ოჯახს და მის ყველა
საჰაბებს.

¹ გადმოსცემს ალ-ბუხარი, „ფათჰ-ულ-ბარი“ (10/88) ნომრით: (5623), და
მუსლიმი (3/1595) ნომრით: (2012).

Index

მუსლიმის სიმაგრე - ვედრებები წიგნიდან და სუნიდან ..2	
მუსლიმის სიმაგრე - ვედრებები წიგნიდან და სუნიდან 2	
შესავალი.....	2
აღლაჰის ხსენების სიკეთეები	4
1. ძილიდან გაღვიძების ვედრებები.....	11
2. სამოსის ჩაცმის ვედრება.....	16
3. ახალი ტანსაცმლის ჩაცმის ვედრება.....	16
4. დუა (ვედრება) იმას, ვინც ახალ ტანსაცმელს ჩაიცვამს.	16
5. რას ამბობს, როდესაც ტანსაცმელს იხდის.....	17
6. საპირფარეოში შესვლის ვედრება.....	17
7- საჭირო ოთახიდან გამოსვლის ვედრება.....	17
8. აბდესამდე აღლაჰის ხსენება.....	18
9. აბდესის აღების შემდეგ აღლაჰის ხსენება.....	18
10. ვედრება სახლიდან გასვლისას	19
11. ზიქრი სახლში შესვლისას.....	19
12. მეჩეთში წასვლის ვედრება	20
13. მეჩეთში შესვლის ვედრება.....	21
14. მეჩეთიდან გამოსვლის ვედრება	22
15. აზანის აზქარები	23
16. გახსნითი ვედრება.....	25
17. წელში მოხრის ვედრება	30
18. რუქუ'იდან ამოსვლის ვედრება	31
19. სუჯუდის ვედრება.....	32
20. ორ სუჯუდს შორის დაჯდომის ვედრება.....	33

21. ყურანის კითხვისას გასაკეთებელი საჯდის ვედრება	34
22 - თაშაჰჰუდი.....	35
23. მოციქულის (ალლაჰის ლოცვდა და მშვიდობა მას) დალოცვა თაშაჰჰუდის შემდეგ.....	36
24. ვედრება ბოლო თაშაჰჰუდის შემდეგ, სალამის წინ.....	37
25. ზიქრები ლოცვის მისალმების შემდეგ	41
26. ისთიხარას ლოცვის ვედრება	47
27. დილის და საღამოს ვედრებები	49
28- ძილის ზიქრები	65
29. ღამეში გადებრუნებისას ვედრება	73
30. ძილში შეშინებულის და სიმართლით შეწუხებულის ვედრება.....	73
31. რა უნდა გააკეთოს იმან, ვინც იხილა ხილვა ან სიზმარი	74
32. ვითრის ყუნუთის ვედრება.....	74
33. ალლაჰის ხსენება ვითრის ლოცვის მისალმების შემდეგ.....	76
34- დარდისა და მწუხარების ვედრება.....	77
35- განსაცდელის ვედრება.....	78
36. მტერთან და მმართველთან შეხვედრის ვედრება.	79
37- მმართველის ჩაგვრის მოშიშარის ვედრება.	80
38- მტერზე წყევლა.....	81
39. რა უნდა თქვას იმან, ვისაც ხალხის შიში აქვს.....	82
40- რწმენაში დაეჭვებული ადამიანის ვედრება	82
41- ვალის გასტუმრების ვედრება.....	83
42. ვედრება ლოცვისა და კითხვის დროს ცთუნებისას..	84

43- იმის ვედრება, ვისაც საქმე გაუძნელდა.....	84
44. რა უნდა თქვას და გააკეთოს იმან, ვინც ცოდვას ჩაიდენს.....	84
45. შაიტნისა და მისი ჩურჩულების განსადევნი ვედრება	85
46. ვედრება არასასურველი რამის მოხდენის ან საქმეზე კონტროლის დაკარგვის ჟამს.....	86
47. მილოცვა ახალშობილის მშობელს და მისი პასუხი ..	87
48. შვილების შეფარება(ლოცვები).....	87
49. ვედრება ავადმყოფისთვის მისი მონახულებისას.....	88
50. ავადმყოფის მონახულების სიკეთეები.....	89
51. სიცოცხლეზე იმედგადაწურული ავადმყოფის ვედრება.....	89
52. მომაკვდავზე თაღყინის შეხსენება.....	91
53. განსაცდელში ჩავარდნილი ადამიანის ვედრება.....	91
54. დუა (ვედრება) მიცვალებულისთვის თვალების დახუჭვისას.....	91
55. მიცვალებულისთვის დუა (ვედრება) გარდაცვლილზე ლოცვისას.....	92
56. ვედრება ნაადრევად გარდაცვლილისთვის ჯანაზას ლოცვისას.....	94
57- სამძიმრის ვედრება.....	96
58- მიცვალებულის სამარეში ჩასვენებისას ვედრება.....	96
59. მიცვალებულის დაკრძალვის შემდეგ ვედრება.....	97
60. საფლავების მონახულების ვედრება.....	97
61. ვედრება ქარის დროს.....	97
62. ჭექა - ქუხილის ვედრება.....	98
63. წვიმის ვედრებები.....	98

64. ვედრება წვიმის დანახვის დროს.....	99
65. წვიმის შემდეგ ალლაჰის ხსენება.....	99
66. გამოდარების ვედრებები.....	100
67. ნახევარმთვარის დანახვის ვედრება	100
68. ვედრება, როცა მარხული მარხვას ხსნის.....	100
69. ვედრება საჰმლის მიღების წინ.....	101
70. ჯამის დასრულების შემდეგ ვედრება	102
71. სტუმრის ვედრება მასპინძლისადმი	102
72- ვედრება საჰმლის ან სასმელის ქარაგმულად სათხოვნელად	103
73- ვედრება, როცა მარხვას ხსნის რომელიმე ოჯახში..	103
74. მარხულის ვედრება, როცა საჰმელი მზად არის და მარხვას არ ხსნის.	103
75. რას ამბობს მმარხული ჩხუბის ან კამათის დროს	104
76. პირველი ნაყოფის დანახვისას ვედრება.	104
77- დაცემინების ვედრება.....	104
78. რა ეთქმის ურწმუნოს, თუ მან დააცემინა და ალლაჰი განადიდა.....	105
79. ახალდაქორწინებულისთვის ალლაჰზე ვედრება...	105
80. ახალდაქორწინებულისა და პირუტყვის შემძენის ვედრება.....	106
81. ვედრება მეუღლესთან დაახლოებამდე.....	106
82- გაბრაზების ვედრება.	107
83. განსაცდელში მყოფი ადამიანის დამნახველის ვედრება.....	107
84. რა უნდა ითქვას მეჯლისზე	107
85. მეჯლისის გამოსყიდვა	108

86. ვედრება მისთვის, ვინც გეტყვის: "ღმერთმა მოგიტევოს.....	108
87. შენდამი სიკეთის გამკეთებელზე ვედრება	109
88. ალლაჰის მიერ დაჯჯალისგან დაცვის საშუალება.	109
89. ვედრება იმისთვის, ვინც გეტყვის: «მე შენ მიყვარხარ ალლაჰის გულისთვის».....	109
90. ვედრება იმისათვის, ვინც თავისი ქონება შემოგთავაზა.	110
91. ვედრება გამსესხებლისთვის ვალის გადახდისას..	110
92. მოზიარედ დადგენის შიშის ვედრება	110
93- ვედრება მისთვის, ვინც თქვა: "ბაარაქაღლაჰუ ფიიქ	111
94- ცრურწმენის სიძულვილის ვედრება.....	111
95- ტრანსპორტზე ან საქონელზე დაჯდომისას სათქმელი ვედრება.....	112
96. მოგზაურობის ვედრება.....	112
97. სოფელში ან ქალაქში შესვლის ვედრება.....	114
98- ბაზარში შესვლის ვედრება.....	114
99. ვედრება სამგზავრო ცხოველის უკან გაწევისას	115
100. მგზავრის ვედრება დამრჩენისადმი	115
101- გამცილებლის ვედრება გასამგზავრებლისთვის..	115
102. თაქბირი და თასბიჰი მგზავრობისას.....	116
103. მგზავრის ვედრება განთიადისას	116
104. ვედრება მოგზაურობისას ან სხვა დროს რომელიმე ადგილზე გაჩერებისას.....	117
105. მოგზაურობიდან დაბრუნების ხსენება.....	117
106. რას ამბობს ის, ვისაც რაიმე სასიხარულო ან უსიამოვნო ამბავი შეემთხვევა.....	118

107. მოციქულის (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას) დალოცვის სიკეთე.....	119
108. სალამის გავრცელება.....	120
109. როგორ უნდა უპასუხოს ურწმუნოს, თუ ის მოესალმება	122
110. მამლის ყივილისა და ვირის ყროყინის გაგონებისას ვედრება.....	122
111. ღამით ძაღლების ყეფის გაგონებისას ვედრება.	123
112. ვედრება მისთვის, ვინც შეურაცხყავი.....	123
113- რა უნდა თქვას მუსლიმმა მუსლიმის შექებისას...	124
114. რას ამბობს მუსლიმი, თუკი მას შეაქებენ.....	124
115. როგორ უნდა წარმოთქვას პილიგრიმმა თალბია ჰაჯის ან უმრას დროს.....	125
116. თაქბირის წარმოთქმა შავ ქვასთან მისვლისას.....	125
117. იემენის კუთხესა და შავ ქვას შორის შესრულებული ვედრება.....	126
118. საფასა და მარვას გორაკებზე დგომის ვედრება.	126
119. არაფა დღეს ვედრება	127
120. ალ-მაშ'არი ალ-ჰარამში (მუზდალიფა) აღლაჰის ხსენება.	129
121. ყოველი ქვის სროლისას თაქბირის წარმოთქმა.	129
122. განცვიფრებისა და სასიხარულო მოვლენის ვედრება.	129
123. რას აკეთებს ის, ვისაც რაიმე სასიხარულო შეემთხვევა.....	130
124. რას აკეთებს და ამბობს ადამიანი, როდესაც სხეულში რამე სტკივა.	130

125- იმის ვედრება, ვისაც ეშინია, რომ მისი თვალი რამეს ეცემა.....	131
126. რა წარმოითქმება ძლიერი შიშის დროს.....	131
127. რა უნდა ითქვას დაკვლის დროს.....	131
128. რას იტყვის ურჩი შაიტანების მზაკვრობის მოსაგერიებლად.....	132
129. პატიების თხოვნა და მონანიება.....	133
130. თასბიჰის, თაჰმიდის, თაჰლილის და თაქბირის ღირსება.....	135
131. როგორ ამბობდა თასბიჰს შუამავალი (აღლაჰის ლოცვა და მშვიდობა მას)?.....	142
132. ყოვლისმომცველი სიკეთისა და ეთიკის სახეობები	143